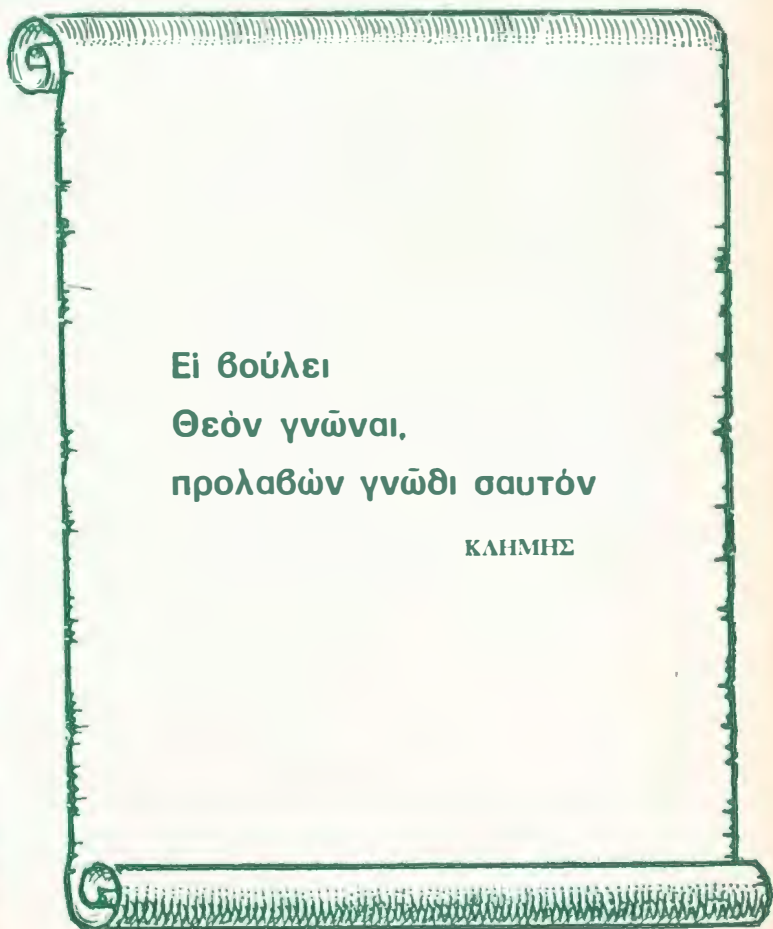

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Εἰ βούλει
Θεὸν γνῶναι,
προλαβὼν γνῶθι σαυτὸν

ΚΛΗΜΗΣ

ΕΤΟΣ 19ον

ΤΕΥΧΟΣ 105

ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1974

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» (Δραγατσάνιου 6)

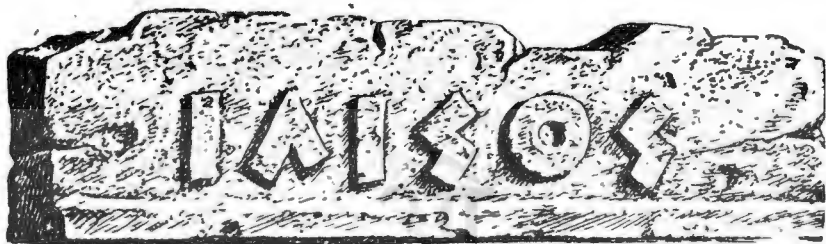
(Δευτέρα - Τετάρτη - Παρασκευή 10 - 12)

H. P. Blavatsky	Τὸ Κλειδί τῆς Θεοσοφίας	δδ. 80, δεμ.	120
•	Στὴ χώρα τῶν Γαλάζιων Βουνῶν		30
Annie Besant	Μελέτη ἐπὶ τῆς Συνειδήσεως	δεμ.	100
•	Κάρμα		25
C. Leadbeater	Σ' ἐκείνους πού πενθοῦν		10
Besant - Leadbeater	Ἡ Ἄτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ		150
C. Jinarajadasa	Ἀπόκρυφος ἐξέλιξις Ἀνθρωπότητος		100
N. Sri Ram	Προσέγγισις πρὸς τὴν Πραγματικότητα		30
•	Αἱ βαθύτεραι ὄψεις τῆς Ζωῆς		30
•	Εἰς ἀναζήτησιν τῆς Σοφίας		50
Ed. Arnold	Τὸ Φῶς τῆς Ἀσίας		40
•	Φῶς στὴν Ἄτραπὸ		30
Krishnamurti	Στὰ πόδια τοῦ Διδασκάλου (ἐκδ. 1966)		25
»	Στοχασμοὶ πάνω στὴ Ζωὴ (Α σειρὰ)		140
•	Ἐλευθερία, ἀρχὴ καὶ τέλος		140
•	Ἐκπαίδευσις καὶ σημασία Ζωῆς		90
Ἄντ. Ἀδριανόπουλος	Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ Ζωὴ		100
•	Ἀρχαῖοι Ἑλληνες Φιλόσοφοι δδ. 150 δεμ.		170
K. Κιτρινάρης	Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς		50
Γεώργ. Μαλτέζος	Τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια		50
K. Μελισσαρόπουλος	Ἀποκρυφισμὸς καὶ Μυστικισμὸς δδ. 40, δεμ. 70		
•	Μελετήματα	δδ. 90, δεμ.	120
•	Εἰσαγωγή στὴ Θεοσοφία	δδ. 100, δεμ.	140
•	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας	δδ. 70, δεμ.	100
•	ΜΗΤΙΣ (Τὸ βιβλίον τῆς σοφίας)	δεμ.	120
•	Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισηναμοῦρτι	δδ. 70, δεμ.	120
•	Ὁ Ἰησοῦς		80
•	Ὁ Κομήτης (Θέατρο ἰδεῶν)		40
•	Ἄγνωστω Θεῷ		10
«ΙΛΙΣΟΣ», Ἐπιλογή ἐτῶν 1956 - 58 καὶ 1959 - 61, ἐκάστη χρυσῶδ.			120
Διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἐσωτερικοῦ τοῦ «ΙΛΙΣΟΥ»			100
Περιοδικὸν «Ι Λ Ι Σ Ο Σ»	Τόμοι εἰς τεύχη 1956 - 70	δρχ.	80
»	χαρτόδετοι 1971 - 73	δρχ.	100

Ἀποστέιλαιτε τὸ ἀντίτιμον, διὰ νὰ τὰ λάβετε ταχυδρομικῶς.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 20

ΣΥΝΔΡΟΜΗ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 100 Ἐξωτερ. \$5

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Αραγατσανίου 6 (Πλ. Κλαυθμώνος), ΑΘΗΝΑΙ - 122

Διευθυντής ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ
Έπιμελητής β'λης ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 19ον

*

Μάιος — Ιούνιος 1974

ΤΕΥΧΟΣ 105

Κ Ω Δ Ι Ξ ' Ε λ ε υ θ ε ρ ί α ς

Οι Κανονες τοῦ Ενημερωμένου και Υπευθυνου ανθρωπου Καλης Θελησεως

Ειναι: Εντιμος — Γενναιοφρων — Δικαιος Και ζη εντιμως μεταξῦ των συνανθρωπων του

Ειναι καλος προς τους εξαρτωμενους απο αυτον και προσπαθει να συμμεοιοθη τα προβληματα των

Εχει Πεποθησεις και Θαρρος, ωσποσο ειναι Ανεκτικος στις γνωμες των αλλων και επεικης στα σφαλματα των

Κερνει την δεουσα χρῆσι του χρονου και των ικανοτητων του και παρεχει λογικη ασφαλεια στους υφισταμενους του

Κατανοει τις υποχρεωσεις του ως πολιτου και τις εκπληρωνει αξιοπιστως

Στεκεται στο πλευρον των ανθρωπων καλης θελησεως οπουδηποτε υπερ της Αληθειας και ειναι ανυποχωρητος υπερασπιστης των βασικων Ανθρωπινων Δικαιωματων που εγγυωνται την Ελευθερια, Δικαιοσυνη και Ισοτητα για τον Λαο

Αυται αι αρχαι διδουν το μετρον της Καλης Ζωης μεταξυ ελευθερων ανθρωπων, ειναι οι κανονες που πρεπει να ρυθμιζουν την ζωη για την πορεια προς την αληθινη Ελευθερια

ΠΕΡΙ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Ἰπὸ Α Λ Ε Ξ . Κ Ο Κ Ο Λ Η

Ὁ Πλάτων εἰς τὸν «Κρατύλον» λέγει ὅτι ὁ ὄρος Ἀλήθεια προέρχεται ἐκ τῶν λέξεων Ἄλη (ὄρμη) καὶ θεία (ἐκ τοῦ θέω, κίνησις, ἐξ οὗ καὶ ἡ λέξις Θεός).

Δηλαδή ἡ κατὰ Πλάτωνα Ἀλήθεια σημαίνει ὀρμητικὴν κίνησιν, ὀρμητικὸν παλμόν, ὀρμητικὴν δόνησιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἀρχὴ τοῦ Παντός εἶναι ἡ Ἀλήθεια, μὴ δυναμένη νὰ κατονομασθῆ ἄλλως πως, διότι ἂν τῆς δώσωμεν συγκεκριμένην ὑπόστασιν εἰσερχόμεθα εἰς Δημιουργικὴν μορφήν, κατονομάζοντες τὸ μὴ κατονομάζομενον, πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ λέξις ΑΛΗΘΕΙΑ συμβολίζει τὸ διὰ τὴν ἡμετέραν ἀντίληψιν ΜΗ - ΕΙΝΑΙ καὶ ἐν ταύτῳ τὸ πραγματικὸν ΕΙΝΑΙ ἐξ οὗ τὸ πᾶν προέρχεται.

Ἰπάρχουν ὅμως καὶ ἕτεραι Ἀλήθειαι, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ μοναδικὴ Ἀλήθεια ἐκδηλώσῃ τὸ Σύμπαν. Οὕτω ἔχομεν τὴν Ἀλήθειαν - Χάος. Τὴν Ἀλήθειαν τῆς ἐπαικολουθησάσης συντάξεως καὶ ὀργανώσεως τοῦ Κόσμου. Τὴν ἐπαικολουθήσασαν ἀλήθειαν τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ κόσμου.

Αἱ ἐπαικόλουθαι τῆς Μοναδικῆς Ἀληθείας Ἀλήθειαι ἀπασχολοῦν τὴν σκέψιν τοῦ ἄν.

θρώπου, τὴν Φιλοσοφίαν, τὴν Θεοσοφίαν, τὴν Θρησκείαν.

Ὅθεν αὐτὰς τὰς Ἀληθείας πρέπει νὰ τὰς ἀναζητῶμεν ἐκ τοῦ μικροκόσμου εἰς τὸν Μικρόκοσμον, προοδευτικῶς διὰ τῆς αὐτογνωσίας. Δύσκολος καὶ τραχυτάτη ἡ Ἀτραπός, τὴν ὁποίαν ἐλάχιστοι ἐπιτυγχάνουν νὰ ἀνέλθουν.

Τὸ Χάος εἶναι ἡ ἐκδηλωθεῖσα πρώτη Ἀλήθεια.

Ὁ Χρόνος εἶναι ἐπαικόλουθος ἐκδήλωσις τοῦ Χάους ἰδιότι εἰς τὸ Χάος χρόνος δὲν ὑπάρχει. Ὁ χρόνος εἶναι μία ἀπατηλὴ ἰδικὴ μᾶς ἀντίληψις, μίᾳ ἀντίληψις ὑποστασικῆ, φανταστικῆ, καὶ μόνον τὸ ἀπολύτως στιγμιαῖον, ἀκαριαῖον παρὸν εἶναι μία πραγματικότης ἐνὸς ἄνευ χρόνου παρόντος, διότι π.χ. μόλις σκεφθῶμεν τὴν λέξιν ΕΓΩ αὕτη ἤδη ἔγινε παρελθὸν καὶ τὸ ἀμεσώτατον μέλλον γίνεταί στιγμιαῖον, ἀκαριαῖον παρὸν - παρελθόν.

Συνεπῶς ἐκεῖνο ποῦ πρέπει ἐντόνως νὰ πράττωμεν εἶναι νὰ ζῶμεν ἐνπρονώτατα τὸ παρὸν, ὁπότε μόνον - θὰ δυνηθῶμεν διὰ τῆς αὐτογνωσίας νὰ ἀτενίσωμεν τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ΑΛΗΘΕΙΑΝ.

Ψ Α Λ Μ Ο Ι

«Διατί περιπατῶ σκυθρωπὸς ἐκ τῆς καταθλίψεως τοῦ ἔχθρου;».

Δαυῖδ, Ψ' ΜΔ'

Γιατί ἡ ψυχὴ μου εἶναι περίλυπη
 κι' ἐντός μου τρικυμίες σηκώνει;
 Ὑψώθηκαν τὰ κύματα
 θεώρατα θεριά,
 κλυδωνίζου τὸ πλεούμενο καὶ γέρνει.
 Τὰ ἔρμα νὰ ρίξω στὰ νερὰ
 πρὶν βυθιστοῦμε.
 Πρῶτα τὸν πόνο μου νὰ ρίξω μεσοπέλαγα.
 Δέ με βολεῖ.
 Εἶναι σάρκα μου ἀξεχώριστη.
 Τότε τὸν ξένο πόνο.
 Μὰ εἶναι πεντάρφανος.
 Ἡ μοῖρα του μέ λιώνει.
 Τὸ ἄχθος τοῦτο δῶ;
 Τ' ὄχτροῦ μου ὁ πόνος;
 Ποιανοῦ ὄχτροῦ;
 Κανένα δὲ μισῶ.
 Σφάλμα κι ἡ σκέψη μου ἀκόμα.
 Τί θ' ἀπογίνω τώρα;
 Μὰ ἴσως γαληνέψει.
 Κι' ἔπειτα,
 λίγος δρόμος ἀπομένει.

★

«Διότι ἐταπεινώθη ἕως χῶματος ἡ ψυχὴ ἡμῶν».

Δαυῖδ, Ψ. ΜΓ'

Βγῆκα στὴν κορφή Ἠμέρωμα.
 Σ' ἔκραξα στὸ λιόφωτο.
 Ἀπόκριση καμμιᾶ.
 Εἶπα «νωρίς ἀκόμα»...

Καταμεσήμερο στήν κάψα μές στήν ἔρημο
 μάταια σ' ἀναζήτησα μ' ἀδύναμη φωνή.
 Εἶπα, δὲ μ' ἄκουσες,
 τί ἦταν πικρὸ
 φρυγμένο ἀπ' τῆ δίψα μου τὸ στόμα.

Τὸ δεῖλι
 μέ πληγισμένον γόνστα καὶ πέλματα
 μέσα σὲ βράχια κι' ἀγκαθόταπους
 δὲν μπόρεσα μέχρι τὰ χεῖλη μου
 νὰ φέρω τ' ὄνομά σου.
 Εἶπα «εἶν' ἄρκετό».

Τώρα βραδυάζει.
 Μ' ὄση μ' ἀπόμεινε ψυχὴ
 σφίγγω τὰ δοντια
 ματῶσα τὰ χεῖλη μου
 καθράχνω με τὰ νύχια τὰ λιθάρια
 ἕνα, ἕνα
 καὶ προχωρῶ σερνάμενη στὸ χῶμα
 Τὸ κορμι σου ζωντανὴ πληγὴ
 Λέω, καποῖαν ὥρα θὰ μὲ δεῖς
 κι' ἂν δὲ μ' ἄκούσεις πιά
 Ἴσως γιὰ σὲ νᾶναι νωρίς
 Δὲ νύχτωσε ἀκόμα.

NANA KOYNTOPYH

(Από τη Συλλογή «Σταλές Σιγῆς» — Ἄνεκδ)

★

“Όταν ὁ ἄνεμος διασχίζει τίς καλαμιές, ἐκεῖνες δὲν φυλᾶνε τὸν ἦχο του, ὅταν ἔχει πιά περάσει. “Όταν οἱ ἀγριόχηνες πετᾶνε πάνω ἀπὸ τὴν παγερὴ λίμνη, ἐκεῖνη δὲν διατηρεῖ τὴν σκιά τους, ὅταν ἔχουν ἀπομακρυνθῆ. ”Ετσι καὶ ὁ νοῦς τοῦ ἀνωτέρου ἀνθρώπου ἀρχίζει νὰ ἐργάζεται μονάχα σὰν ἐπέλθῃ ἕνα συμβᾶν καὶ μένει πάλι κενός, ὅταν τὸ ζήτημα λήξῃ.

Παλιὰ κινέζικη παροιμία.

ΣΑΡΑΝΤΟΥ ΠΑΥΛΕΑ

Ξέρω μιὰ δρῦ...

Ξερω μιὰ δρῦ πανω στο βουνο, μια βελανιδιά γιγαντωμενη
 που την πελεκησαν κεραυνοι, χιονοθιελλες μερες και νυχτες
 Ξερω μιὰ δρῦ αρχαια οπου την εκαμαν κλαδια
 Ξυλα Ξερα οι ανθρωποι και μ αυτα
 ζεσταινουν το χειμωνα τους
 με τη στερεοτητα της στηριξαν τα σπιτια τους
 σαν κοψανε και διώξανε αίφνιδια τη δρῦ, από
 την πατριδα της το δασος

**

Ξέρω ενα λουλουδι στο βουνο μονάχο, ολοιδιο σαν αστέρι
 σαν ενα βλεμμα ήσυχο και λαμπρό,
 Ξερω ενα λουλουδι στο βουνό μοναχικο που αφήνεται στ αγέρι
 να το κouna μέ το χέρι του το ταπεινο, τό χαμηλό
 Ξερω ενα λουλούδι στο βουνο όπου άντέχει στοῦ ήλιου τό πύρινο τό μάτι
 και στη σκian αναπαύεται τοῦ πεύκου τοῦ ψηλοῦ
 ν ιακούει το μέγα δέντρο νά θροιζεται, που τό'χουν σπιτι περαστικό, παλάτι
 όλα τά περιπλανώμενα πουλιά ενός σκοτεινοῦ δρυμοῦ

Κάτω του σέ γκρεμούςς τά νερά κατακυλοῦν, αφρίζουν
 μέ τόν Ἄποσπερίτη βραδυάζοντας, Ξυπνοῦν μέ τόν Αὐγερινό
 Ξέρω ενα λουλούδι στο βουνό όπου τά πέταλά του σά φωτιές μικρές σπι-
 θίζουν

χωρίς νά καίνε και σαν ενα ίσπερι μοιάζει μακρινό και μουσικό.
 Ξέρω ενα λουλούδι στο βουνό σκληρό και τρυφερό μαζί και ὑπομονετικό.

(Ἄπό τήν συλλογή «Τότε και Τώρα»)

Οἱ Ὀμηρικοὶ ἥρωες καὶ τὸ Ὑπερέραν

Ὑπὸ ΧΡ. ΠΟΛΑΤΩΦ
Καθηγητοῦ Φιλολόγου

Παλαιά εἶναι ἡ ἀντίληψις ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἴτε διὰ τῆς γνώσεως, εἴτε διὰ τῆς ἐπιστήμης, εἴτε διὰ τῆς φαντασίας ἀκόμη, εἶναι δυνατόν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἰαποκάλυψιν τοῦ ἀδύτου, τὸ ὁποῖον περιβάλλει τὴν ἐξέλξιον ἀπὸ τῆν ἐπίγειον ζωὴν ἕως τὴν μεταθανάτιον διαδρομὴν. Οἱ αἰῶνες καὶ ὁ πολιτισμὸς ἀπέδειξαν ὅτι ὠρισμένα ὄντομα νοητικῶς ἐφθασαν εἰς τὸ ἐπίπεδον ἐκεῖνο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δι' ἐκλάμψεως ἢ πνευματικῆς ἐνοράσεως «διδίδον τὸ τέλος» τῆς κυκλικῆς πορείας τοῦ ἀτόμου. Ἄλλοι πάλι διετύπωσαν τὴν ἄποψιν πῶς ἓνα αἰώνιον «τέρμα» διακρίνει τὴν «ἀρχὴν», ἡ ὁποία ἐξελλίσσεται διὰ νὰ φθάσῃ κι αὐτὴ εἰς τὸ αὐτὸ τέρμα, μέ διαφορετικὸν ἐπιβάτην αὐτὴν τὴν φορὰν καὶ ἐνορχηστρωτὴν εἰς αὐτὴν τὴν τόσον παράξενην ἀλλὰ καὶ γνησίαν πορείαν.

Κοινὴ πάντως εἶναι ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ ζωὴ δὲν τελειώνει εἰς τὴν ἐπίγειον ἐμφάνισίν της. Συνεχίζεται ἐπὶ ἑνὸς διαφορετικοῦ, υπερβατικοῦ ἐπιπέδου, ἀηλλαγμένη τῶν ἐφημέρων βαρῶν, βαστάζουσα ἴσως τὸν σπόρον τῆς ἀλλαγῆς, ἡ ὁποία ἐμφανίζεται ὡς μετάνοια, ἀλλαγὴ ἢ μεταμόρφωσις. Μία ὁδὸς ὑπάρχει εἰς αὐτὴν τὴν ἐξέλξιον ἢ πνευματικὴ ἀνέλιξις, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ψυχῆς ἐκ τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν

προκειμένην περίπτωσιν ἐκτελεῖ χρέη φυλακῆς. Κατὰ τὸν Πλάτωνα, μόνον ἡ «θέασις» τοῦ πραγματικοῦ «εἶναι» ἰαποτελεῖ τὴν κινήτηριον δύναμιν τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸ «Ἔνα» εἰς τὴν «Ἀρχὴν», εἰς τὸν «Θεόν» καὶ τὴν συνένωσίν του ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ἀπολύτου ταυτίσεως.

Ἡ ἀποστροφή τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῆς κρεατοφαγίας καὶ ἡ μετὰπτωσις του εἰς τὴν φυτοφαγίαν ἀποτελεῖ κατὰ τὸν Πυθαγόραν καὶ τοὺς μαθητὰς του προϋπόθεσιν ὀρθῆς βιοτικῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία ἐνέχει τὸ ἐνδεχόμενον τῆς μετενσαρκώσεως, ὅπως ἀκριβῶς ἐπίστευον οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτου.

Πῶς ὅμως ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα αὐτὸ τῆς αἰωνίου ἁγωνίας διὰ τὸ ὑπερέραν ὁ ὀμηρικὸς ἄνθρωπος; Πηγὴν ἀποτελεῖ δι' ἡμᾶς κυρίως ἡ ραψωδία «λ» τῆς Ὀδυσσείας, ἡ ὁποία παρουσιάζει τὸν Ὀδυσσεᾶ πρό τῶν πυλῶν τοῦ Ἄδου διὰ νὰ πληροφορηθῇ τὸ μέλλον του ὑπὸ τοῦ μάντεως Τειρεσίου.

Εἰς τὸ ἄκρον τῆς γῆς καὶ τοῦ Ὀκεανοῦ, ὅπου δὲν φθάνουν αἱ ἀκτίνες τοῦ Ἡλίου, εὐρίσκεται ἡ πόλις τῶν Κιμμερίων. (λ.13 κ.έ.). Συμφώνως πρὸς τὴν συμβουλήν τῆς Κίρκης, ὁ Ὀδυσσεύς πρέπει νὰ σταματήσῃ ἐδῶ, διὰ νὸ θυσιάσῃ εἰς τοὺς θεοὺς, χύνοντας μέλι καὶ γάλα μεμιγμένον μετὰ γλυκέος οἴνου

και καθαρού ὕδατος μετά λευκοῦ ἀλεύρου πασπαλισμένου. Μετά τοῦτο ἀκολουθεῖ προσευχή πρὸς τοὺς νεκρούς και θυσία ζωική ἐντός λάκκου ἐπὶ τούτου ἀνορυχθέντος (λ. 26 κε.) Παρατηρεῖ κανεὶς ὅτι κυριαρχοῦν τὰ σκοτεινὰ χρωματα, μαῦρον και κοκκινον βαθύ, σημείον ἴσως τῆς ἀνεπιγνώστου προσπαθείας τοῦ ἀνθρώπου νὰ διεισδύσῃ ἐντός τῶν μυστηρίων τοῦ ὑπερβατικοῦ λογισμοῦ! Οἱ νεκροὶ ὅμως θὰ συρρεύσουν, ὡς σκίαι πλεον, μετά τὴν ἐμφάνισιν τοῦ νωποῦ αἵματος τῶν θυσιασθεντων ζῶων, ἵνα γευσθοῦν και ὀμιλήσουν πρὸς τον Ὀδυσσεα, ὁ ὁποῖος ἀπληκτος τοὺς παρακολουθεῖ νὰ περνοῦν και νὰ τὸν ρωτοῦν πῶς ἔφθασε μέχρι αὐτοῦς.

Πρῶτος παρουσιάζεται ὁ Ἑλλήνωρ, ὁ ὁποῖος παρακαλεῖ τὸν Ὀδυσσεα νὰ τὸν θάψῃ και νὰ τὸν κλάψῃ, διότι ὅσον παραμένει ἀταφος, δέν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκατασταθῇ εἰς τὸν Ἄδην (λ.51). Γνωρίζει τὸ ἄμεσον μέλλον τῶν περιπετειῶν τοῦ Ὀδυσσεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ προβλήματα, λόγω τῆς ἀγνοίας ἄλλων ἡρώων, οἱ ὁποῖοι ἀκολουθοῦν! Συμπεραίνομεν ἴσως ὅτι ὁ Ἑλλήνωρ, ὁ ὁποῖος εὐρίσκειται ἀκόμη εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ Ἄδου δέν κατέχει πλήρως τὰς ἰδιότητες τῶν νεκρῶν, τοὺς ὁποῖους περιβάλλει ἡ λήθη, ἀλλὰ διατηρεῖ δεσμούς μέ τὴν γῆν και τὸν κόσμον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόβλεψιν τοῦ μέλλοντος.

Ἡ ἐμφάνισις τῆς Ἀντικλείας, μη πρὸς τοῦ ὀμηρικοῦ ἥρωος, μᾶς προξενεῖ ἰδιαιτέραν συγκίνησιν. Ὑπερέχει βεβαίως ἡ μορφή τοῦ Τειρεσίου, ὁ ὁποῖος διατηρεῖ τὰς μαντικὰς ἰκανότητας ἀκόμη και εἰς τὸν Ἄδην

(λ.90 κε.). Χαρακτηριστικοὶ παραμένουν οἱ λόγοι τῆς Ἀντικλείας, ὅσον ἀφορᾷ τὸ σκότος, τὸ ὁποῖον καπαντὰ ἐνοχλητικόν, ἀκόμη και διὰ τοὺς νεκρούς. Ὡσαύτως ὁ καθορισμὸς τῆς θέσεως τοῦ Ἄδου μεταξὺ τῶν μεγάλων ποταμῶν και τῶν φοβερῶν ρευματων πέραν τοῦ Ὀκεανοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον μόνον καλοναυπηγημένον πλοῖον δύναται νὰ φθάσῃ (λ. 155 κέ) Χαρακτηριστικὴ ἀποβαίνει ἡ δῆλωσις τῆς πρὸς τὸν Ὀδυσσεα (λ. 222) ὅτι ἡ ψυχὴ ἀποχωριθεῖσα τοῦ σώματος, πετὰ ὁμοία πρὸς ὄνειρον.

Κατὰ σειρὰν ἀκολουθοῦν ἡ Τυρῶ, ἡ Ἀντιοπη, ἡ Ἀλκμήνη, ἡ Μεγάρη, ἡ Ἐπικάστη, ἡ Χλῶρις, ἡ Λήδα, ἡ Ἰφιμέδεια, ἡ Φαῖδρα, ἡ Πρόκρις, ἡ Ἀριάδνη, ἡ Μαίρα, ἡ Κλυμένη, ἡ Ἐρικύλη και τέλος ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ ὁποῖος δέν ἔχει ἀποβαλεῖ εσέτι τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ διατηρεῖ τὸ μῖσος του κατὰ τῆς Κλυταιμῆστρας και τοῦ ἐραστοῦ τῆς Αἰγίσθου. (λ. 405 κε.). Ἀντιθετως ὁ Ἀχιλλεύς ἐκπλήττεται μέ τὴν τόλμην τοῦ Ὀδυσσεως, ὁ ὁποῖος ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν Ἄδην, ὅπου κατοικοῦν «ἀναίσθητοι νεκροί, φαντάσματα τῶν πεθαμένων». (λ. 473 κε). Μεγάλην σημασίαν ἐνέχει ἡ δῆλωσις τοῦ Ἀχιλλεύς ὅτι θὰ προετίμα νὰ εὐρίσκειται ὡς ἀγρότης μέ ἐλαχιστην περιουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς, παρά βασιλεύς εἰς τὸν Ἄδην. (λ. 487). Αἰνιγματικὴ εἶναι ἡ στάσις τῆς ψυχῆς τοῦ Αἴαντος, ὁ ὁποῖος διατηρεῖ εἰσέτι τὴν ἔχθραν του πρὸς τὸν Ὀδυσσεα περὶ τῆς κρίσεως τῶν ὄπλων, ἡ ὁποία ἀπέβη εἰς βάρος του εἰς τὴν Τροίαν (λ. 541 κέ).

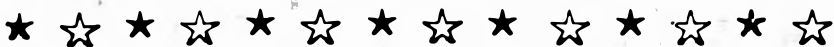
Ὁ Μίνως, ὁ δίκαιος μονάρχης τῆς Κρήτης μετά τὴν κυριαρχίαν

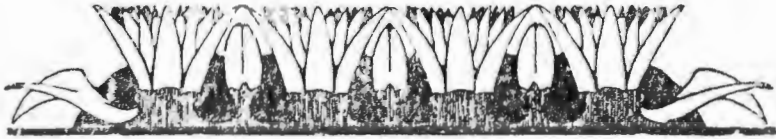
του ἐπι τῆς γῆς ἐπεξετείνε τὴν δύναμιν του καὶ εἰς τὸν Ἄδην Ἡδὴ εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἐδρας δικαστοῦ καὶ κρίνει διὰ χρυσοῦ σκῆπτρου τευς νεκρούς. Ἐπὶ τοῦ σημείου του τοῦ ὅμως τα ὅρια τοῦ δικαστηρίου τῶν νεκρῶν, τῶν Ἡλυσίων πεδίων καὶ τῶν Ταρτάρων δὲν εἶναι ἀκριβῶς καθωρισμένα. Ἔτσι ὁ Ὁρίων ἀπολαμβάνει ἰόνεμελος τὸ κυνήγι τῶν ἀγρίων ζῶων, ἐνῶ ὁ Τιτυός, ὁ Τανταλος καὶ ὁ Σισυφος ἀποτελοῦν τὸ ἐπικεντρον καὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀωνίου τιμωρίας. (Λ 576 κε.) Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συνυπαρξουν στοιχεῖα τοσόν ἀνόμοια, ἐντες τῶν τοπικῶν πλαισίων τοῦ Ἄδου, Πῶς ἐκὼς κτισθῶνται αὐτῆ ἡ διακρίσις τῶν ἀτόμων, συμφῶνως πρὸς τὸν αἰώνιον νόμον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, Μήπως θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ συνταύτισις τῶν δύο τούτων σημείων υποδηλοῖ τὴν ἐγκαρτέρησιν τῆς ψυχῆς ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα μὴ καθωρισμένον, ἐπὶ ἐνός εἶδους ποιητῆς, αὐτως ὥστε ἀφοῦ ἐξέλιεθῆ νὰ προχωρήσῃ ἀπερίσπαστος εἰς τὰ Ἡλύσια πεδία ἢ καλλίτερον εἰς τὴν ἔνωσιν καὶ τὴν ταύτισιν μετὰ τοῦ «Ἐνός», μετὰ τῆς «Ἀρχῆς τοῦ παντός», Πῶς εἶναι δυνατόν τέλος τὸ παραβλεφθῆ ἢ ἐμφάνισις τοῦ Ἡρακλέους (Λ.601 κ.ε) δι' ὅλων τῶν φυσικῶν χαρακτηριστῶν τῆς σωματικῆς του ὑπεροχῆς, ὡς φάσματος γενναϊότητος, ἐνῶ ὁ ἴδιος, δηλοῦται, ὅτι εὐρίσκεται μετὰ τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου ὡς ἡμίθεος; Ποῖον σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ

ἡ διφυῆς αὐτῆ ὑπόστασις; Μήπως ἵνα δηλώσῃ τὸ σύνολον τοῦ ὑπεροχῆς στοιχείου καὶ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ θεικοῦ, τὸ ὅποιον συμφῶνως πρὸς τὴν πλατωνικὴν ἀποψιν ἔχει σχέσιν ἰδέας πρὸς ἀντικείμενον καὶ ἀντιστρόφως;

Τὸ ὀμηρικὸν ἐπος ὑπερβάλλει ἐπὶ ὀρισμένων βεβαίως σημείων, ὅπου «ποιητικὴ ἀδεία» ὁ νοῦς ἐκφεύγει τῆς πραγματικότητος ἵνα ἐφησυχάσῃ ἐπὶ τοῦ ἰδεατοῦ. Τοῦτο ἄλλωστε ἀπατελεῖ φυσικὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συγχρόνως γνώμονα, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου βασίζονται αἱ καλλιτεχνικαὶ του προδιαθέσεις. Τὰ θέματα ὅμως, τὰ ὅποια εἶχαν σχέσιν μετὰ τὴν θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων, ἐκινουνοὺν ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ συντηρητικοῦ καὶ τοῦ καθιερωμένου, ἀδιαφόρως ἐν διευτυοῦντο ἐντὸς ποικιλίας εἰδῶν καὶ τύπων. Τὸ νόημα παρέμενε τὸ αὐτό

Ὁ Λαυκιανὸς κατὰ τοὺς ἑλληνιστικούς χρόνους, ὁ Δάντης μετὰ τὴν «Θείαν Κωμωδίαν» καὶ αἱ ὄνερογραφίαι τῶν Νέων Χρόνων μετὰ τὸ «Ἀπόκοπον» τοῦ Μπεργαδῆ καὶ τὴν «Ρίμον θρηνητικὴν εἰς τὸν πικρὸν καὶ ἀκόρεστον Ἄδην» τοῦ Ἰω. Πικατόρου, ἀποτελοῦν τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς τῆς προσπάθειας τοῦ ἀνθρώπου ὅλων τῶν ἐποχῶν, ὅπως προχωρήσῃ ἐκτός τοῦ πεπερασμένου «εἶναι» του, πρὸς ἀναγνώρισιν καὶ ἐπαλήθευσιν τοῦ μεταφυσικοῦ ἐπέκεινα, μετὰ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν πίστιν εἰς τὸ «Ἐν», εἰς τὸ «Ἀπόλυτον», εἰς τὴν «Ζωὴν».

Βύρωνος : Ὡ Παρνασσέ !

Μετάφρ. ΙΩΑΝΝΑΣ ΔΡΙΒΑ

Απο το Α Άσμα στο «Προσκυνημα του Τσαιλντ Χαρολντ»

Ω συ! Που σαν Γεννα θεῶν στην Ελλάδα σε τιμουν!
 Μουσα! Μερφη η μῦθος στοῦ Ποητοῦ τον νοῦ!
 Πολλες φορές σ' εχουν ντροπιασει τῆς Γῆς οι λυρες
 Γι' αυτο η δικη μου λυρα πῶς,
 Ω! Πῶς να σε φωνάξει απο τον λοφο τον ιερο,
 Κι' ομως, εγω
 αδιακετα στ' αγερωχα ρυακια σου τριγυρνῶ,
 ναι! Και στον ερημο στεναζω τῶν Δελφῶν βωμο,
 οπου ολα σιγοῦν,
 κι ακουεται μονο τῆς πηγῆς σου εκεινης τ' απαλο μурμουρητο
 Πῶς να πεταξω Να ξυπνησω τις Εννεα,
 την τοσο απλη ιστορια μου,
 το ταπεινο μου ποιημα να στολισουν,

Ω Παρνασσε! Δεν σε θωρῶ μεσα απο ονειρων παραμιλητο,
 ουτε απο τραγουδι που διηγείται για μια γῆ παραμυθενια
 παρα ψηλῶ και χιονισμενο
 μεσα στῆς Πατριδας σου τὸν Ουρανό.
 Στ' ἄγριο βουνησο μεγαλειῶ σου το λαμπρο
 Τι θαῦμα! Ἄν ετσι μοῦ ἦταν μπορετὸ νὰ σέ υμνήσω!
 Ο πιο ταπεινὸς απ' ολους τους προσκυνητες σου, εδῶ, περστικος,
 πῶς ἤθελε με την Ἥχῶ σου ἐρωτικὰ να παιξει
 ἂν και ψηλα, δεν εχει Μοῦσα πιά, φτεροῦγες ν' αναδεψει

Πόσες φορές σ' ὀνειρευόμουν! Τονομα σου τόσο φωτεινὸ,
 ὅσοι δὲν το γνωρίζουν,
 τίποτε αὐτοὶ δὲν εἰαίρουν ἰαπό τοῦ ἀνθρώπου
 τὴν πιὸ θεϊκιά τὴ γνῶση!
 Καὶ νάμαι τώρα ἐδῶ! Σέ βλέπω, μὰ μὲ τί ντροπή!
 Γιατί ἡ δύναμή μου τόσο ταπεινή
 εἶναι, νὰ σέ λατρέψω.

“Όταν στό νοῦ μου, τοὺς παλιούς προσκυνητές σου φέρνω, πρέμω
κί ᾠϊμέ! Μέ δέος μονάχα στά γόνατά μου γέρνω,
γιατί, τίποτε ἄλλο δέν μοῦ εἶναι μπορετό νά κάνω.
Οὔτε φωνή νά ὑψώσω οὔτε νά πετάξω,
παρά ἐδῶ, κάτω ἀπό τόν συννεφιασμένο θόλο ἀπλῶν τῆ μοσιά
καί μέ βουβή λογιζομαι χαρά, πῶς ναί! Σέ βλέπω!

Ἐγώ, πιό τυχερός σ’ αὐτό ἀπό ἄλλους φωτισμένους ποιητάς (¹)
πού ἡ Μοῦσα τους, σέ μακρινές τοὺς ἐδιώξε πατρίδες,
τῆ λαμπερή σου, ἀκίνητος, θωρῶ ὁμορφιά,
πού αὐτοί, ἄν και ὄνειρεύτηκαν, ποτέ δέν εἶδαν.
Ἐδῶ, δέν κατοικεῖ ὁ Ἀπόλλων πιά, καί σύ,
πού σέ εἶχαν θρόνο οἱ Μοῦσες
ταφος τους μοιάζεις τώρα.
Ὅμως παντοῦ, ὀλόγυρα, Πνεῦμα ἀναδεύει Ἄγαθό.
Οἱ στεναγμοί στ’ ἀγέρι,
ἡ σιγή στό Σπήλαιο,
κί ἡ μελωδία τό φέρνει στά φτερά της
ἀπό τό κύμα κάτω—ἐκεῖ,
ἔπου προβάλλει γυάλινο ποδάρι. (²)

Ἡ μεταφράστρια:

1. Ὁ ποιητής, ἔχουμε τῆ γνώμη πῶς ἀναφέρεται στόν Ὅμηρο καί τόν Ἄνακρέοντα.

2. Ἄν κοιτάξῃ κανεῖς ἀπό τοὺς Δελφοὺς ψηλά, κάτω στό λιμάνι τῆς Ἰτέας, θά πάρει πράγματι τὴν ἐντύπωση, καθὼς πρωτοαντικρῶζει τῆ θάλασσα, πῶς βλέπει ἕνα γαλάζιο γυάλινο ποδάρι.

★

Ἄνωνύμου: Η ΑΜΑΖΟΝΙΑ

«Τίπτε μάτην γοῶντες ἐμῶ παραμῖνετε τύμβω...».

Τί μένετε, δίπλα στό μνημα αὐτό, καί κλαίτε τώρα;

Ἄξιολύπητοι δέν εἶναι οἱ πεθαμένοι, ἀκοῦστε!

Πᾶψε τοὺς βόγγους, σύζυγε! Ὡ τέκνα χαιρετῶ σας!

Τὴν μνήμη τῆς Ἀμαζονίας κρατεῖστε! Αὐτό μοῦ φτάνει!

(Παλατιανή Ἀνθολογία VII, 667)

Μετάφραση: ΒΑΣ. Ι. ΛΑΖΑΝΑ

ΗΘΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Ἰακώβου-Πέτρου-Ἰωάννου ΚΑΙ Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ – ΤΙ ΛΕΓΕΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ – ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΡΟΜΩΝ ΤΟΥ ΝΕΡΩΝΟΣ – Ο ΠΕΤΡΟΣ ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ – Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΟΥΘΕΤΕΙ. – ΙΟΥΔΑΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ. – ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΕΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ. – Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΤΥΡΑΝΝΙΑ. – ΤΑ ΒΑΘΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ – ΠΛΟΥΤΟΣ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ. – Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΦΟΡΩΝ – Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΟΥ ΘΗΡΙΟΥ. – ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ.

Ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος μελέτη τοῦ ἀληθομονήτου
ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΡΑΚΟΥΛΗ

3ον (Τελευταῖον)

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ. — Ἡ ἐπιστολή αὕτη καθῶς καὶ αἱ δύο τοῦ Πέτρου καὶ αἱ τρεῖς τοῦ Ἰωάννου ὠνομάσθησαν «καθολικαί», δηλαδή μὴ ἀπευθυνόμεναι εἰς ὀρισμένους παραλήπτας καὶ ἐπομένως γραφεῖσαι πρὸς ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς ἐν γένει. Ἡ ἐπιστολή τοῦ Ἰακώβου, ἀπευθυνομένη πρὸς τὰς δώδεκα φυλάς τὰς ἐν τῇ διασπορᾷ, εἶναι ἴσως ἀρχαιότερα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου, γραφεῖσα, ὡς πιστεύεται, ἐν Ἱερουσαλήμ, μεταξύ τῶν ἐτῶν 40 καὶ 50. Ἡ τοῦ ἠ ἀρχέγονος ἐποχῆ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀναπνέοντος ἀκόμη εἰς ἔθραϊκὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἡ ἐπιστολή εἶναι ἐξόχως πρακτική. Δὲν συζητεῖ ἰδέας, ἀλλὰ πατάσσει κακίας. Δὲν γνωρίζει

ἄλλο εἰμὴ τὸν Ἠθικὸν Νόμον — τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ἐνοικουσαν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀναγεννωμένου ἀνθρώπου. Ἡ κεντρικὴ τῆς ἀντίληψις εἶναι: «μάθε νὰ παρατηθῆς τῆς φιλίας τοῦ κόσμου διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃς τὴν φιλίαν τοῦ Θεοῦ». Ἡ φρασεολογία τῆς ὑπενθυμίζει τὸ λεκτικὸν ὕφος τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶναι πρόδηλον ὅτι ὁ γράφων ἦτο συγχρόνως καὶ φίλος Αὐτοῦ. Ὅντως δὲν ὑπάρχουν σοβαραὶ ἀμφιβολίαι ὅτι τὴν ἔγραψεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου» ὡς τὸν ἀποκαλεῖ ὁ Παῦλος (Γαλ. Α' 19) καὶ ὡς τὸν ἀναφέρει ὁ Ματθαῖος (13, 55) καὶ ὁ Μάρκος (6, 3). Ὁ Ἰακώβος ἴσως νὰ μὴ προσέκειτο κατὰ πάντα εἰς τὸ δίδαγμα τοῦ Ἰησοῦ πρὸ τῆς Σταυρώσεως (Ἰωάνν. 7, 5), ἀλλὰ φαίνεται

ὅτι ἠλλάξε τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι μετὰ τὴν Ἀνάστασιν (Α΄ Κορινθ. 15, 7). Ὁ Ἰάκωβος οὗτος εἶναι ὁ ἀναδειχθεὶς διὰ τὴν μεγάλην ἱερότητα τοῦ χαρακτῆρος του καὶ τὴν ἀγνότητά τοῦ βίου του ὡς πρῶτος Ἐπίσκοπος τῆς Ἱερουσαλήμ λαβῶν καὶ μαρτυρικὸν θάνατον.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ. — Οὐδεὶς ποτε ἠμφισβήτησε τὴν γνησιότητα τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καὶ ὁ Ρενάν ἀναφέρει ὅτι ἀνέκαθεν συγγραφεὺς αὐτῆς ἀνεγνωρίσθη ὁ Πέτρος. Οἱ πιστοὶ πρὸς οὓς γράφει (πρὸ ἔτος 65) ὑφίσταντο κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους καταδρομάς, ἀπειλὰς καὶ συκφαντίας καὶ ἔζων ὡς μισούμενοι ξένοι ὑπὸ τὸν τρόπον τοῦ Νέρωνος, τῷ 64 ἐν ταῖς χώραις τοῦ Πόντου, τῆς Γαλατίας, τῆς Καπαδοκίας καὶ τῆς Βιθυνίας. Ὁ σκοπὸς τοῦ Πέτρου ἦτο νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ, τοὺς ἐγκαρδιώσῃ καὶ τοὺς καθοδηγήσῃ.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΙΕΤΡΟΥ. — Οὐδεμία σχεδὸν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ γράψας εἶναι ὁ Πέτρος ὃν γνωρίζομεν ἐκ τῆς εὐαγγελικῆς ἱστορίας· οὐχ ἦτον ἡ γνησιότης τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὑπῆρξεν ἀντικείμενον πολλῶν συζητήσεων. Δὲν φαίνεται σαφὲς εἰς ποῖον ἀπευθύνεται οὔτε πότε καὶ πόθεν ἐγράφη. Εἰκάζεται μόνον ὅτι ἀπευθύνεται εἰς οὓς καὶ ἡ πρώτη καὶ ὅτι ἐγράφη ἐκ Ρώμης κατὰ τὸ ἔτος 66, ἐκτὸς ἐάν θέν τὴν ἔγραψεν ὁ Πέτρος καὶ ἐν

τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐγράφη πολὺ ἀργότερα, ἀγνωστον δὲ ὑπὸ ποίου καὶ ποῦ.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ.—Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εὐρίσκομεν τὰς ἰδέας, τὴν φρασεολογίαν, τὸ λεκτικόν, τὸ ὕφος καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ τετάρτου Εὐαγγελίου. Καθίσταται ὅθεν πρόδηλον ὅτι ὁ γράψας τὸ Εὐαγγέλιον ἔγραψε καὶ τὴν ἐπιστολὴν, δηλαδή ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης. Ὑπῆρχον διάφοροι ἐκκλησῖαι ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ πρὸς αὐτὰς θεβαίως ἀπευθύνεται μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ προασπίσῃ τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς κατὰ τῶν ἀπειλούντων αὐτοὺς κινδύνων, ὡς ἡ ἀποδοχὴ τῶν ψευδοπροφητῶν, ἡ πλάνη περὶ τοῦ ἀναμαρτήτου, ἡ ἄρνησις τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ. Τὸ μῆνυμά του ἐν τε τῷ Εὐαγγελίῳ καὶ ἐν τῇ ἐπιστολῇ συνοψίζεται σθεναρῶς εἰς τὴν φράσιν «ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζῶν ἔχετε αἰώνιον (κεφ. Ε΄ 13).

Εἶναι παραδεδεγμένον ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη ἐξ Ἐφέσου ἐν ἔτει μεταξὺ τοῦ 80 καὶ τοῦ 100.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ. — Ποία ἡ «ἐκλεκτὴ κυρία» πρὸς ἣν ἀπευθύνεται ὁ Ἰωάννης εἶναι ἀγνωστον. Γράφει πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ τέκνα τῆς καὶ πιθανώτατα γράφει ἐξ Ἐφέσου ἐν ἔτει μεταξὺ τοῦ 80 καὶ τοῦ 100, ὅπως καὶ τὴν πρώτην ἐπιστολὴν. Πολλοὶ ἰσχυρίσθησαν ὅτι κυρία ἐννοεῖται κἀ-

ποια ἐκκλησία καὶ τέκνα της οἱ πιστοί, ἀλλὰ τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι πρόκειται περὶ γυναικός, ἢ ὁποία ἐφιλοξένησε τὸν Ἰωάννην ἐν τῷ οἴκῳ της, καὶ ὁ Ἀπόστολος τὴν νουθετεῖ ἵνα μῆτε χαιρετᾷ κἀν τοὺς ὑπὸ ὧς προσεγγίζοντας αὐτὴν πλάνους.

Η ΤΡΙΤΗ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ. —

Ἐγράφη καὶ αὕτη ὀπόθεν καὶ ὅποταν καὶ αἱ δύο ἄλλαι, ἀπευθύνεται δὲ πρὸς τὸν Γάιον, τοῦ ὁποίου ἐφημιζέτο ἡ γεννασιδωρία καὶ φιλοξενία. Ὁ Ἰωάννης τὸν παροτρύνει νὰ ἐξακολουθήσῃ βιῶν οὕτω, διότι ἡ καλωσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια εὐρύθουν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν. Αἱ δύο αὗται ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰωάννου ἢ δευτέρα καὶ ἢ τρίτη, χύνουν πολὺ φῶς εἰς τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν τοῦ πρώτου αἰῶνος. Ὁ Ἰωάννης ἐμερίμα διὰ τὴν πνευματικὴν γαλήνην τῶν Χριστιανῶν καὶ ἀπεβλέπε νὰ τοὺς προστατεύσῃ κατὰ τῆς διαταρακτικῆς δράσεως τῶν ἀκμαζόντων τότε ψευδοπροφητῶν καὶ ἀπατεωνῶν.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

— Ὁ γραφὴν εἰσάγει ἑαυτὸν ὡς δοῦλον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου. Εἶναι ἐπομένως καὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀδελφός, ὡς γνωρίζομεν καὶ ἀπὸ τὸ τρίτον ἐδάφιον τοῦ ἔκτου κεφαλαίου τοῦ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγελίου. Γράφων ἴσως ἐκ Παλαιστίνης τὸ ἔτος 65 ἀποτείνεται πρὸς Χριστιανούς ἐβραϊκῆς προελεύσεως καὶ τοὺς

παροτρύνει νὰ μείνουν πιστοὶ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, ἀνθιστάμενοι κατὰ τῶν ἐπιβουλευομένων αὐτό, ἀλλὰ δὲν ἐξηγεῖ ποίους αἰνίσσεται. Δὲν τὴν ἀναφέρουν τὴν ἐπιστολὴν οἱ ἀρχαιότεροι συγγραφεῖς, ἀλλὰ δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν ἐγγράφη ὑπὸ τοῦ Ἰούδα, διότι μέχρι τοῦ τρίτου αἰῶνος δὲν ἠμφισβητεῖτο ἡ γνησιότης της. Ἴσως παρελείπετο ἡ μνεῖα αὐτῆς ἕνεκα τῆς συντομίας της καὶ τοῦ εἰδικοῦ χαρακτήρος της, ἀλλ' εἶναι ἀναντιρρητος ἡ ἀξία της, ἐὰν λάθωμεν ὑπ' ὄψιν ἅψ' ἐνὸς τὸ ἀγαλαματῶδες ὕφος μὲ τὸ ὁποῖον καταδικάζει τοὺς παρεισδύοντας εἰς τὴν χορείαν τῶν ἀγίων ἀδελφῶν, λέγων ὅτι οἱ θέβηλοι εἶναι «νεφέλαι ἄνυδρον δένδρον ἄκαρπον, κύματα ἄγρια, πλανῆται ἀνήλιοι» καὶ ἅψ' ἐτέρου τὴν ἔξαρσιν μεθ' ἧς ἐξεορίζει τοὺς ἀδελφούς νὰ διαμείνουν «ἄνωμοι ἐν ἀγαλλιᾶσει, γνωρίζοντες ὅτι ἐπιφυλάσσεται αὐτοῖς ἔσσει «δοξα καὶ μεγαλωσύνη, κρατος καὶ ἔξουσία».

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

— Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι μοναδικὸν εἶδος εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, εἶναι δὲ ὑψιπέτες καὶ ἄγνωστον, ἀντιθετως πρὸς ἄλλα ὅμοια προηγηθέντα καὶ ἀποτελέσαντα τὴν λεγόμενην «Ἀποκαλυπτικὴν Φιλολογίαν» πρὸ τε τοῦ Χριστοῦ καὶ μετὰ, τὰ ὁποία ἦσαν διδακτικὰ ποιήματα φανταστικοῦ χαρακτήρος, ἀφορῶντα εἰς τὰς θρη-

σκείας τῆς ἐποχῆς. Ὑπῆρχε καὶ εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους ὁμοιον βιβλίον ἢ «Ἐβραϊκὴ Ἀποκάλυψις», ἀναφερομένη εἰς τὸν Μωϋσῆν. Ἐν αὐτῇ μνημονεύεται ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ ὡς ὁ πρόμαχος τοῦ Ἰσραὴλ, ἀντιπαλαίσας κατὰ τοῦ διαβόλου, ὅπως διεκδικήσῃ τὸ πτῶμα τοῦ Μωϋσέως καὶ νικήσας.

Μέχρι τοῦ τρίτου αἰῶνος οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφισβήτησις διὰ τὴν γνησιότητα τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Ἰωάννου. Ἐκτοτε ἀνεφάνησαν ἀντιρρήσεις, αἱ ὅποια ὅμως, καλῶς σπασμιζόμεναι, ἀποδεικνύονται ὄχι μεγάλης ἀξίας. Ἐν συνόλῳ δέσιν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Ἰωάννης ὁ γράψας τὸ τέταρτον Εὐαγγέλιον καὶ τὰς τρεῖς ἐπιστολάς, εἶναι καὶ ὁ γράψας τὴν Ἀποκάλυψιν. Αἱ φρικταὶ καταδιώξεις αἱ κορυφωθεῖσαι εἰς τὰς τρομακτικὰς σφαγὰς, ληγούσης τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος, εἶχον σοβαρῶς ἀποκαρδιώσῃ τοὺς Χριστιανούς καὶ ὁ Ἰωάννης ἠσθάνθη θαυμάσια τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην τῆς σπιγμῆς. Τὴν ἀνάγκην τῆς ἐμψυχώσεως καὶ παραμυθίσεως τῶν ἀπειλουμένων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ. Ἐγραψε τὴν ἀποκάλυψιν μετ' οὐσιωδῶς πρακτικὸν σκοπὸν. Ὁ κίνδυνος ἦτον ἄμεσος καὶ ἔπρεπε ν' ἀποσοβηθῆ, ἄλλως θὰ ἐξήφανίζετο ἡ πίστις. Ἐπρεπε νὰ ἐντυπωσιασθῆ ὁ χριστιανικὸς κόσμος μετ' τὴν ἐπικειμένην ἐκπλήρωσιν τῶν προφητειῶν, μετ' τὴν ἀκράδαντον προσδοκίαν τῶν συμβησομένων «ὁ γὰρ

καιρὸς ἐγγύς». Πτῶσις τῆς Ρώμης, πτῶσις τῆς Ἱερουσαλήμ, θρίαμβος τῆς Ἐκκλησίας, καταπληκτικαὶ μεταβολαὶ οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ἀνάστασις νεκρῶν, ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως, ἰδοὺ εἰκόνες μεγαλειώδεις τὰς ὁποίας ὁ συγγραφεὺς ἐμφανίζει εἰς τὰ ἄμματα τῶν ἀναγνωστῶν του. Καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου βροντοφωνεῖ αὐθις καὶ αὐθις «ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ» καὶ ἡ ἡχὴ τῆς θεβαιώσεως ταύτης διήκει θριαμβευτικῶς καὶ στεντορείως βοῶσα ὑπὸ πῆς ἀρχῆς μέχρι τοῦ τέλους τοῦ βιβλίου. Ὁ μελετῶν σήμερον τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως ἔχει νὰ λάθῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἱστορικὰς περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἔσχε τὴν γένεσιν του. Μετατονίζων εἰς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα τὸν ρυθμὸν τοῦ περιβάλλοντος τοῦ πρώτου αἰῶνος, ὅτε ἡ μεγαλειώδης συναίσθησις τοῦ θεοῦ θριαμβοῦ ἀντεπάλαυε πρὸς τὴν ἀπελπισίαν τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς Ρωμαϊκῆς τυραννίας θὰ εὕρη ἀνεξάρτητον πηγὴν γαλήνης καὶ ἐμπνεύσεως.

Ἡ Ἀποκάλυψις ἐγράφη ἐν Πάτμῳ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 68, ὀλίγους μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀπασιῶου Νέρωνος καὶ ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Γάλθα. «Οἱ πέντε ἔπρασον» (δηλαδή, οἱ ἀποθανόντες αὐτοκράτορες, Αὐγουστος, Τιβέριος, Καλιγούλας, Κλαύδιος καὶ Νέρων) «καὶ ὁ εἰς ἔστιν» (ἔστιν ἐπὶ τοῦ θρόνου δηλαδή, ὁ Γάλθας). Ἐκ τοῦ ἑδαφίου 24 τοῦ δευτέρου

κεφαλαίου ἐξάγομεν τὸν εἰρωνικὸν ὑπαινωμὸν τοῦ Ἰωάννου κατὰ τῶν ἀξιούντων ὅτι ἐγνώριζον τὰ θάθη τοῦ Θεοῦ «ἅ» κατὰ τὴν ρῆσιν τοῦ Παύλου (Α΄ Κορ. 2, 10) «ὄφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ εἰς καρδίας ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη ἃ ἠποίημασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν Αὐτόν». Ἀλλαχοῦ ἐξαίρει τὸν ἐπιτυχῶς ἀγωνισθέντα κατὰ τῶν δελεασμῶν τῆς ὕλης, προαγέλλων αὐτῷ «λευκὴν ἐσθήτα» ὃ ἐστιν ἔνδοξον στέφανον νίκης. Πλουῦτος συμβολικῶν εἰκόνων ἐκπροσωποῦσάν ἐδραΐας ἀντιλήψεις, χαρακτηρίζει τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως. Τὰ τέσσαρα ζῶα τὰ γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν συμβολίζουν τὴν ἄγρυπνον θεῖαν Πρόνοιαν, εἶναι δὲ τέσσαρα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὴν τετρακτὺν τῶν θεμελιωδῶν ἰδιοτήτων τῆς Θεότητος: Ἰσχύς, δημιουργικότης, σοφία, παντογνωσία. Ἀξιολογημῆτος εἶναι ἡ ἐμφάνισις τοῦ ἐσφαγμένου ἀρνίου μὲ τὰ ἑπτὰ κέρατα καὶ τοὺς ἑπτὰ ὀφθαλμούς. Ὁ ἀριθμὸς ἑπτὰ πάντοτε συμβολίζει τὴν ἐντέλειαν, τὸ δὲ κέρασ τὴν δύναμιν καὶ ὁ ὀφθαλμὸς τὴν γνῶσιν. Ἡ σφαγὴ τοῦ ἀρνίου κινεῖ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ κατὰ τῆς ἀνθρώπινης ἀπανθρωπίας καὶ ἀποφασίζει τὴν θραύσιν τῶν σφραγίδων, ἤτοι τὴν ἐναρξιν τῶν μεγάλων συμφορῶν, ἐξ ὧν

ὁ ὄλεθρος τοῦ τρίτου τῆς Ἀνθρωπότητος.

Ὁ Ἰωάννης θρηνεῖ ὅτι τὸ ὑπόλοιπον Ἀνθρώπινον Γένος (τὰ δύο τρίτα) ἐξασκολουθεῖ νὰ λατρεύῃ τὸν χρυσοῦν καὶ νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰς ἀτασθαλίας του. Ἀλλ' ἰδοὺ ἡ «περιβεβλημένη τὸν Ἥλιον» δηλαδὴ ἡ Διαίσθησις (ἴδε Δρακούλη «Φῶς ἐκ τῶν Ἐνδον») συντρίβει τὴν σατανικὴν ὑλοφροσύνην καὶ τὸ κράτος τῆς βίας, τῆς κτηνωδίας, καὶ τῆς σκληρότητος. Εἶναι χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς, ὅτι ὁ γράφων μεταστρέφει εἰς ἀριθμὸν τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου (δηλαδὴ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους) «ὃ δὲ ἀριθμὸς τοῦ θηρίου 666». Νεώτεροι ἐρευνηταὶ τῶν ἡμερῶν μας ὑποδεικνύουν ὅτι τὸ ἔτος 1998 ἔσται κορύφωσις τῶν δεινῶν, ἃ τετριπλασιασμοὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ θηρίου. Μετὰ τὴν καταστροφὴν ὅμως ἐπακολουθεῖ ἡ ἀναγέννησις καὶ μεταμόρφωσις τῆς φυσιογνωμίας τοῦ κόσμου, ὅπως μετὰ τὰς μεσονυκτίους ὥρας ἐπακολουθεῖ ἡ Ἡώς.

Ὁ ἀναγνώστης θὰ ἐκτιμῆσῃ τὴν συμμετρίαν καὶ ἀριστοτεχνικὴν σύνθεσιν τοῦ ἔργου, μελετῶν κατὰ σειρὰν τὸν πρόλογον (Πρὸς τὰς ἑπτὰ ἐκκλησίας, 1-3), τὰς ἀποκαλύψεις (Βιβλίον τοῦ Μέλλοντος, 4), τὴν λύσιν, (θρίαμβος τῶν τριῶν συγκρούσεων, 17) καὶ τὸν Ἐπίλογον (Ἐπαγγελία, 22).

Ὁμιλεῖ ὁ Δαλάϊ-Λάμα

«Ὁ κόσμος ἔχει ἀνάγκην ἐσωτερικῆς ἀναπτύξεως»

Ὁ ἀνώτατος πνευματικὸς ἡγέτης τοῦ Θιβέτ «ἀγιώτατος» — ὅπως τιτλοφορεῖται — 14ος Δαλάϊ - Λάμα, θεωρούμενος ὡς ἐνσάρκωσις θεοῦ, ἐγκατέλειψε, ὅπως εἶναι γνωστὸν, τὴν χώραν του ἀπὸ τὸ 1959, ὅταν εἰσέβαλον κινεζικὲς δυνάμεις ἀκολουθούμενος ἀπὸ 90.000 ὑπηκόους του. Εἶναι ἕκτοτε ἐγκατεστημένος στὸ Δαρμσάλα τῆς Ἰνδίας. Ὁ τίτλος του εἶναι Μογγολικῆς προελεύσεως. Δαλάϊ - Λάμα σημαίνει «Ὁκεανὸς Σοφίας». Ἀναφέρεται ἐπίσης ὡς «Πολύτιμος Κυβερνήτης» ἢ «Πολύτιμος Προστάτης». Ἀπὸ τὴν ἀποκαλούμενη «Στέγη τοῦ κόσμου», μετὰ τὴν εὐκαιρία τοῦ ἀναγκαστικοῦ ἐκπατρισμοῦ του, ἠθέλησε —εἶπε— νὰ γνωρίσῃ καὶ τὰ «χαμηλότερα» μέρη τοῦ κόσμου, γι' αὐτὸ ἐταξίδευσεν εἰς τὴν Εὐρώπην. Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν, ἐπεσκέφθη καὶ τὸ Θεοσοφικὸν Κέντρον τοῦ ἀγίου Μιχαήλ. Στὸ Βασιλικὸν Τροπικὸν Ἰνστιτούτον τοῦ Ἄμστερδαμ μίλησεν μετὰ θέμα «Τὸ μῆνυμα τοῦ Βούδδα». Κατὰ τὴν παραμονὴν του ἐπὶ Χούιζεν, ὅπου τὸ Θεοσοφικὸν Κέντρον, ἐδέχθη ν' ἀπαντήσῃ σ' ἐρωτήσεις. Ὁ ΙΛΙΣΟΣ παραθέτει μερικὰ χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα.

ΕΡ. Ποιά εἶναι ἡ Θιβητιανὴ ἀντίληψις γιὰ τὸ Ἐγὼ (τὸν ἑαυτό);

ΑΠ. Τὸ Ἐγὼ (ἑαυτός) εἶναι ἕνας ἰσορροπημένος συσχετιζόμενος μετὰ τὸν συνδυασμὸν φυσικῶν καὶ νοητικῶν ἰδιοτήτων. Πιστεύεται γενικῶς ὅτι τὸ Ἐγὼ καὶ τὰ συστατικὰ ἔχουν τὴν δική τους ἐξχωριστὴ ὑπαρξιν, ἀλλὰ οἱ Βουδδισταὶ ὑποστηρίζουν ὅτι εἶναι τὸ ἴδιο. Παραδείγματός χάριν, λέγοντας «ἄχρημα» ἐννοοῦμε τὸ σύνολον διαφόρων τμημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν ξε-

χωριστή ύπαρξι. "Έτσι, μιλώντας για ένα φυσικό όν, έννοου. με τὸ σύνολοι των συνδεδεωμένων ιδιοτήτων του, αὶ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ὑπαρξι ξεχωριστή.

ΕΡ.: Ποιά εἶναι ἡ έννοια τῆς Νιρβάνα; Στὴ Δύσι ἐπικρατεῖ μεγάλη σύγχυσις καὶ ἡ γενικὴ ιδέα εἶναι ὅτι σημαίνει ἐκμηδένισι.

ΑΠ.: Γραμματικῶς, σημαίνει ἐλευθέρωσι ἢ σωτηρία, ἀπαλλαγὴ ἀπὸ δεσμεύσεις. Τὰ ὄντα εἶναι δεσμευμένα ἀπὸ τὸ Κάρμα καὶ τὴν αὐταπάτη. "Όταν ἡ κατάστασις τοῦ ἀνικανοποιήτου, ἡ ἀπορρέουσα ἀπὸ τὴν δουλεία τοῦ Κάρμα (τις θεληματικὲς ἐνέργειες) καὶ τῆς αὐταπάτης, ξερριζωθῆ καὶ καταπραῦνθῆ, ἐπέρχεται ἡ λεγομένη ἐλευθέρωσις. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι αἱ σχολαὶ τοῦ Βουδδισμοῦ δὲν συμφωνοῦν ὡς πρὸς τὴν έννοια τοῦ ὄρου «ἐλευθέρωσις». Ἐν τούτοις, θὰ ἦσαν δυνατὸν νὰ γίνῃ γενικῶς παραδεκτὴ ἡ ἐρμηνεία, ὅτι σημαίνει τὴν καταστροφὴ τοῦ ἀνικανοποιήτου καὶ τῶν αἰτίων του ἢ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀπαλλαγὴ. Τέτοια καταστροφὴ ἢ ἀπαλλαγὴ ἐπέρχεται μετὰ τὴν δύναμι τῶν ἐσωτέρων προσπαθειῶν, δηλ. ἄσκησι τῶν ἀντισταθμιστικῶν δυνάμεων, ἢ δυνάμει τῆς ἐπιτεύξεως τῆς ὑπερτάτης σοφίας ποῦ περιλαμβάνει τὴν Σουνυάτα (τὴν Κενότητα).

ΕΡ.: Θὰ ἠθέλατε νὰ διευκρινήσετε τὸν ὄρο «Κενότης»; Σὲ πολλὰ πρόσωπα στὴ Δύσι

συγγέεται μετὰ τὴν «κατάστασι τοῦ μηδενός».

ΑΠ.: Ὁ ὄρος, ὅπως γίνεται δεκτὸς ἀπὸ ὄλες τὶς σχολὰς τοῦ Βουδδισμοῦ, δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ὑπάρχει τίποτε ἢ ὅτι δὲν ὑφίσταται κάτι. Ἡ Σουνυάτα εἶναι ἀπροσδιόριστη. Ὑπονοεῖται ὅτι τὸ γεννημένο ἀπὸ μία αἰτία ὑπάρχει, ἀλλὰ ὑπάρχει μόνον ἐν σχέσει ἢ ἐν ἐξαρτήσει μετὰ κάτι ἄλλο, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτό. Εἶναι ἕνας νοητικὸς προσδιορισμὸς καὶ τίποτε περισσότερο. Δὲν εἶναι αὐθύπαρκτο. "Όλα τὰ πράγματα εἶναι ἐκ φύσεως Σούνυα ἢ Κενόν, δηλ. ἀδειανὰ ἀπὸ οὐσία ἢ ἐγώ, διότι ἐξαρτῶνται ἀπὸ αἰτίες ἄλλες, πλὴν τῶν ἑαυτῶν των. Δὲν σημαίνει ὅτι διόλου δὲν ὑπάρχουν.

ΕΡ.: Ποιά σημασία διδεται στὸ Θιβέτ γιατὸ Κάρμα;

ΑΠ.: Γενικῶς, μπορεῖ νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ Κάρμα εἶναι ἡ θεληματικὴ ἐνέργεια καὶ οἱ καρποὶ τῆς ἢ, ψυχολογικῶς, ἡ αἰτία καὶ τὸ ἀποτέλεσμα. Μέθοδοι ἐρμηνείας τῆς ἀληθινῆς φύσεως τοῦ Κάρμα εἶναι πολλὰ καὶ διάφοροι. Κατὰ θάσιν, ὄλα τὰ φαινόμενα καὶ τὰ ἀντικείμενα εἶναι ἀποτελέσματα αἰτίων. Τὸ ἀποτέλεσμα προκαλεῖται ἀπὸ μία αἰτία. Ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι καλὸ ἢ κακὸ, αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν συγκεκριμένον ἄνθρωπο. Κακὴ αἰτία προκαλεῖ κακὸ ἀποτέλεσμα, καλὴ αἰτία προκαλεῖ καλὸ ἀποτέλεσμα. Ἡ σχέσηις αἰτίας καὶ ἀποτελέσματος εἶναι ἀκατάλυτη καὶ ἀνέκκλητη. Πάρτε τὸ πα-

ράδειγμα φυτικού χυμού. Το αποτέλεσμα αυτό, ο χυμός του φυτού, υπάρχει διότι προϋπήρξε μια αίτια, ένας σπόρος. Η ποιότητα του αποτελέσματος εξαρτάται από την ποιότητα της αίτιας. Κατά τον ίδιο τρόπο, ήδονη και πόνος, ευτυχία και θάσσανα, που αποτελούν τον κληρο τῶν ὄντων, ἔρχονται ἀπὸ τις αἰτίες τῶν περασιμένων αἰτίων, καλῶν ἢ κακῶν, εἶναι ἡ λειτουργία τοῦ ἀδυσώπητου νόμου αἰτίας καὶ αποτελέσματος. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ὅτι τὸ Κάρμα ὑπάρχει καὶ εἶναι ἕνα πραγματικὸ γεγονός, ὅτι αὐξάνει, ὅτι δὲν ὑπάρχει καρπὸς ἀνυπαγόρευτος ἀπὸ τὸ Κάρμα, καὶ ὅτι τίποτε δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὸ Κάρμα, εἶναι μιὰ ἀλήθεια μεγάλης σημασίας

ΕΡ.: Δὲν νομίζετε ὅτι μιὰ

ἀνάμιξις τῶν πολιτισμῶν τοῦ θιβῆτ καὶ τῆς Δύσεως θὰ ἦταν εὐεργετικὴ δι' ἀμφοτέρω τὰ μέρη, καὶ ἂν καί, πῶς θὰ μπορούσε νὰ ἐπιτευχθῆ;

ΑΠ.: Τὸ ἀνθρώπινον ὄν διαθέτει νοῦν καὶ σῶμα. Ἀμφοτέρω ζητοῦν τὴν εὐχαρίστησι καὶ τὴν ἄνεσι. Γιὰ μιὰ πληρέστερη καὶ καλύτερη ἐπιτεύξι, τόσο τῆς φυσικῆς ὅσο καὶ τῆς πνευματικῆς εὐτυχίας, θὰ βοηθῶσε ἕνα τέλειο κρᾶμα τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς γνώσεως τόσο γιὰ τὰ ἐξωτερικὰ ὕλικά ἀντικείμενα, ὅσο καὶ γιὰ τὰ ἐσωτέρα νοητικὰ θέματα. Ὁ σημερινὸς κόσμος ἔχει πράγματι ἀνάγκη μιᾶς ἐσωτερικῆς ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία θὰ ὀδηγήσῃ σὲ ἐσωτερικὴ εἰρήνη. Ὁ καθένας μπορεῖ νὰ ἐργασθῆ πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνσι.

Τὸ περιοδικὸν

Ἐλευθέρας Σκέψεως

“ Ι Λ Ι Σ Ο Σ ”

εἰς τὸ 19ον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του ἔτος.

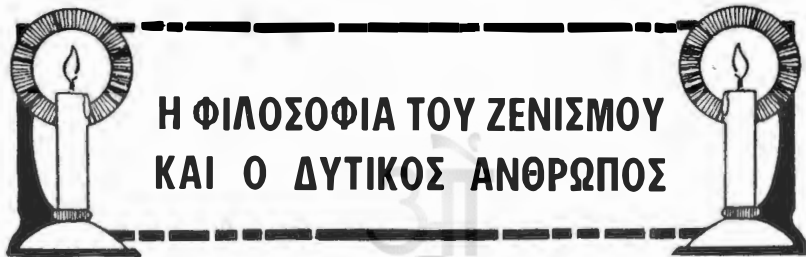
Ἐτησίαι συνδρομὴ δρχ. 100 — Ἐξωτερικοῦ \$ 5

διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς: Κ. Μελισσαρόπουλον

Ὁδὸς Δραγατσανίου 6, Ἀθῆναι (122)

ΕΓΓΡΑΨΑΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Στέλλονται ΔΩΡΕΑΝ τεύχη-δειγματα

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΖΕΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΔΥΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Υπό τοῦ αἰδ. ΖΑΝΟΥ ΓΟΥΓΟΥΤΑ

Μέ ἐκάλεσαν στή συνεδρίαση τῶν Ἀμερικανῶν Κληρικῶν στοῦ Ohio State University at Mansfield, Ohio, καί μοῦ ἀνέθεσαν στήν ἄλλη συνεδρίαση νά ὀμιλήσω μέ θέμα: «Ἡ Φιλοσοφία τοῦ Ζενισμού καί ὁ Δυτικός Ἀνθρώπος. Καλή εὐκαιρία, νά τροχίσω τὸ μυαλό μου στή Βουδδική φιλοσοφία, πού κρυφά τὴν ἀγαπῶ.

Ἡ Ἰαπωνικὴ καί Κινεζικὴ βιοθεωρία τοῦ Ζενισμού ZEN — σὰν τὸ δικό μας «γνῶθι σαυτόν» αὐτογνωσία καί αὐταπάρνηση τοῦ βιολογικοῦ ΘΕΛΩ, πού θυμίζει τοὺς Ἀσκητὰς τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας καί τοὺς Κυνικοὺς Φιλοσόφους — εἶναι τὸ προζύμι τῆς Ζενικῆς βιοθεωρίας παρμένο ἀπὸ τὸν Βουδδισμό. Τῆς μερίδος τῶν πιστῶν ἐκείνων πού κατ' ἀπαίτηση τοῦ ψυχικοῦ τους κλίματος μέ τὸν ἐνθουσιῶδη μυστικισμό ζητοῦν τὸ ΑΠΟΛΥΤΟΝ καί ἀπορρίπτουν κάθε ἄλλη φιλοσοφία ὡς θαμπὸ φῶς τοῦ νοῦ καί ὄχι ὡς φωνὴ τῆς κρυφῆς καρδιάς, τὴν ὅποιαν οἱ Ζενισταὶ ἀκαλοθοῦν μέ ἐμπιστοσύνη.

Γιὰ τοὺς Ζενιστὰς τὸ παρὰ-

λογιον εἶναι τὸ πλέον λογικόν, διότι σικέπτονται μέ τὴν καρδιά, πού ἔχει τὰ δικά της μυαλά, τὴν δική της γλῶσσα, ἐντελῶς ἀκατανόητη γιὰ τὸν ὀρθολογιστὴ Δυτικὸ ἄνθρωπο, πού συχνὰ σκέπτεται μέ τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ ὕλικου κέρδους.

Ὁ Δυτικὸς ἄνθρωπος διαθέτει ὅλας τὰς δυνάμεις καί ἐνεργείας του στοῦ νὰ ἐκπληρώη τὰς φιλοδοξίας καί τοὺς πόθους του πρὸς οἰκονομικὴ κατάρκτηση καί προβολὴ τοῦ ἐγώισμοῦ του. Πρὸς τοῦτο τὸν προπονεῖ ἡ παιδεία καί ἐκεῖ τὸν σπρώχνει ἡ κοινωνία, καί θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν του «ἀποτυχημένον ἄνθρωπο» ἂν δὲν ἐπιτύχη νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς φιλοδοξίας του.

Ὁ Ζενιστὴς ξεριζώνει κάθε πόθο του γιὰ ὕλικὴ κατάρκτηση καί δόξα καί τὸ ἄδειασμα τῆς καρδιάς του ἀπὸ κάθε ΘΕΛΩ, πλὴν τοῦ θέλω νὰ ΜΗ ΘΕΛΩ, εἶναι τὸ λυμάνι τοῦ προορισμοῦ του.

Στὸν ἀγῶνα του αὐτὸν ὁ Ζενιστὴς δὲν ζητάει τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, οὔτε ἀμοιβὴ γιὰ τὰς ἐπιτυχίας του, διότι πιστεύει

ὅτι ΚΑΘΕ ΔΥΝΑΜΙΣ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΜΕΣΑ ΤΟΥ καὶ αὐτὸς πρέπει νὰ τὰς θρῆ καὶ νὰ τὰς χρησιμοποίησῃ.

Καὶ αὐτὸ τὸ ἐσωτερικὸν κενὸν τῆς καρδιάς γιὰ τὸ ὁποῖον ὁ Δυτικὸς ἄνθρωπος νοιώθει τὸν ἑαυτὸν του «κούφιο καρύδι», ὁ Ζενιστὴς αἰσθάνεται σάν ΑΕΤΟΣ! Λυτρωμένος ἀπὸ τὴν ζούγκλα τοῦ ἐγωΐσμου καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς σαρκός.

Τί θὰ ἦτο ὅμως ἡ πρόοδος καὶ ὁ πολιτισμὸς δίχως τὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ σκέψη, ποὺ ἔχει διαπλάσει τὸν Δυτικὸν ἄνθρωπον μὲ τὸ Χριστιανικὸν θρησκειμα;

Βεβαίως, πρέπει νὰ ἐντρεπώμεθα διότι ὕστερα ἀπὸ τόση τεχνικὴ πρόοδος καὶ οἰκονομικὴ εὐημερία, ἐσώτερα δὲν ἔχομε ἐκπολιτισθῆ καὶ γύρω μας θριαμβεῖ ἡ ἐγκληματικότητα καὶ ἡ ἀπάνθρωπος συμπεριφο-

ρὰ μας, τόσον, ποὺ πολλὰς πολιτείες στὴν Ἀμερικὴ ἀναγκάστηκαν νὰ ἐπαναφέρουν τὴν ἠλεκτρικὴ καρέκλα γιὰ θανατικὰς ἐκτελέσεις κακούργων. Ἀπετύχαμε ὡς Θρησκεία καὶ Παιδεία νὰ μεταπλάσωμε τὸ βιολογικὸν ἄτομον σὲ ἄνθρωπο μὲ ἠθικὴ, συνειδητὴ καὶ φωτεινὴ λογικὴ;

Ἄν στὸ ἐρώτημά μας κληθῆ ν' ἀπαντήσῃ ἡ ἱστορία τῶν δύο χιλιάδων χρόνων Χριστιανικῆς διδασχῆς, θὰ πρέπει νὰ ἐντραποῦμε γιὰ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς Ἱεροὺς Ναοὺς Θεῖας Λατρείας καὶ τὰ Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα ποὺ ἔχομε!

Ἀπετύχαμε; Γιατί;

Ἡ νέα διεύθυνσις τοῦ ἐκλεκτοῦ συνεργάτου μας, πατρὸς Ζάνου Γουγούτᾶ εἶναι: Rev. Zanos Gougoutas 21712 Mc Cormick str., Detroit Mich. 48236.

● Ἄρτος

● Ζυμαρικά

● Φρυγανιές

διὰ διαβητικούς

Ζ Ω Γ Ρ Α Φ Ο Υ

Ἡ 98η Διεθνῆς Σύνοδος τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας

ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΤΥΑΡ τῆς Ἰνδίας ἔφθασαν λεπτομερεῖς ἐκθέσεις γιὰ τὴν 98η ἐτήσια διεθνῆ σύνοδο τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, στὴν ὁποία παρέστησαν 761 ἀνιτηρόσωποι ἀπὸ ὅλον τὸν ἐλευθερο κόσμον, ὅπου λειτουργοῦν ἐθνικὰ τμήματα τῆς παγκοσμίου Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, πλὴν περιπτώσεων τεχνικῶν κ.λ.π. δυσκολιῶν, ὅπως προκειμένου περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ τμήματος.

Προήδρευσε τῆς 98ης συνόδου ὁ νέος πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας δόκτωρ Τζῶν Κόατς. Ἐπὶ ἕξι ἡμέρες ἡ σημαία τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας ἐκυμάτιζε στὸ Γενικὸν Ἀρχηγεῖον, εἰς ἔνδειξιν τοῦ ὅτι ἡ διεθνῆ σύνοδος εἰργάζετο. Στὴν αἴθουσα ὑποδοχῆς εἶχαν τοποθετηθεῖ αἱ σημαῖαι ὄλων τῶν χωρῶν, ὅπου ἡ Ἑταιρία λειτουργεῖ. Κατὰ τὸ λεχθὲν ἄλλοτε ἀπὸ τὸν Ζιναραγιαντάσα, τὸ Ἄντυαρ ἔδινε τὴν εἰκόνα Ἡνωμένων Ἑθνῶν. Ἄλλως τε, καὶ ἡ σημαία τοῦ ΟΗΕ ἦταν τοποθετημένη σπὸν μεγάλο

προθάλαμο τοῦ συνεδρίου, μαζί μὲ τὶς σημαίες τῆς Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκου καὶ τοῦ Χένρυ Στήηλ Ὀλκοττ, ιδρυτῶν τῆς Ἑταιρίας πρὸ 99 ἐτῶν.

Ὅπως πάντοτε, ἡ σύνοδος ἄρχισε μὲ τὴν Προσευχὴ τῶν Θρησκειῶν. Κατὰ σειρὰν ἀπηγγέλθησαν ἀπὸ ἀντιστοίχους ἱερεῖς, προσευχαὶ Ἰνδουισμού, Ζωροαστρισμοῦ, Ζαΐνισμού, Ἰουδαϊσμοῦ, Βουδδισμοῦ, Χριστιανισμοῦ, Μωσαμεθανισμοῦ καὶ Σικισμοῦ, κί' αὐτὸ ἐπειδὴ ὁ Ἰνδουϊσμός εἶναι ἡ ἀρχαιότερα τῶν θρησκειῶν καὶ ὁ Σικισμός, ἡ νεωτέρα. Τέλος, ὁ Πρόεδρος Τζ. Κόατς ἀπήγγειλε τὴν «οἰκουμενικὴ προσευχή», ἡ ὁποία τονίζει τὴν κρυμμένη Ἀλήθεια μέσα στὶς θρησκείες καὶ ἐπικαλεῖται «τὴν τῶν πάντων ἔνωσιν». Αἱ προσευχαὶ ἀπηγγέλθησαν ὅχι ἐν μεταφράσει, ἀλλὰ στὸ πρωτότυπον ἐκάστης θρησκείας, ἀλλὰ ἡ Χριστιανικὴ προσευχὴ ἀπηγγέλθη ἀγγλιστί, γιὰ νὰ εἶναι ἀμέσως νοητὴ ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου.

Πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ συνε-

δρίου στην ήμερησία διάταξι, τὸ ἐχαιρέτισε ὁ Κυβερνήτης τῆς περιφέρειας Ταμίλ Ναντού, στὴν ὁποία τὸ "Αντυαρ ὑπάγεται. Ὁ κ. Κ. Σάχ ἐπήνεσε τὴν ὑψηλὴ πνευματικότητα τῆς Θεοσοφίας καὶ ἀνέφερε εὐθύμως ὅτι ἡ στάσις τοῦ μέσου Ἰνδοῦ εὐσεβοῦς ἐκφράζεται εἰς τὴν προσευχὴν: «Θεέ μου, ἀμάρτησα. Παρακαλῶ συγχώρεσέ με καὶ δώσε μου τὴν ἄδειαν νὰ ἀμαρτήσω ἐκ νέου».

Τί εἶναι πυρήνας Ἐδελφότητος;

Ὁ Πρόεδρος Τζ. Κόατς μίλησε στὸ συνέδριο μὲ θέμα: «Τί εἶναι πυρήνας Παγκοσμίου Ἐδελφότητος;».

Πυρήνας, εἶπε, εἶναι ἓνα σῶμα, μέσω τοῦ ὁποίου ξεπηδάει ζωὴ, ἀναβλύζει ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ πρὸς τὸ ἐξωτερικὸ μας εἶναι. Σκοπὸς (πρῶτος) τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας εἶναι ὁ σχηματισμὸς μέσα στὴν Ἀνθρωπότητα ἑνὸς πυρήνος παγκοσμίου ἀδελφότητος, χωρὶς διάκρισι φυλῆς, πίστεως, τάξεως κλπ. Αὐτὸν τὸν πυρήνα τὸν ἀποτελεῖ ἡ Ἐταιρία ὡς σύνολον, ἀλλὰ καὶ κάθε ἐθνικὸν τῆς τμῆμα καὶ κάθε ὁμάς καὶ κάθε ἄτομον. Καὶ ἐπειδὴ πυρήνας ἀνατομικῶς εἶναι ἓνα στρογγυλὸ (περίπου) σωματίδιον, πού περιβάλλεται ἀπὸ ὕλην, στὴν ὁποίαν καὶ ἐπιδρᾷ κατὰ γονιμοποιὸν τρόπο, ἔπεται ὅτι τὸ καθῆκον τῆς Ἐταιρίας ὡς συνόλου ἢ τμημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐκάστου ἀτόμου ξε-

χωριστά, εἶναι νὰ δροῦν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐλκύουν τὸ περιβάλλον καὶ νὰ ἐπιδρῶν σ' αὐτὸ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς. "Ας διερωτηθοῦμε, εἶπε, κατὰ πόσον ἔχομε συνείδησιν τοῦ καθήκοντός μας αὐτοῦ.

Συνεχίζοντας εἶπε, ὅτι ἂν ἡ ἀδελφότης, τὴν ὁποίαν θέλομε νὰ σχηματίσωμε, πρόκειται νὰ εἶναι παγκόσμιος, ἔχομε χρέος νὰ ζῆ ὁ καθένας μας ὡς παγκόσμιος ἀδελφὸς πρὸς πάν. τα ἄλλον, ἐπὶ πλέον δὲ πρὸς κάθε μορφή ζωῆς. Δὲν ὑπάρχει διάκρισις, πού ἡ Θεοσοφία νὰ ἀδυνατῆ νὰ τὴν γεφυρώσῃ.

«Υπάρχει κανεὶς —εἶπε— πού νὰ μὴν εἶναι ἀδελφός μου καὶ ἀδελφός σας; Ὑψηλοὶ καὶ χαμηλοὶ, πλούσιοι καὶ φτωχοὶ, εὐφρεῖς καὶ ἀνόητοι, εἶναι ὅλοι μέρος τῆς ἴδιας ἐνότητος καὶ ἡ ἀποστολὴ μας ἀπαιτεῖ νὰ ἐπιδιώξωμε τὴν ἐπαφή τους μὲ τὴν ἀπὸ μέρους μας ἀποδεκτὴ φιλοσοφία. Εἶναι ἡ φιλοσοφία πού ὁδηγεῖ πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τῆς Ἀλήθειας ὑπὸ διάφορες μορφές. Ἡ ἀδελφότης εἶναι ὁ μόνος δυνατὸς τρόπος ζωῆς σ' αὐτὸν τὸν πλανήτη μας. Ὁ πυρήνας τῆς ἀδελφότητος εἶναι πράγματι ἰσχνός, ἀλλὰ περιλαμβάνει τὸν κόσμον. Ἡ φιλοσοφία τῆς Ὀλότητος πού βασίζεται σ' ἓναν τέτοιο πυρήνα τείνει σὲ τρεῖς θεμελιώδεις ἰδέες: τὸ γεγονὸς τῆς Μιᾶς Οἴκουμενικῆς Ζωῆς, τὴν πραγματικότητα τῆς θείας συνειδήσεως καὶ τὴν —ἀπόρροια τῶν δύο προηγουμένων— Ἀδελφότητα, ἡ ὁποία εἶναι ἔκ-

φρασις στὸν κόσμον τῆς ἐμπειρίας μας».

Ἐγὼ καὶ μὴ Ἐγὼ

«Τὸ Ἐγὼ καὶ τὸ μὴ - Ἐγὼ» ἦταν τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας τῆς κ. Ράντα Μπουρνιέ, ἀδελφῆς τοῦ ἀειμνήστου προέδρου Ν. Σρι Ράμ.

Ὁ διακρίνων τὸν ἄνθρωπον παράγων —εἶπε— εἶναι ὁ νοῦς, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν ἰκανότητα ὄχι μόνον νὰ ἀντιλαμβάνεται τὰ περὶ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ νὰ εἰσδύῃ στὴν ἴδια του ἀντίληψιν. Ὁ ἄνθρωπος, ὁ θεῖα χάριτι προικισμένος μὲ μεγαλύτερες παρὰ κάθε ἄλλο πλάσμα ἰδιότητες, ἔχει λάβει καὶ τὸ δίκονο δῶρον τῆς αὐτοαντιλήψεως ποῦ διαιρεῖ τὸν ἑαυτό του σὲ Ἐγὼ καὶ μὴ - Ἐγὼ. Ἀπὸ τὴν στιγμή ποῦ διατυπώνει τὸ Ἐγὼ, δημιουργεῖται τὸ μὴ - Ἐγὼ, τὸ ὅλον περιβάλλον.

Ἡ πρωταρχικὴ κίνησις τοῦ ἀνθρώπου στὴν κατεύθυνσιν τῆς συνειδητότητός του ἦταν νὰ δεσπόσῃ στὸ περιβάλλον, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ σιγουριά καὶ ἐπιβίωσιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ἐγὼ, στὴν οὐσίαν, εἶναι μιὰ συγκεχυμένη καὶ ἀνόμοια ομάδα δυνάμεων. Αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπλάι, καθὼς καὶ ὅλων τῶν ζώων. Ἀλλὰ ἐμπειρίες ὅπως μνημὴ ἀπολαύσεων καὶ γνώσεως ὀρθῶνουν κάσπρα ἐπιθυμιῶν. Πόθος εἶναι τὸ ἀνταντακλαστικὸν γιὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἀπολαύσεως. Αἱ ἀνάγκαι τοῦ σώματος καὶ αἱ ἀτραποὶ τῆς ἀπολαύσεως δὲν

συμπίπτουν καὶ δίδονται τότε μάχαι, μὲ τὸν νοῦ διαιτητή. Ὁ ἴδιος νοῦς ποῦ ἔθρεψε καὶ συντηρήσῃ τὸν πόθον καλεῖται νὰ τὸν ἀναλύσῃ καὶ νὰ τὸν ἀρνηθῇ. Αἱ σωματικαὶ ἀνάγκαι, ὁ πόρος ἀπολαύσεως καὶ ὁ φόβος τοῦ πόνου, καὶ αἱ δραστηριότητες τοῦ νοῦ, ἀντιβαίνουν ἢ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη καὶ ἐμπλέκονται σὲ διαρκεῖς συγκρούσεις. Καθὼς τὸ Ἐγὼ ἀντιλαμβάνεται τὸν ἑαυτό του ἀτελῶς, ἡ αἰτία τῆς συγχύσεως καὶ τῆς συγκρούσεως ἀποδίδεται στὸ μὴ - Ἐγὼ.

Ἰδιὰ τὸν ἀληθινὸν ἄνθρωπον χρειάζεται ἡ ἀόριστη αὐτοαντίληψις ν' ἀντίσῃ σὲ αὐτογνωσία.

Στὴν ἀξαναόμην ἐνημερότητα τοῦ Ἐαυτοῦ καταφαίνεται ἡ ροὴ τῶν ἀντιτιθεμένων δυνάμεων καὶ ἐνστίκτων. Ἀλλὰ ἕνα ἀναποφάσιστο Ἐγὼ μπορεῖ νὰ ἰδῇ ἀληθινὰ τὸ μὴ - Ἐγὼ; Μπορεῖ ἕνα σπασμένο κομμάτι νὰ ἰδῇ τὸ ὅλον; Καὶ τότε πῶς θὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν τὸ μὴ - Ἐγὼ; Πρωτίστως διὰ τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων ἐν σχέσει μὲ τὰ ἀντικείμενα τῶν αἰσθήσεων. Ἡ παρουσία τοῦ νοῦ εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἀντίληψιν, ἀσχέτως ἂν πρόκειται περὶ ἐνὸς φίλου ἢ ἐνὸς δένδρου. Ἀλλὰ τὸ μὴ - Ἐγὼ εἶναι ἀπατηλὸ, διότι ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἀντικειμένων ἀπὸ τὸν νοῦ κυριαρχεῖται ἀπὸ τὸ ἡδονιστικὸ δυναμικὸν τοῦς, ποῦ τυφλώνει τὸν νοῦ γιὰ τὴν ἀληθινὴ φύσιν τῶν βλεπομένων. Τὰ ἀντίθετα χαρακτηριστικὰ

όδηγούν τον νοῦ σὲ αὐτο-μό-
νωσι.

Γνώσις τοῦ μὴ - Ἐγὼ σημαί-
νει ὄχι μόνον θεά τῆς μορφῆς
του, ἀλλὰ καὶ κατανόησις τῆς
σημασίας του, ἢ ὅποια προκύ-
πτει ἀπὸ ἀντίληψι τῆς ὁλότη-
τος. Ἐπακολουθεῖ ὅτι τὸ Ἐ-
γὼ, ποῦ διαιρεῖται σὲ σῶμα,
πόθο καὶ νοῦ ἀδυνατεῖ νὰ ἰδῇ
τὴν ὁλότητα τοῦ μὴ - Ἐγὼ. Ἡ
ἀντίληψις ἐκάστου ἀντικειμέ-
νου καλύπτεται ἀπὸ ἐντυπώ-
σεις καὶ μνήμες προηγουμένων
ἐπαφῶν μαζί του. Ὁ νοῦς τοῦ
ἀνθρώπου εἶναι ἰκανὸς νὰ γνω-
ρίσῃ πλήρως τὴν ἰδιὰ του κα-
τάστασι, βλέποντας πῶς ἢ
γνώσις, αἱ ἀναμνήσεις καὶ ἐν-
τυπώσεις συνεσκότισαν τὴν ἰ-
κανότητα ἀντιλήψεως. Ὅταν
τέτοια συναίσθησις ἐπιτευχθῇ,
ἔπεσε στὸ ὄν τὸ φῶς τῆς γνώ-
σεως. Καὶ ἀρχίζει ἡ διαδικα-
σία τῆς ἀναγνώρισεως. Μιὰ ἐ-
σωτερικὴ ἀρμονία ἀναδύεται
στὸν ἀνθρώπο. Ἀντίληψις ἐνω-
τικὴ ἄθραυστη ἀπὸ τὰ φαινό-
μενα, εἶναι πνευματικότης —
καὶ εἶναι ἀληθινὴ ἀθάνατη εὐ-
λογία, καθὼς λέγουν οἱ σοφοί.

«Θρησκεία δράσεως»

Ἡ Σριμάτι Ρουκμίני Ντέ-
θι μίλησε γιὰ τὴν «θρησκεία
τῆς δράσεως».

Ἡ θρῶσις, εἶπε, δὲν εἶναι
ἀκριβῶς ἢ ἐπίδειξις τῶν φυσι-
κῶν ἰκανοτήτων ἐνὸς ἀνθρώ-
που, ἀλλὰ ἢ ἔκφρασις ἀγά-
πης καὶ ἀφοσιώσεως. Μόνον ὁ
νοῦς δύναται νὰ φέρῃ ὀρθὴ
δράσι. Αἱ σκληρότητες τῶν ἀν-
θρώπων εἰς βάρος τῶν βωθῶν

ζῶων, τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀν-
θρώπους καὶ τῶν ἀνθρώπων
κατὰ τῆς Φύσεως εἶναι παρα-
δείγματα δράσεως ἢ ὅποια ἀ-
πορρέει ἀπὸ νοῦ σὲ διαζύγιο
μὲ τὴν καρδιά. Ἡ ὀρθὴ δράσις
εἶναι ἔκφρασις ἀληθινῆς δημι-
ουργικῆς παρορμήσεως καὶ ὁ
ἀνθρώπος θὰ εἶναι ἰκανὸς νὰ
δράσῃ ἔτσι, ὅταν μάθῃ νὰ πα-
ρατηρῇ καὶ νὰ αἰσθάνεται μὲ
συμπάθεια πρὸς ὅλα τὰ ὄντα.
Δὲν ὑπάρχει θρησκεία ἢ ὅποια
νὰ μὴν διακηρύσσει τὴν συμπα-
θεια ὡς ἀπαραίτητον ὄρον γιὰ
μιὰ πνευματικὴ ζωὴ. Ἀνοίγον-
τας τὸ παράθυρο σὲ κάθε θρη-
σκεία, βλέπει κανεὶς νὰ εἰσχω-
ρῇ τὸ φῶς καὶ ἡ ὁμορφιά, ποῦ
ἔρχονται ἀπὸ τὴν Μία Πηγὴ.
Ἀληθινὰ θρησκευτικὸς εἶναι ὁ
ἀνθρώπος, ὁ ὅποιος δύναται
νὰ ἀντικρύσῃ τὸν ἑαυτό του
θαρραλέως καὶ ἀπαθῶς, δίχως
σκέψεις ἐγωϊστικῆς. Ἀνιδιοτέ-
λεια εἶναι νὰ λησμονῇ κανεὶς
τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ δειχθῇ
ἀπροσμέτρητη ἀγάπη πρὸς
τὸν ἄλλον. Αὕτῃ εἶναι ἡ ἀληθι-
νὴ ἀπάρησις.

Θεοσοφία δὲν εἶναι λέξεις
περιεχόμενες σὲ βιβλία. Εἶναι
δυναμικὴ ἀδελφοσύνη, εἶναι
συναίσθησις τῆς ὁμορφιάς τῆς
ζωῆς καὶ ἔκφρασις τῆς σὲ
πράξεις θετικῆς. Θεοσοφικὴ ἰ-
διότης δὲν ἀπακτᾶται σπὰ χαρ-
τιά, ἀλλὰ μὲ ζωὴ ἐν ἀληθείᾳ,
καὶ ἐν συμπαθείᾳ πρὸς κάθε
ὄν, ἀδιακρίτως ἐὰν εἶναι ἢ ὄ-
χι μέλος τῆς Ἐταιρίας. Ὁ κό-
σμος τῆς παρούσης στιγμῆς
δὲν χρειάζεται λαμπρότητα
νοῦ, ἀλλὰ ἀνοιχτὴ καρδιά,

δρᾶσι στὸ φῶς τῆς ὁμορφιάς καὶ τῆς ἀγάπης.

«Πέρασμα στὴν Ἐλευθερία» ἦταν ὁ τίτλος τῆς ὁμιλίας τοῦ διεθνoῦς ἀντιπροέδρου Τζαίημς Πέρκινς.

Πέρασμα στὴν Ἐλευθερία

Τὸ «πέραςμα στὴν Ἐλευθερία», εἶπε, θὰ εἶναι «κάποια ἡμέρα» δυνατὸ, ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μακρὸ ταξίδι στὴν Ἀλήθεια καὶ τὴν Πραγματικότητα. Ἄλλὰ ὅποιος πάει γιὰ μακρυὰ, πρέπει νὰ ἔχη ἑλαφρὲς ἀποσκευές. Καὶ ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖον δὲν μποροῦμε νὰ πᾶμε μακρυὰ εἶναι ὅτι κουβαλάμε βαρὺ φορτίο μνήμης. Τὸ θέμα τῆς μνήμης ἀπαιτεῖ μεγάλη ἐξερεύνησι, ἀλλὰ μποροῦμε σὲ κάθε στιγμή ν' ἀντιληφθοῦμε ὅτι τὸ κουβάρι ξετυλίγεται. Αἱ προσωπικαὶ μνήμαι μᾶς ἐπηρεάζουν σταθερὰ σὲ κάθε τι.

Ἐὰν λάβωμε ὑπ' ὄψει μᾶς τὴν ἀθάνατη μνήμη μᾶς, τὶς ἐγγραφές ἀπὸ περασμένους καιροὺς, ἐπὶ πλεον τὸ μερίδιό μᾶς ἀπὸ τὴν φυλετικὴ μνήμη, καθὼς καὶ τὶς πρωταρχικὲς μνήμεις τῶν κοσμικῶν μᾶς ἀφετηριῶν, τὸ πανόραμα τῶν ἐπιδραστικῶν δυνάμεων γίνεται συγκλονιστικό. Μὲ τί εὐλογημένο πέπλο μᾶς προφυλάσσει ἡ Μετενσάρκωσις! Ὁ κεντρικὸς σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ ἐξαλείψῃ τὴν μνήμη καὶ νὰ δίνη νέα εὐκαιρία γιὰ ἕνα ἑλαφρὸ ταξίδι πρὸς τὰ μακρυὰ.

Νωρίτερα ἢ ἀργότερα, ὁ κα-

θέννας μᾶς θ' ἀντιμετωπίση καὶ θὰ πρέπει ν' ἀντιληφθῇ τὴν φύσιν τοῦ χρόνου. Χρόνος δὲν εἶναι τὸ τικ - τὰκ τοῦ ρολοιοῦ, οὔτε ἡ ἀστρική τάξις τοῦ διαστήματος. Τὸ κλειδί γιὰ τὴν πραγματικότητα τοῦ Χρόνου ἔγκειται στὴν πρωτεικὴ του ιδιότητα, ποῦ ἐπεκτείνεται καὶ καταπίπτει, ὅπως γίνεται ἀντιληπτὸν μονάχα στὸν ἀνθρώπο. Ὁ χρόνος δὲν ἔχει τὴν ἴδια μέτρησι γιὰ διαφόρους ἀνθρώπους οὔτε καὶ γιὰ τὸ ἴδιο πρόσωπο ὑπὸ διάφορες συνθήκες. Ἡ μέτρησις τῶν φυσικῶν κύκλων μένει σταθερὴ. Τὰ ἀτομικὰ ρολόγια ποῦ βασίζονται σὲ σύστημα παλμῶν μετροῦν μὲ ἀπίστευτη ἀκρίβεια. Μποροῦμε ἐπομένως, νὰ κατατάξωμε τὸν χρόνο σὲ μετρήσιμον καὶ μὴ - μετρήσιμον, καὶ νὰ προχωρήσωμε στὴν ἔρευνα τοῦ δευτέρου γιὰ τὸ ταξίδι μᾶς στὸν μακρὺν μακρὺν δρόμο τῆς Ἀλήθειας.

Ἐὰν παρατηρήσωμε προσεκτικὰ τὸν Χρόνο —τούτην τὴν στιγμή— βλέπομε πὼς πέρασε κιόλας! Κάθε λεπτὸ διασπᾶται σὲ «ἐπόμενο λεπτὸ» καὶ «περασμένο λεπτὸ». Δὲν ὑπάρχει παρὸν! Ὡς τέτοιο, τὸ παρὸν δὲν ὑφίσταται. Ἡ παρούσα κίνησις εἶναι ἡ ὑπόθεσις τῆς μὴ ὑφισταμένης περιόδου μεταξὺ παρελθόντος καὶ μέλλοντος.

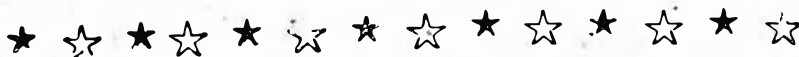
«Αἰσθάνομαι —εἶπε ὁ Τζαίημς Πέρκινς— μιὰ ἀκαταμάχητη ἔλξι νὰ εἰκονίσω τὸν χρόνο σὰν ἕνα τροχὸ ποῦ γυρίζει ἀπὸ τὸ μέλλον καὶ πηγαίνει πρὸς

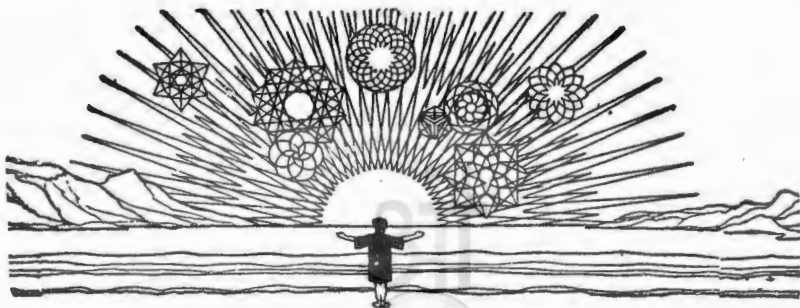
τὸ παρελθόν. Αἱ ἀκτίνες τοῦ εἶναι θετικὸς χρόνος (ὁ προσεχῆς - προσεχῆς - προσεχῆς χρόνος) καὶ τὰ μεταξὺ τῶν ἀκτίνων διαστήματα εἶναι ἄ ρ ν η τ ι κ ὸ ς χρόνος (ὁ τότε - τότε - τότε χρόνος), ἐνῶ ὁ ἄξων εἶναι ὁ Αἰώνιος χρόνος. Καθὼς ὁ τροχὸς συμπληρώνει τὴν περιφορὰ του, ὁ ἀρνητικὸς χρόνος γίνεται θετικὸς καὶ ἀντιστρόφως. Αἱ μνήμαι καὶ οἱ προσδιορισμοὶ τοῦ παρελθόντος γίνονται τὰ δυναμικὰ τοῦ μέλλοντος. Τὸ Παρελθόν θὰ διορθώσῃ τὸ Μέλλον καὶ τὸ Μέλλον θὰ τελειοποιήσῃ τὸ Παρελθόν, καθὼς ὁ τροχὸς τοῦ Χρόνου, μὲ κύκλο κατόπιν κύκλου, θὰ μετατρέψῃ τὸ Σκοτάδι σὲ Φῶς. Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ ἄνθρωπος ἐλαφρύνεται ἀπὸ τὸ φορτίο τῆς μνήμης καὶ ἀφυπνίζεται στὴν Ὀλότητα τῆς Ὑπάρξεως ἐφ' ὅσον μάθῃ τὴν γλῶσσα τῆς συνειδήσεως καὶ τὴν φύσι τῶν κυκλικῶν κυμάτων τῆς κοσμικῆς ὑπαρξιακῆς θαλάσσης, ἐφ' ὅσον μάθῃ νὰ περνᾷ πάνω ἀπὸ τὰ πελώρια κύματα. Τὸ πέρασμα στὴν Ἐλευθερία εἶναι ἕνας διάδρομος ἀνάμεσα σὲ δυνάμεις ποῦ ἀπειλοῦν ἐκμηδένισι...

Ἡ αὐριανὴ ζωὴ συνάρτησις τοῦ τώρα

Ὁ παγκόσμιος Πρόεδρος Τζ. Κόατς, κλείνοντας τὴν 98ῃ γενικὴ συνέλευσι, εἶπε ὅτι ὅλοι πρέπει νὰ αἰσθάνωνται δυναμωμένοι, διότι πάντοτε κάτι γεννιέται μέσ' ἀπὸ κάθε συνάντησι τῶν θεοσόφων ὄλου τοῦ κόσμου.

Ἐξετέθησαν, εἶπε, διάφορες ἰδέες. Ἀλλὰ αἱ θεοσοφικαὶ ἰδέαι ἐπιβάλλεται νὰ ἔχουν ἀντίκρουσιμα σὲ πράξι. Ἐπὶ παραδείγματι αἱ ἰδέαι περὶ Κάρμα καὶ Μετενσαρκώσεως πρέπει νὰ μᾶς βοηθοῦν ὥστε ἡ αὐριανὴ ζωὴ μας νὰ εἶναι συνάρτησις τῆς τωρινῆς. Συχνὰ δυσανασχετοῦμε γιὰ τὸ Κάρμα, ἀντὶ νὰ τὸ κατανοήσωμε. Ὁ Τζ. Κόατς ἀνέφερε μιὰ φράσι τῆς Ἑλενα Πετρόθνα Μπλαβάτσικυ, ὅτι πρέπει ν' ἀποδεχόμεθα πᾶν ὅ,τι μᾶς συμβαίνει, ὡς μαθηταί, ἀντιλαμβανόμενοι ὅτι αὐτὸ ποῦ συμβαίνει ἔρχεται νὰ μᾶς βοηθήσῃ κατὰ κάποιον τρόπο. Ὅλα τὰ προβλήματα εἶναι εὐκαιρίες ἐκπαίδευσσεως καὶ ἀναπτύξεώς μας. «Εἶθε — εἶπε καταλήγοντας — ἡ Εἰρήνη καὶ ἡ Εὐλογία, ποῦ ὑπῆρξαν τόσο ἀφθονες μαζί μας τῆς ἡμέρας τοῦτες, νὰ μᾶς συντροφεύουν σ' ὄλο τὸ ἐπόμενο ἐτος καὶ γιὰ πάντα».

ΜΙΑ ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΟΣ; ΧΩΡΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Αί άμφιβολία τῶν Χριστιανῶν
καί αἱ ὑποψίαί τῶν ἀθέων

«Υπάρχει Θεός;». Ὁχι, ἀπήντησαν ὁ πυρηνικός φυσικός Ἄλφρεντ Κάστλερ, ὁ βιολόγος Φρανσουά Γιαμπόκ (καί οἱ δύο βραβεῖο Νόμπελ), ὁ ἀνθρωπολόγος Κλώντ Λεβί Στράους, ὁ ψυχίατρος Πιέρ Ντεμπραί - Ρίτσεν, ὁ κωμωδιογράφος Εὐγένιος Ἰονέσκο καί ἄρκετοὶ ἄλλοι ἄθεοι λιγώτερο ἢ περισσότερο γνωστοί.

Τίς συνομιλία πού εἶχε μαζί τους ὁ Γάλλος δημοσιογράφος Κριστιάν Σαμπανύ τίς συνεκέντρωσε σ' ἓνα βιβλίο μέ τόν ἀσυνήθιστο τίτλο «Θεός; Ὁχι».

Ὁ Σαμπανύ εἶναι πιστός Καθολικός καί στόν ἐπίλογο τοῦ βιβλίου του ἀπηύθυνε εὐχαριστία πρὸς τόν Θεό. Γιὰ πῶς πρᾶγμα ἡ εὐχαριστία; Ὁ συγγραφεὺς εὐχαριστεῖ τόν Θεό, διότι ἀφήρεσε ἀπό τοὺς χριστιανούς τήν ὑπεροψία κατο-

χῆς τῆς ἀλήθειας καί τοὺς ὑπεχρέωσε νά ταπεινωθοῦν στήν «γενική ἀβεβαιότητα». Ἄλλὰ στό σημεῖο αὐτὸ εὐρίσκεται καί ἡ ἀληθινή αἰτία τίς τελικῆς προσευχῆς τοῦ Σαμπανύ. Διότι, μαζί μέ τήν ὑπεροψία τῶν χριστιανῶν χάθηκε καί ἡ σιγουριά μέ τήν ὁποία ὁ παραδοσιακός ἀθεϊσμός ἰσχυρίζετο πὼς εἶχε τήν ἀμέριστη ὑποστήριξη τῶν ἐπιστημῶν καί τὸ μονοπῶλο τοῦ μέλλοντος τοῦ κόσμου.

Στὰ πλαίσια τῆς «γενικῆς ἀβεβαιότητος», ἡ ὑποψία τῶν ἀθέων ὅτι ἴσως ὑπάρχει Θεός χαρακτηρίζεται περισσότερο καθησυχαστική ἀπὸ τὴν ἀμφιβολία τῶν πιστῶν, ὅτι μπορεῖ καί νά μὴν ὑπάρχη.

Ἦδη ὁ Πασκάλ εἶχε ἀισθανθῆ ἓνα χάσμα, μὴ μπορώντας νά συμβιβάσῃ τήν ἰδέα τοῦ Θεοῦ ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἀπόψε-

ως, με την εικόνα που προσέφερε ο λόγος των Βιβλικών προφητών. Ο ίδιος κατέληξε να προτιμήσει τα επιχειρήματα της καρδιάς και τον θεό της προσευχής. Αντίθετα, οι περισσότεροι από τους Χριστιανούς θεολόγους, ιδιαίτερα οι Προτεστάντες ελκύνονται σήμερα από τον «θεό των φιλοσόφων» και γι' αυτό είναι διατεθειμένοι να θυσιάσουν τον παραδοσιακό θεό, δηλώνοντας ότι η «άνθρωπομορφική του εικόνα είναι πλέον νεκρή». Λιγότερο ή περισσότερο συνειδητά συνεχίζουν την άπατηση του Χέγκελ, ο οποίος στα νεανικά του κείμενα προσπάθησε να συντάξει μια καινούργια προσευχή, τελείως έγκεφαλική που θα χρησιμοποιείτο στον καιρό του. Με ποιο τρόπο όμως θα μπορούσε να προκαλέσει την Διαλεκτική ή την "Αγία Έξελιση της Φιλοσοφίας; Καλύτερα θα ήταν να επινοήσωμε ένα όποιοδήποτε «έσυ» στο οποίο θα απευθυνόμαστε, όπως έκανε ή "Αννα Φράνκ στο «Ημερολόγιο» της, ή να προσευχόμαστε σαν τον άθεο Ρώσο, που έλεγε: «Κύριε, άκου και αυτόν που δεν σε πιστεύει».

Στην θρησκεία, το μεγαλύτερο εμπόδιο, για άθεους, όπως ο Κλώντ Λεβί - Στράους, είναι ο προσωπικός θεός ή μάλλον η παρουσία ενός οίουδήποτε θεού. Ο διάσημος άνθρωπολόγος όμολογεί ότι θα μπορούσε να γίνει Βουδδιστής από την, μία στιγμή στην άλλη, ακριβώς επειδή ο Βουδδι-

σμός είναι μία θρησκεία χωρίς θεό. Άλλά και οι υπόλοιποι άθεοι ή σχεδόν άθεοι, με τους όποιους μίλησε ο δημοσιογράφος συναντούν άρκετές δυσκολίες άπέναντι στην υπόθεση του προσωπικού θεού.

Ο Ευγένιος Ίονέσκο δείχνει πως θα ήθελε να προτείνει την κατάργηση του προβλήματος του Θεού στα πλαίσια μιας υπάρξεως που θα έχη την δική της θρησκεία στον άπόλυτο άθρομητισμό της ζωής. Όπως ο Λεβί - Στράους έτσι και ο Ίονέσκο, συμπαθεί τον Βουδδισμό.

Αντίθετα, χωρίς μυστικιστικές εξόδους κινδύνου είναι οι άπόψεις του Μαξιμου φιλόσοφου Ροζέ Γκαρωντύ σύμφωνα με τον όποιο το πρόβλημα του άθεϊσμού πρέπει να τοποθετηθή στο κέντρον του «διαλόγου μεταξύ των πολιτισμών». Η έπιστημονική και τεχνική ανάπτυξις του σύγχρονου κόσμου, όπως την υπεγράμμισε και ο Πάπας Παύλος ο Στ', μάς όποχρεώνει να άναθεωρήσωμε, λέγει ο Γκαρωντύ, το πρόβλημα του άθεϊσμού και να το μελετήσωμε μαζί με το πρόβλημα «των σχέσεων μεταξύ κουλτούρας και οικονομίας». Κανέννας σήμερα δεν σκέπτεται να μετατρέψη την θρησκεία σε «όπιο του λαού» και πολύ λιγότερο ο Πάπας. Ο άθεος, πάλι δεν μπορεί να συνεχίση την παλιά καταδίκη της θρησκείας. Πρέπει να άνανέωση τον άθεϊσμό του άπέναντι στους πιστούς με

αδιάκοπες συγκρίσεις.

Διαφορετικός είναι ο άθεϊσμός ενός άλλου φιλοσόφου, τόν οποίον ο Σαμπανύ χαρακτηρίζει στο βιβλίο του «Ιστορικών - φιλελεύθερον»: του Ραϋμόν Άρόν. Κατά την γνώμη του η ανθρωπότητα θα πρέπει να επιδιώξη την ανάπτυξη καινούργιας θρησκείας, μίς άλλης λύσεως διαφορετικής από την επιστημονική ή να μετατρέψη την επιστήμη σε μοναδική θρησκεία.

Για την ανύψωση όμως της επιστήμης σε θωμούς αμφιβάλλουν σοβαρά και οι ίδιοι οι επιστήμονες. "Αν για τους φιλόσοφους «δέν μπορεί να υπάρξει μεταφυσική χωρίς επιστήμη», για τους επιστήμονες με τους όποιους κουθέντισσε ο Σαμπανύ δέν είναι δυνατόν να υπάρξη μιá επιστήμη στην θέση της θρησκείας.

«Θεσσαλονίκη», 27.8 73

ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Άδετον 70. Δεμένον 100

ΕΚΛΟΓΑΙ ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

Άδετον 70. Δεμένον 120

ΠΑΡΑΜΥΘΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

στην γυναίκα του για τὸν θάνατο τῆς κόρης των (*)

1. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔστειλες νὰ μοῦ ἀναγγεῖλῃ τὸ θάνατο τῆς κόρης¹ μας φαίνεται ὅτι περιεπλανήθη στὸ δρόμο καθὼς ἤρχετο στὴν Ἀθήνα. Ἀλλὰ ἐγὼ μόλις ἦρθα στὴν Τανάγρα τὸ ἐπληροφόρηθην² ἀπὸ τὴν ἐγγονή μας. Καὶ τὰ σχετικὰ μὲ τὸν ἐνταφιασμό, νομίζω, ὅτι πιὰ ἔχουν γίνεῖ. Καὶ εὐχομαι νὰ ἔχουν γίνεῖ ἔτσι, ὥστε καὶ στὸ μέλλον, καὶ τώρα, νὰ μὴν ἔχῃς κανένα λόγο νὰ λυπᾶσαι γι' αὐτά. Καὶ ἂν θέλῃς νὰ κάνῃς καὶ τίποτα ἄλλο, τὸ ὁποῖο δὲν ἔχεις κάνει, ἀλλὰ περιμένεις τὴ γνώμη μου, καὶ νομίζεις, ὅτι αὐτὸ θὰ κάμῃ ἐλαφρότερη³ τὴν ὀδύνη θὰ γίνῃ καὶ αὐτό. Καὶ αὐτά, ὡς γίνονται χωρὶς καμμιὰ ὑπερβολὴ καὶ δεισιδαιμονία, ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα, ἄλλωστε, ἐλάχιστα σοῦ ταιριάζουν.

2. Μονάχα, γυναίκα μου, σὲ παρακαλῶ νὰ κρατήσης κι' ἐμένα καὶ τὸν ἑαυτὸ σου σ' αὐτὴ τὴ συμφορὰ, στὴ συνηθισμένη⁴ μας κατάστασι. Γιατί καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ξέρω καὶ μετράω πόσο μεγάλο εἶναι τὸ δυστύχημά μας, μὰ, ἂν εὔρω κι' ἐσένα νὰ στεναχωρῆσαι ὑπερβολικὰ αὐτὸ θὰ μὲ στεναχωρήσῃ περισσότερο ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ λυπηρὸ γεγονός. "Ἄν κι' ἐγὼ δὲν ἐγεννήθην «ἀπὸ πέτρα κι' ἀπὸ ξύλο». Καὶ τὸ ξέρεις κι' ἐσύ ἢ ἴδια ἢ ὁποῖα ἀπὸ κοινοῦ μ' ἐμένα ἐμεγάλωσες τόσα παιδιὰ στὸ σπίτι μας. Αὐτὸ ὅμως τὸ παιδί, τὸ ἀγαπούσαμε ἰδιαίτερα, ἐπειδὴ ἐγεννήθη κορίτσι, ὅπως κι' ἐσύ τὸ ἤθελες, μετὰ ἀπὸ τέσσαρις γιούς. Καὶ σ' ἐμένα παρεῖχε τὴ δυνατότητα, νὰ τοῦ θάλω τ' ὄνομά σου, τὸ τόσο ἀγαπητό. Προστίθεται δὲ στὴ φυσικὴ ἀγάπη τῶν γονιῶν, γιὰ τὰ μικρὰ καὶ μιὰ ἰδιαίτερη πίκρα, ὅταν σκεφθοῦμε, πόσο μᾶς εὐχαριστοῦσε μὲ τὴν ἀγνότητά της καὶ μὲ τὴν ἔλλειψη, ποὺ τὴν ἐχαρακτήριζε, κάθε ὀργῆς καὶ γκρίνιας. Αὐτὴ δὲ ἀπὸ τὴ φύση ἦταν ἀξιοθαύμαστα καλότροπη καὶ ἡρεμὴ καὶ ἀνταπέδιδε τὴν ἀγάπη

* ΗΘΙΚΑ Πλουτάρχου, μετάφρ. Π. Στάθη. Ἔκδ. Ἑλλην. Ἑκδ. Ὀργανισμοῦ «Βιβλιοθήκη τῶν Ἑλλήνων».

καί ἦταν πάντα ἔτοιμη νὰ χαρίζη στοὺς ἄλλους ὅ,τι εἶχε. Μὲ αὐτὲς τὶς καλοσύνες της, ὄχι μόνον μᾶς ἔκανε νὰ χαιρώμεθα, ἀλλὰ καὶ νὰ κατανοῶμεν ὅλη τὴν ἀγαθότητα τῆς ψυχῆς της.

3. Ἀλλὰ, γυναίκα μου, δὲ βλέπω, γιατί τὰ πλεονεκτήματά της, ὅσο ζοῦσε, μᾶς ἔτερπον, καὶ τώρα θὰ μᾶς καταθλίβουν, καὶ θὰ μᾶς συγκλονίζουν, ὅποτε τὰ φέρωμεν στὸ νοῦ μας. Κι' ἀκόμα, φοβοῦμαι, πάλι, μήπως μὲ τὴ λύπη μας βγάλωμε ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας καὶ τὴν ἀνάμνησή της, καθὼς ἡ Κλυμένη ὅταν ἔλεγε:

«Μισῶ τ' ἀνάλαφρο κράναιο τόξο
κι' ἀπ' τὰ γυμνάσια ἔφευγε».

Πάντα ἀποφεύγοντας καὶ τρέμοντας, μήπως τῆς ὑπενθυμίσουν τὸ γιό της, γιατί ἡ ἀνάμνησή του ἔφερνε μαζί καὶ τὴ λύπη. Γιατὶ ἡ ἀνθρώπινη φύση ἀποφεύγει ὅ,τι τὴ στενοχωρεῖ. Γιατὶ πρέπει, ὅπως μᾶς προσέφερε, ὅταν ἔζη, τὴ μεγαλύτερη χαρὰ ἢ ἀγάπη γι' αὐτή, καὶ ἡ θέα της, καὶ τὸ ἄκουσμά της, ἔτσι καὶ τώρα νὰ περνᾷ τὶς ὄρες της κοντά μας, καὶ νὰ ζῆ μαζί μας, καὶ νὰ μᾶς προσφέρῃ περισσότερη χαρὰ, πολλαπλάσια, μᾶλλον, παρὰ νὰ μᾶς λυπῆ. Ἄν θέβαια ὅσα λόγια εἶπαμε σὲ ἄλλους, εἶναι φυσικὸ νὰ ὠφελήσουν καὶ μᾶς τώρα, πού ἀντιμετωπίζομε ἀνάλογη κατάσταση, καὶ νὰ μὴν καθήμεθα συντετριμμένοι, μήτε νὰ κλεισθῶμε μέσα, πληρώνοντας μὲ πολλαπλάσιες λύπες, ἐκεῖνες τὶς χαρές.

4. Κι' αὐτὸ λένε, θαυμάζοντας, ὅσοι εὐρέθησαν μαζί σου, στὴν περίστασι αὐτή, ὅτι οὔτε φόρεμα ἄλλαξες, νὰ φορέσης πένθιμο, καὶ οὔτε /στὸν ἑαυτό σου, οὔτε καὶ στὶς θερααινίδες σου, ἐπέτρεψες ἀτημελησία. Ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς κηδείας δὲν τὰ ἔπραξες ἐπιδεικτικά, μὰ κόσμια ὄλα, μὲ σεμνὴ σιωπὴ καὶ μόνους τοὺς συγγενεῖς μας. Κι' ἐγὼ θέβαια, δὲν ἀπόρησα, γι' αὐτό, γιὰ τὸ ὅτι δηλαδὴ, ἐσύ, πού δὲν καλλωπίσθηκες ποτὲ γιὰ τὰ θεάματα, καὶ γιὰ τὶς ἑορτές, καὶ ἔθεωροῦσες τὴν πολυτέλεια ἄχρηστη στὶς διασκεδάσεις, ἐσύ ἢ ἴδια διετήρησες τὴν ἀφέλεια καὶ τὴ λιτότητα τῆς ἐμφάνισέως καὶ στὶς θλιβερὲς περιστάσεις. Γιατὶ, δὲν πρέπει μόνον στὶς Βακχικὲς ἑορτές ἢ μυαλωμένη γυναίκα, νὰ μὲνη ἐγκρατῆς καὶ ἄσπιλη, ἀλλὰ στὸ σάλο καὶ στὸ πάφλασμα τοῦ πάθους κατὰ τὶς συμφορές, νὰ μὴ νομίζη, ὅτι ἔχει μικρότερη ἀνάγκη ἀπὸ ἐγκράτεια ἐκδηλώσεων, μιὰ ἐγκράτεια μαχομένη, ὄχι κατὰ τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ παιδιὰ, ὅπως πολλοὶ νομίζουν, ἀλλὰ πρὸς τὶς ἕξαλλες παραφορὲς τῆς ψυχῆς. Γιατὶ στὴν ἀγάπη μας γιὰ τὰ πεθαμένα παιδιὰ μας, προσφέρομε τὴ λαχτάρια μας γι' αὐτὰ καὶ τὶς τιμὲς καὶ τὴν ἀκοίμητη ἀνάμνησή τους, ἀλλὰ ἡ ἀπληστη ἐπιθυμία γιὰ θρήνους πού μᾶς ἐκτροχιάζει σὲ ὀλοφυρμούς καὶ κοπετούς δὲν εἶναι λιγώτερο ἄσεμνη ἀπὸ τὴν ἀκράτεια πρὸς τὶς ἡδονές, ἐπέτυχε ὁμως τὴ συγγνώμη, γιατί τὴ συνοδεύουν

ή θλίψη και ή πίκρα, αντί τής απολαύσεως τών διασκεδάσεων. Γιατί, τί πιό παράλογο, από τὸ νὰ περιορίζουμε τὸ γέλιο και τις υπερβολές τής χαράς, και νὰ ἀφήνωμε, ἐλεύθερα τὰ κλάματα και τούς θρήνους, ποτάμια πού πηγάζουν ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν πηγή. Και γιὰ τὰ ἀρώματα και τὰ πορφυρένια φορέματα μερικοὶ ἀντιστάκονται στὶς γυναῖκες τους, τότε, γιατί ἐπιτρέπουν τὰ μαῦρα βαψίματα τών φουστανιῶν και τὸ κούρεμα τών μαλλιῶν και τὸ ἄσχημο κάθισμα και τὴν κοπιώδη κατάκλιση; Και τὸ φοβερώτερο ἀπ' ὅλα, ἂν τιμωροῦν τούς δούλους και τις θεραπαινίδες, οἱ γυναῖκες τους ἄδικα και ὑπερβολικά, οἱ ἄντρες ἐναντιώνονται, και τις ἐμποδίζουν, και δὲν ἐναντιώνονται, ὅταν ἐκείνες αὐτοτιμωροῦνται πικρά και ἀνελέητα, μέσα σὲ συμφορὲς και δυστυχίες, ἐνῶ, ἀκριβῶς τότε ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀνεση και φιλανθρωπία;

5. Ἀλλά, γυναῖκα μου, μεταξύ μας, οὔτε ἐκείνη ἐχρειάσθη ἡ μάχη, οὔτε τώρα, νομίζω θὰ χρειασθῆ. Γιατί δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἀπὸ τούς φιλοσόφους, πού μᾶς συνάνεστράφησαν, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ σὲ ἐθαύμασε γιὰ τὴν ἀπλότητα τοῦ ντυσίμοτός σου και τὴν ἐγκράτεια τής διαίτάς σου. Οὔτε κανεὶς ἀπὸ τούς πολῖτες ὑπάρχει, πού νὰ μὴν τοῦ προσέφερες θέαμα ἄξιο πρὸς μίμηση, μὲ τὴν ἀφέλειά σου στὶς ἱερὲς ἑορτές, στὶς θυσίες και στὰ θέατρα. Και τώρα, ἀπέδειξες μεγάλη σταθερότητα ψυχῆς, χάνοντας τὸ καλύτερο ἀπὸ τὰ παιδιὰ μας. Και τὴν ἴδια σταθερότητα ἀπέδειξες και ὅταν ἀπέθανε ὁ καλὸς μας Χαίρων. Γιατί ἐνθυμούμαι, ὅταν μοῦ ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τοῦ παιδιοῦ μας, ξένοι μὲ συνώδευσαν ἀπὸ τὴ θάλασσα ἐρχόμενο, και μὲ ἄλλους συνεκεντρώθησαν στὸ σπίτι μας. Και ἐπειδὴ ἔβλεπαν μεγάλη τάξη και ἡσυχία, καθὼς διηγοῦντο, μετὰ, και σὲ ἄλλους, ἐνόμιζον ὅτι τίποτε φοβερὸ δὲ συμβαίνει ἀλλὰ ὅτι ἐκυκλοφόρησε μιὰ ἀνυπόστατη φήμη. Τόσο μυαλωμένα εἶχες στολίσει τὸ σπίτι μας σὲ περίσταση πού ἐπέτρεπε πολλὴ ἀκαταστασία, μιᾶς και κείνον τὸν ἀνάθρεψες μὲ τὸ γάλα τών θυζιῶν σου, και ὑπεβλήθης και σὲ χειρουργικὴ ἐπέμβαση, γι' αὐτόν, ἀπὸ τὴν ἀσθένεια τοῦ κόλπου σου. Κι' αὐτὰ εἶναι και φιλόστοργα και γενναῖα.

6. Και βλέπομε τις περισσότερες μητέρες, ὅταν ἡ παραμύνα καθάρσιση και στολίσιση τὰ παιδιὰ τους, τότε, συνήθως, τὰ παίρνουν στὰ χέρια τους, σὰν παιχνίδια κι' ἔπειτα, σὰν ἀποθάνουν, ξεσποῦν σὲ ἀνώφελο και ἀηδιαστικὸ πένθος, ὄχι ἀπὸ ἀγάπη (γιατί ἡ ἀγάπη εἶναι φρόνιμη και ὠραία). Ἀλλά, γιατί μὲ τὴ μικρὴ φυσικὴ θλίψη τους, ἀναμειγνύεται, γιὰ μάταιη ἐπίδειξη, προσποιητὴ λύπη και δείχνει τὰ πένθη μανιώδη και ἀπαρηγόρητα. Κι' αὐτὸ φαίνεται, δὲν ἐξέφυγε ἀπὸ τὴν παρατηρητικότητα τοῦ Αἰσώπου. Γιατί εἶπε αὐτὸς ὅτι, ὅταν διένειμε τις τιμὲς στοὺς θεοὺς ὁ Ζεὺς, ἐζήτει τιμὴ και τὸ πένθος. Ἐπέτρεψε, λοιπόν, και σ' αὐτὸ νὰ τιμᾶται ἀπ' ὅσους τὸ προετίμων μόνοι τους και τὸ

ἤθελον. Καὶ πραγματικὰ ἔτσι γίνεται. Καθένας μόνος του εἰσάγει τὸ πένθος στὸν ἑαυτό του. Ὅταν ὅμως αὐτὸ μὲ τὸν καιρὸ, γίνῃ σύντροφο καὶ συγκάτοικό μας, οὔτε καὶ ἂν τὸ θέλῃ κανεὶς, πολὺ, ἡμπορεῖ ν' ἀπαλλαγῇ ἀπ' αὐτό. Γι' αὐτό, πρέπει νὰ τὸ κατασπολεμᾷ ὁ ἄνθρωπος, μπροστὰ στὴν πόρτα του, καὶ νὰ μὴν τοῦ ἐπιτρέπῃ νὰ ἔχῃ φρουρὰ τὸ φόρεμα, τὸ κούρεμα ἢ κάποιο ἄλλο ἀπ' αὐτά, τὰ ὁποῖα κάθε ἡμέρα μᾶς συνοδεύουν, μᾶς ἐντροπιάζουν ἀνόητα καὶ κάνουν τὴ διάνοιά μας, μικρὴ καὶ στενὴ, καὶ ἀμείλικτη καὶ ψοφοδεῆ, ἔτσι ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ κανεὶς νὰ γελᾷ, νὰ μὴν μπορεῖ νὰ ἀντικρύξῃ τὸ φῶς, νὰ μὴν μπορεῖ νὰ παίρνῃ μέρος σὲ φιλόανθρωπο γεῦμα, γιατί μ' αὐτὰ ἀσχολεῖται καὶ αὐτὰ μεταχειρίζεται τὸ πένθος. Καὶ τὸ κακὸ αὐτὸ ἀκολουθοῦν, ἡ παραμέληση τοῦ σώματος καὶ τῆς ἐπαλείψεως καὶ τοῦ λουτροῦ καὶ κάθε ἄλλης παρόμοιας φροντίδος, ἐνῶ, τὸ ἀντίθετο ἔπρεπε νὰ γίνῃ, δηλαδὴ ἡ ψυχὴ, πονώντας ἢ ἴδια νὰ βοηθητῆ ἀπὸ τὸ θαρραλέο σῶμα. Γιατὶ πολὺ χαλαρώνεται καὶ ἀμβλύνεται ἡ λύπη, ὅταν ἡ γαλήνη διαποτίζει τὸ σῶμα. Ὅπως χαλαρώνεται καὶ ἀμβλύνεται τὸ κύμα, ὅταν τὸ περιβάλλει ἡ καλοκαιρία. Ἀντίθετα, ὅταν ἐπέλθῃ ἀδυναμία ἀπὸ κακὴ δίαιτα, καὶ τὸ σῶμα τίποτα κατάλληλο καὶ χρήσιμο δὲν προσφέρει στὴν ψυχὴ, παρὰ μονάχα ὀδύνας καὶ λύπες ὡσὰν πικρὲς καὶ βλαθερὲς ἀναθυμιάσεις, τότε καὶ ἂν θέλωμε δὲν ἡμποροῦμε πιά ν' ἀναλάβωμε εὐκόλα. Τέτοιες συμφορὲς εὐρίσκουν τὴν ψυχὴ, ἂν κακοποιηθῇ ἔτσι.

7. Ἄλλὰ τὸ σπουδαιότερο καὶ τὸ φοβερότερο σ' αὐτὲς τίς περιστάσεις, ἐγὼ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ τὸ φοβοῦμαι: «τίς εἰσοδους τῶν κακῶν γυναικῶν» καὶ τίς φωνές τους καὶ κοντὰ στοὺς θρήνους τῶν ἄλλων καὶ τοὺς δικούς τους θρήνους. Οἱ γυναῖκες αὐτὲς ἀκονίζουν καὶ κεντρίζουν τὴ λύπη καὶ δὲν τὴν ἀφήνουν, οὔτε ἀπὸ ἄλλους, οὔτε μονάχῃ τῆς νὰ μαραθῇ. Ξέρω τί ἀγῶνα, γιομάτη ἄγχος, ἠγωνίσθης τελευταῖα, ὅταν ἐβοήθεις τὴν ἀδελφὴ τοῦ Θέωνος, καὶ ἐπάλασιες μὲ τίς γυναῖκες αὐτὲς, οἱ ὁποῖες προσμένοντας στὸ σπίτι τους μὲ τοὺς ὀλολυγμούς τους καὶ τίς κραυγές τους, ἦταν ὡσὰν νὰ ἔφερον φωτιά ἀπάνω στὴ φωτιά. Διότι ὅταν βλέπουν νὰ καίγονται τὰ σπίτια τῶν φίλων προσπαθοῦν μὲ ὅ,τι ἡμποροῦν, κι' ὅσο μποροῦν πιὸ γρήγορα νὰ σβῆσουν τὴ φωτιά, καὶ ἀντίθετα καὶ παράλογα, στὶς φλεγόμενες ψυχὲς ρίχνουν προσανάματα. Καὶ ὅταν κανεὶς ἔχει ἄγρυπνα τὰ μάτια του, δὲν ἀφήνει ὅποιον θέλει νὰ ζυγώσῃ τὸ χέρι του σ' αὐτά. Καὶ κανεὶς δὲν ἐγγίζει τὴ φλεγμονὴ γιὰ νὰ μὴ χειροτερεύσῃ. Καὶ ὁ πενθῶν κάθεται κι' ἐπιτρέπει σὲ καθένα ποῦ τυχαίνει νὰ διευθύνῃ τὴ λύπη του σὰν ρέμα, καὶ νὰ ἐξαγριώῃ τὸ πάθος του, τοῦ ἀπὸ μικρὸ ἐρεθισμὸ καὶ ταραχὴ τῆς ψυχῆς ἐνασκαλίζεται καὶ μεγαλώνει καὶ μεταβάλλεται σὲ δυσκολοθεράπευτο κακὸ Ἄπο αὐτὰ, λοιπόν, ξέρω, ὅτι σίγουρα θὰ φυλαχθῆς.

8. Προσπάθησε όμως, να μεταφέρεσαι, συχνά, νοερά, στην κατάσταση εκείνων των χρόνων, που δεν είχε γεννηθῆ τὸ παιδί μας, καὶ δὲν εἶχαμε, ἀκόμα, κανένα παράπονο, ἐναντίον τῆς τύχης. Μετά, νὰ συσχετίσης τοὺς τωρινούς, μὲ τοὺς τοτινοὺς καιρούς, καὶ ἔτσι νὰ σκέπτεσαι, ὅτι οἱ ὄροι τῆς ζωῆς μας ἔχουν ἐπανεέλθει σὲ μιὰ κατάσταση ὅμοια μὲ τὴν τότε. Γιατί, ἂν, γυναίκα μου, θεωρήσουμε πῶς καλὴ τὴν κατάστασή μας πρὶν ἐκείνη γεννηθῆ, τότε, θὰ φαινόμεθα ὡσὰν νὰ λυπούμεθα γιὰ τὴ γέννηση τοῦ παιδιοῦ μας. Ἀλλὰ καὶ τὰ δυὸ χρόνια, τὰ ἐν τῷ μεταξύ, δὲν πρέπει νὰ τὰ σήσωμε ἀπὸ τὴ μνήμη μας, ἀλλὰ νὰ τὰ πιστεύωμε εὐχάριστα, γιατί μᾶς προσφέρουν χαρὰ καὶ ἀπόλαυση, κι' ἄς μὴ νομίζωμε τὸ διαβατικὸ καλὸ γιὰ μεγάλο κακὸ, κι' ἄς μὴ φερώμεθα ἀχάριστοι στὴν τύχη, γιὰ τὸ καλὸ τὸ ὁποῖο μᾶς ἐδόθη, ἐπειδὴ δὲν προσέθεσε σ' αὐτὸ καὶ τὸ προσδοκώμενο ἀπὸ μᾶς καλὸ. Γιατί, πάντα, ὁ ἔπαινος τοῦ θεοῦ καὶ ἡ ἀτάραχη καὶ ἀδιαμαρτύρητη ἀντιμετώπιση τῆς τύχης ἀποδίδουν ὠραῖο καὶ γλυκὸ καρπὸ. Καὶ σὲ περιστάσεις, ὅπως στὴ δική μας, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπαναφέρει στὴ μνήμη του τὰ καλὰ, καὶ στρέφει καὶ μετατοπίζει τὴ σκέψη του, ἀπὸ τὰ ζοφερὰ καὶ τὰ λυπητερὰ στὰ φωτερὰ ἢ ὀλίγετα ἔχει σῆσει τὴν αἰτία τῆς λύτης του ἢ ἀναμειγνύοντάς τη, μὲ ἀντίθετα συναισθήματα τὴν κάνει μικρὴ καὶ ξεθωριασμένη. Γιατί, ὅπως τὸ μῦρο πάντα εὐφραίνει τὴν ὄσφρηση καὶ γιὰ τὰ δυσώδη εἶναι καὶ φάρμακο, ἔτσι στίς συμφορὰς ἢ ἀνάμνηση τῶν καλῶν, προσφέρει ἀναγκαῖο καὶ ἰσχυρὸ βοήθημα σὲ ὄσους δὲν ἀποφεύγουν τὴν ἀνάμνηση τῶν εὐχαρίστων καταστάσεων καὶ δὲ δαμαρτύρονται παντοῦ, γιὰ τὴν τύχη. Αὐτὸ δὲν ταιριάζει νὰ τὸ πάθωμε κι' ἐμεῖς καὶ νὰ συκοφαντοῦμε τὴ ζωὴ μας, γιατί σὲ σειρά εὐτυχίης παρουσιάσθη κι' ἓνα δυσάρεστο, σὰν μαύρισμα σὲ μιὰ σελίδα βιβλίου, μὲ καθαρὰ καὶ σωστὰς τὶς ἄλλες.

9. Πολλὲς φορές, ἀκουσες, ὅτι ἡ εὐδαιμονία ἐξαρτᾶται ἀπὸ ὀρθοὺς συλλογισμοὺς ποὺ καταλήγουν σὲ σταθερὴ διάθεση τῆς ψυχῆς. Οἱ μεταβολὲς τῆς τύχης, δὲν ἀσκοῦν μεγάλῃ ἐπίδραση, οὔτε ὀδηγοῦν σὲ σκοτεινὰ παραστρατήματα στὴ ζωὴ. Ἀλλὰ ἂν πρέπει κι' ἐμεῖς νὰ κυβερνώμεθα, ὅπως οἱ πολλοί, ἀπὸ ἐξωτερικὰ περιστατικά, δηλαδή, ἐντυπώσεις καὶ γνῶμες τῶν ἄλλων καὶ νὰ ἀπαριθμοῦμε τὰ συμβάντα ἀπὸ τὴν τύχη, καὶ νὰ χρησιμοποιῶμε κριτὲς τῆς εὐδαιμονίας τοὺς τυχόντες ἀνθρώπους, τότε, μὴν πολυσκοτίζεσαι, γιὰ τὰ τωρινὰ δάκρυα καὶ τοὺς θρήνους, ἐκείνων ποὺ τοὺς ἐπαναλαμβάνουν, ἀπὸ φαύλη συνήθεια, στὸν καθένα, ἀλλὰ κατάλαβε, ὅτι περισσότερο σὲ ζηλεύουν αὐτοί, γιὰ τὸ σπίτι σου, καὶ τὰ παιδιά καὶ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς σου. Καὶ εἶναι φοβερό, ἄλλοι εὐχαρίστως, νὰ προτιμοῦν τὴν τύχη σου, μ' ὅλη τὴ συμφορὰ, γιὰ τὴν ὁποία τώρα θλιβόμεθα, καὶ σὺ νὰ κατηγορῆς τὴν τύχη καὶ νὰ στενοχωρῆσαι, καὶ νὰ μὴν αἰσθάνεσαι,

παρ' ὅτι μᾶς εὔρε καὶ μᾶς σπαράζει, πόσες μεγάλες χαρὲς μᾶς προσφέρουν, ὅσα μᾶς μένουν, ἀκόμα. Ἄλλά, ὅπως ὅσοι ἐκλέγουν τοὺς ἀτελεῖς καὶ ἐλαττωματικούς στίχους τοῦ Ὅμηρου, καὶ περνοῦν παραθλέποντας, τοὺς περισσότερους καὶ μεγάλους, ἀληθινά, στίχους, ἔτσι καὶ σὺ νὰ ψάχνης τὰ δεινὰ τῆς ζωῆς καὶ νὰ τὰ κατηγορῆς, καὶ τὰ εὐχάριστα νὰ τὰ ἀναπολῆς, μπερδεμένα καὶ συγκεχυμένα, καὶ νὰ παθαίνης, ὅμοια, μὲ τοὺς φιλάργυρους, οἱ ὅποιοι ἐνῶ ἔχουν ἓνα σωρὸ χρήματα συγκεντρώσει, δὲ χαίρονται αὐτὰ πού ἔχουν, ἀλλὰ δδύρονται καὶ καταθλίβονται γιὰ κείνα πού ἔχασαν. Ἄλλά, ἂν τῆ συμπονᾷς γιατί ἔφυγε ἄγαμη καὶ ἄτεκνη, πάλι μπορεῖς νὰ μετριάσης τὴ λύπη σου μὲ ἄλλα, γιατί δηλαδή, κ' ἂν τὰ ἐστερήθη, δὲν ὑπῆρξε οὔτε ἀτελής, οὔτε ἀτυχῆς σ' αὐτά: Βέβαια, αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ οὔτε γιὰ ὅσους τὰ στεροῦνται εἶναι μεγάλα, οὔτε γιὰ ὅσους τὰ ἔχουν μικρά. Κι' ἐκείνη, ἀφοῦ ἐπῆγε ὅπου δὲν ὑπάρχει λύπη, δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ προκαλῆ λύπη σὲ μᾶς· γιατί τί κακὸ μπορεῖ νὰ προκληθῆ σ' ἐμᾶς ἀπὸ ἐκείνην, ἀφοῦ ἐκείνη πιά δὲν δοκιμάζει καμμιά λύπη; Ἄλλως τε εἶναι γνωστὸ ὅτι οἱ μεγάλες στερήσεις ἐπιδιώκουν τὴ λύπη, ὅταν φθάσουν σὲ σημεῖο πού δὲν τὴν ἔχουν ἀνάγκη. Ἡ δική σου, Τιμοξένα, μικρὲς χαρὲς ἔχει στερηθῆ, μικρὰ ἐγνώρισε καὶ γιὰ μικροπράγματα ἔχαιρε. Κι' ἐκείνα πού οὔτε τὰ ἐδοκίμασε, οὔτε τὰ ἐφαντάσθη, πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ λέγεται, ὅτι τὰ ἐστερήθη;

10. Καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἀκούεις, ἀπὸ ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι πείθουν πολλούς, λέγοντας, ὅτι τίποτα λυπηρό, τίποτα κακὸ μὲ κανένα τρόπο, δὲν ὑπάρχει πιά γιὰ τὸν ἀποσυντεθειμένο στὸν τάφο ἄνθρωπο, ξέρω ὅτι σὲ ἐμποδίζει νὰ τὰ πιστεύσης, ἡ διδασκαλία τῶν πατέρων μας, καὶ τὰ μυστικά σύμβολα τῶν μυστηρίων τοῦ Διονύσου, τὰ ὁποῖα γνωρίζομε οἱ μυηθέντες. Πίστευε, βαθείᾳ, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ εἶναι ἀφθαρτὴ, παθαίνει ὅτι καὶ τὰ πουλιά πού συλλαμβάνομε. Ἄν, δηλαδή, πολὺ καιρὸ ζῆση μέσα στὸ σῶμα καὶ συνηθίσῃ τὴ ζωὴ αὐτῆ, ἀπὸ πολλοὺς λόγους καὶ ἀπὸ μακρὸ χρόνο, ὅταν κατεβαίη στὸν κόσμον, πάλι ἐνδύεται τὴ σάρκα, καὶ δὲν παύει μὲ τίς διαδοχικὲς γεννήσεις νὰ συμπλέκεται μὲ τὰ πάθη καὶ τίς περιπέτειες τῆς ζωῆς. Γιατί, μὴ νομίζεις, ὅτι τὸ γῆρας λοιδορεῖται καὶ κατηγορεῖται, γιὰ τίς ρυτίδες καὶ τ' ἄσπρα μαλλιά καὶ τὴν ἀδυναμία τοῦ σώματος. Δὲν εἶναι τὸ μεγαλύτερο κακὸ αὐτό, τὸ μεγαλύτερο κακὸ εἶναι, ὅτι κάνεις τὴν ψυχὴ νὰ κρέμεται ἀπὸ τίς ἀναμνήσεις τῆς ἐπιγείου ζωῆς καὶ νὰ τίς ἐπιθμῆ οφοδρᾷ καὶ τὴν λυγίζει καὶ τὴν πιέζει γιὰ νὰ διατηρῆ τὴν μορφή πού πῆρε ὅταν ὑπέστη τὴν περιπέτεια μαζί μὲ τὸ σῶμα Ἀντίθετα, ἡ ψυχὴ τῆς κόρης μας, ἡ ὁποῖα αἰχμαλωτίστηκε γιὰ λίγο καιρὸ μέσα στὸ σῶμα τῆς ἀπηλευθερώθη γρήγορα ἀπὸ τὴν θεῖα δύναμη, ἐπανέρχεται πάλιν ἀφοῦ διαγράφει μιὰν ἀπᾶλὴ εὐέλκτικη καμπὴ πρὸς τὸ θεό, στοιχεῖο τὸ ὁποῖο εἶναι στοι-

χείο τῆς ἰδικῆς τῆς φύσεως. Γιατί καθὼς ἡ φωτιά, ἂν κανεῖς τὴ σθήση καὶ ἀμέσως τὴν ἀνάφη γρήγορα ἀναρριπίζεται καὶ ξαναφουντώνει, ἂν ὅμως σθηστή καὶ κρυώση κανεῖς δὲν ἤμπορεῖ νὰ τὴν ξαναζωντανεύσῃ ἀσκοπα, ἔτσι καὶ ἀπὸ τὶς ψυχῆς περνοῦν ἄριστα ἐκεῖνες οἱ ὁποῖες, κατὰ τὸν ποιητὴ, συνέβη:

«Νὰ περάσουν γοργὰ τὶς πύλες τοῦ ἄδη»,
πρὶν νὰ γεννηθῇ μέσα τους σφοδρὸς ἔρωτας γιὰ τὰ ἐπίγεια πράγματα καὶ προτοῦ νὰ ἀναμιχθοῦν πολὺ μὲ τὸ σῶμα καὶ νὰ ἐνοποιηθοῦν μαζί του, ὅπως γίνεται μὲ τὴν ἐπίδραση τῶν μαγικῶν φαρμάκων.

11. Ἡ ἀλήθεια αὐτῶν ποὺ λέγω φαίνεται ζωντανότερη μέσα στὰ πατροπαράδοτα παλαιὰ ἔθιμα καὶ τὶς συνήθειες παρόμοιες μὲ ἐκεῖνες ποὺ εἶναι φυσικὸ νὰ τηροῦνται γιὰ τοὺς ἄλλους νεκροῦς. Γιατί ὅταν ἀποθνήσκουν τὰ νήπια, οὔτε χοῆς τοὺς προσφέρουμε, οὔτε ἄλλες τελετὲς κάνουν γι' αὐτά. Γιατί τὰ νήπια δὲν ἀνήκουν στὴ γῆ καὶ σὲ τίποτα γήϊνο. Καὶ σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις δὲν χάνουν τὸν καιρὸ τους σὲ ἐνταφιασμοὺς καὶ μνήματα καὶ οὔτε ἐκθέτουν τὸ σῶμα τῶν νεκρῶν νηπίων οὔτε κάθονται κοντὰ του γιὰ νὰ τὸ θρηνήσουν. Γιατί οἱ νόμοι δὲν ἐπιτρέπουν νὰ θρηνοῦμε τοὺς τόσο μικροῦς, γιατί αὐτὸ δὲν εἶναι ὅσο μιὰ καὶ πηγαινοῦν σὲ ζωὴ καλύτερη καὶ πιὸ θεία καὶ σὲ χώρα εὐτυχῆ. Ἐπειδὴ ὅμως γνωρίζω ὅτι ἡ ἀπιστία εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι δυσκολότερη ἀπὸ τὴν πίστη, ἄς κρατοῦμε ὅλες αὐτὲς τὶς ἐξωτερικὲς συνήθειες ὅπως τὶς καθορίζουν τὰ καθιερωμένα· τὰ δὲ δικά μας αἰσθήματα ἄς τὰ διατηροῦμε ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο ἀμόλυντα καὶ καθαρὰ καὶ σώφρονα.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΑΙ

1. Ἡ κορὴ τοῦ Πλουτάρχου Τιμοξένα ἀπέθανε σὲ ἡλικία δύο χρόνων, καὶ εἶχε τὸ ὄνομα τῆς μητέρας τῆς.

2. Ὁ συγγραφεὺς, γνώστης τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, δὲν θὰ ἀπεπειράτο νὰ παρηγορήσῃ τὴ δύστυχη μητέρα, τὶς πρῶτες μέρες τοῦ θανάτου τῆς κόρης τῆς. Γνωρίζει, ὅτι οἱ πρῶτες μέρες μιᾶς θανάσιμης συμφορᾶς, εἶναι ἀπαρηγόρητες, ὅπως ἀπαρηγόρητες εἶναι οἱ πρῶτες μέρες καὶ μικροτέρων ἀπὸ τὸ θάνατο συμφορῶν. Σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις ὁ λυσικάμος θρῆνος, ἐξαντλώντας τὰ ἀποθέματα τοῦ σωματικοῦ δυναμισμοῦ, καὶ τὰ συγκινησιακὰ ἀποθέματα, συνάμα, ὑφίσταται μιὰ ψυχοοργανικὴ ὑπερκόπωση, ὁ θρῆνος κοπάζει καὶ τὸν διαδέχεται ἡ γαλήνια πικροσυννεφιά. Ἐδῶ, ἀκριβῶς, ἐπιβεβαιίνει ἡ λογικὴ τοῦ λυπημένου, κατὰ τρόπο ἀλλόκοτο καὶ ἀσύλληπτο ἀπὸ τὴν κοινὴ δράση: ἔνα λογικὸ πρόσταγμα τοῦ ἐπιβάλλει, νὰ ἀναζωπυρήσῃ τὴν πενθίμη φωτιά ποὺ κατακάθεται. Νὰ ξαναζωντανέψῃ τὸ μαραινόμενο θρῆνο. Θεωρεῖ λογικὴ ἐπιταγὴ νὰ θρηνήσῃ κἀντάξια μὲ τὸ μέγεθος τοῦ γεγονότος. Σ' αὐτὸ τὸ λογικὸ πρόσταγμα τὸν παρακινοῦν ἀνιμιστικὰ ψυχολογικὰ κατάλοιπα, κληρονομημένα ἀπὸ ἀρχέγονες φάσεις τοῦ εἴδους, μιὰ αὐτοντροπή.

γιατι συνα θανεται, οτι ο θρῆνος μαράθηκε, πράγμα που το θεωρεί άπρεπες Και άκομα, ένα σκοτεινο και αφαντο κίνητρο της ψυχῆς να μην ξεφύγη άπο την ένταση, μαζί μ' ένα συναισθημα που κινείται στους βυθους τών ένδοτερων άβύσσων την ἡδονη της οδυνης, παρορμουῖν άθεατα την ψυχη ν' άνα νεωνη το θρῆνο

Στην περιπτωση όμως του θανατου της κορης τους του δινει το δικαιομα να απευση γρηγορα σε παραμυθια άφ' ένος, ο κοινος πονος για το θάνατο της κορης τους, και άφ' έτερου η άγαπη στη γυναίκα του και ο συζυγικος τους δεσμος

3 Ο Πλούταρχος, και γενικα οι άργαίσι, ξερουν πολυ καλά τη δύναμη της παρηγορίας Ο συλλυπούμενος άνακουφιζει τη λύπη και ο συγχαίρων με γαλλωνει τη χαρα Το έγω, έρημικο και ξεμοναχιασμενο, πίσω άπο την ευθραυστη, έλλα άδιαπεραστη, άπο την άλλωτρια έραση σάρκα, ζει φλογώδη την άναγκη να διαπεραιωθῆ στα άλλα έγω, και να έπεκταθῆ σ' αυτά, κανοντας τα συμμετοχα τών αισθηματων του, και καταλύοντας, έτσι, τη μοναξια του μεμονωμενου όντος Και η λαχταρα αυτή τρικυμίζεται στις μεγαλες στιγμες της ψυχῆς όταν τη χειμαζει η λύπη η τη φτερώνει η χαρα Γιατι ο ανθρωπος και τη χαρα και τη λυπη, και καθε θαυ και μεγαλο συναισθημα, γενικα, θελει να το μεταλαμπαδεύσει και σε άλλα έγω Η συμμετοχη εκεινων, στο δεσποζον συναισθημα μας, καταλύει την έρημια μας και άλλα μετεχουν στην ψυχικη περιπέτειά μας Άπο δω και η άναντικατα στατη ατία της παραμυθιας

4 Έδω, ο Πλούταρχος συμβουλεύει την ύπαρξη καποιου μετρου, ένος με σου ορου οδυνης για τις συμφορες και τους θανατους Μιά τετοια συμβουλη, μπορεί να ερῆ άπληρηση, όταν ο θρηνώδης πονος, έχει καταλασσει σε γαληνια θλιψη Στην πρώτη φαση του, όποιοδήπετε έντονο συναισθημα δεν πειθαρχεί στην προσταγή της λογικῆς Άν πειθαρχούσε δεν θα ήταν γνήσια έντονο Τέτοιες παρανεσεις άντηχούν ασταχα και άλλόκοτα στην οεία φάση μιας οδυνης Η προτροπη αυτή του Βοιωτου συγγραφέως, θυμίζει την παρομια, «' ακομα πὸ αύστηρη, αληθινά σωτικη, προτροπή του Σαίετηρ, με το στομα του τρελλου, στο Βασιλια Λήρ

«Νά δεχεσαι και πίκρες και χαρες
με δχωσ γελιο και δίχωσ δάκρυ
νασαι ώριμος Αυτό είναι έλο»

Αυτό όμως προυποθέτει, άκόμα περισσοτερο, την έλλειψη γνησιου οδυνηρου συναισθήματος το όποιο χειμαζει την ψυχη, κατω άπο την επίδραση τών πρώτων έντυπώσεων

Στη δεύτερη φαση, είναι έκπληκτικό, αλλά αληθινό, το άπολυτο, το άκαμπτο το μη άλλαούμενο με κανενα τροπο, η ψυχη μεσα στη συνείδηση της ολοκληρωτικῆς της αδυναμίας, το αποδέχεται Και ο θρῆνος τότε, μεταβάλλεται σε έγκαρτερούσα θλιψη Άκολουθούν οι αυτοκίνητοι συλλογισμοί για το μεγαθος της συμφορας για το «ποτέ πιά» που γραφει με το πελιδνό του χρώμα ο θανατες Και ο θρῆνος άναζαυρουται, όχι πιά άπο αυθόρμητη κινηση της ψυχῆς, αλλά άπο λογικη έπιταγή Γι' αυτό και δε φτανει την πρώτη σκρηξη Δέν θέλωμε να το πιστεψωμε Η λογικη άρνείται να το δεχθῆ, η ψυχη έπαναστατεί Και τελος παλι φθάνει στη λογικη παραδοχη της έπιταγῆς τών άνυποχωρητων κοσμικών φαινομένων.

Και ακολουθει η τρίτη φάση του θρῆνου, η έπικηδεια Η τελευταία θεά του αγαπημενου, ο τελευταίος άσπασμός Τα τελετουργικά και ταφικά εθιμα που κεντριζουν το θρῆνο, όταν δεν τόν επιζητούν, όπως στη σύγχρονη νεκρώση ακολουθια με τα ποιητικά άριστουργήματα του Ίωάννου Δεμασκηνού του μοναχου Ίδιαίτερα κατὰ τη στιγμή που έπίκειται το σήκωμα του λειφανου άπο την εκκλησία και τραμώδες άντηχει το ιδιόμelo:

«Ποίος χωριανός ω άδελφοί, ποίος κοπετός, ποίος θρῆνος, έν τη παρούση

στιγμή* δεύτε οὖν ἀσπάσασθε τὸν πρὸ μικροῦ μεθ' ἡμῶν* παραδίδοται τάφω γάρ, καλύπτεται λίθω σκότει κατοικίζεται, νεκροὺς συνθάπτεται...».

Ὁ ποιητὴς ἐκφράζει τὸ δικό του θρήνο καὶ ἡ ἐκκλησία τὸν ψάλλει γνωρίζοντας, ὅτι εἶναι προσιμότερη ἢ ὀδύνη πού ξεσπάζει ἀπὸ τὴν ὀδύνη πού σιωπᾷ.

Μετὰ ἀκαλουθεῖ τὸ πένθος καὶ ἡ βαρειά θλίψη σὰν καταλοιπο τῆς ἀρχαίας νεκρολατρίας καὶ σὰν ἐθιμικὸς θεσμὸς κοινωνικὸς.

Καὶ τέλος, εἶς τὸ ὁμολογῶμε. Ὑπάρχει καὶ κάποιο αἶσθημα ἐνοχῆς πού ἀναζωιτυρώνει τὸ θρήνο σὲ ἄλλες τὶς φάσεις του. Τὸ αἶσθημα τῆς ἐνοχῆς, προέρχεται ἀπὸ τὸ φαινόμενο μιᾶς ἐπόμενης ἀπὸ τὴν πρώτη φάση τοῦ θρήνου συγκινησιακῆς ἐκκενώσεως τῆς ψυχῆς, πραγματοποιοῦμενης, μετὰ τὴν πρώτη συγκινησιακῆ τῆς κορύφωση. Μετὰ τὴν «ἐκκένωση» αὐτὴ ἡ ψυχὴ μένει σὲ αὐδέτερη συγκινησιακῆ κατάσταση. Τότε ἡ διαπίστωση τῆς ἑλλείψεως τῆς ὀδύνης προκαλεῖ ἕνα αἶσθημα ἐνοχῆς. Καὶ αὐτὸ τὸ ἀκαλουθεῖ μία λογικὴ ἐπιταγή νὰ θρηνησῶμε, ἀντάξια, μὲ τὸ μέγεθος τῆς ἀπωλείας. Καὶ ἀρχίζει νέα ἔνταση τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θρήνου. Ἄλλωστε ἡ ἀπαφή μιᾶς κατηγορίας ψυχολόγων μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Τ. Ριμπώ, ἔχει ἀποδείξει τὴ σημασία τῆς λογικῆς ἐπιταγῆς, καὶ τῶν καταλλήλων σαματικῶν στάσεων γιὰ τὴν προκλήση τῶν συγκινήσεων.

Εἶναι λοιπὸν δυνατὴ ἡ χαλιναγώγηση τῶν θρηνωδῶν, καὶ μεταγενέστερα τῶν πενθίμων ἐκδηλώσεων, καὶ θὰ ἦταν ἀκόμα περισσότερο δυνατὴ, ἐὰν δὲν τὴν ἐπέβαλλον καθὼς παραπάνω εἴπαμε λόγοι ψυχολογικὸι καὶ κοινωνικοί

Ἄ πο υ τ ῆ σ α ι ε

Κ Α Ι Σ Ε Ι Σ

τοὺς χρυσόδετους

τόμους

Ι Λ Ι Σ Ο Σ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΡΙΕΤΙΑΣ

1956 — 1958

1959 — 1961

Οἱ συνδρομηταὶ τοῦ ΙΛΙΣΟΥ δικαιουῖνται νὰ τοὺς ἀγοράσουν **ΜΟΝΟΝ** δρχ. 100 ἀντὶ τῆς τρεχούσης τιμῆς τῶν 120 δραχμῶν.

Μην ἀναβάλλεις!

ΜΕΡΙΚΟΙ φίλοι τοῦ ΙΛΙΣΟΥ στέλνουν τὴν συνδρομὴ τους ἀφοῦ ἀναγκασθῶμε, μὲ λύπη μας, νὰ τοὺς ἐνοχλήσωμε μὲ ὑπενθυμίσεις, οἱ ὁποῖες κοστίζουν καὶ χρόνο καὶ χρηματά, ἢ νὰ στείλωμε εἰσπρακτορά, πού κοστίζει ἐπίσης, δηλαδὴ ἀφαιρεῖ ἀπο το περιοδικὸ ἕνα μέρος τῆς συνδρομῆς

Οἱ πολλοὶ εἶναι τακτικοί. Ἐν ὄσῳ μαζὶ τοὺς!

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

(Πλατωνος Φαῖδρος LXIV)

Ἑπὸ ΚΩΝ. Π. ΤΣΟΥΤΣΟΥΡΑ

«ᾠ, Φίλε Πάν τε, καὶ ἄλλοι, ὅσοι τῆδε Θεοί, δοίητέ μοι, καλῶ γενέσθαι, τ' ἀνδοθῆν' ἕξωθεν, δ' ὅσα ἔχω, τοῖς ἐντός, εἶναι μοι φιλία· Πλούσιον δέ, νομίζοιμι τὸν σοφόν· τὸ δέ, χρυσοῦ πλήθος, εἴη μοι, ὅσον μήτε φέρειν, μήτε ἄγειν, δύναιτ' ἄλλος, ἢ ὁ σώφρων».

Δηλαδή: Ἀγαπημένε μου Πάν καὶ ὅσοι ἄλλοι Θεοὶ αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ τόπου (ὅσοι δηλ. λατρεύεσθε ἐδῶ), χαρίστε μοι τὴν ἐσωτερικὴν ὁμορφιὰ τῆς ψυχῆς. Γιὰ τὰ ἐξωτερικὰ ἀγαθὰ, πάλι, ποὺ ἔχω, κάνετε νὰ βρίσκονται σὲ ἀρμονικὴ σχέσι μὲ τὴν ἐσωτερικὴ μου ὠραιότητα. Καὶ μακάρι νὰ νομίζω πλούσιο, μονάχα τὸν σοφόν. Μακάρι ἀκόμη, ν'ἄχω τόσο χρυσάφι μόνον (χρήματα), ὅσο θὰ ἔφτανε νὰ φέρῃ καὶ νὰ χρησιμοποιῆ ὄχι ἄλλος ἄνθρωπος, παρὰ ὁ συνेतός!

Ἡ προσευχὴ αὐτὴ τοῦ Σωκράτους, ἔλαθε χῶρανεῖς τὸ τέλος τοῦ διαλόγου μὲ τὸν Φαῖδρο, περὶ ἕρωτος καὶ κάλλους τῆς ψυχῆς, καὶ ἐγένετο εἰς ἓνα θαυμάσιον ἀπὸ ὁμορφιὰν καὶ ἀρμονία φυσικὸν τοπίον παρὰ τὸν Ἴλισόν ποταμόν. Ἐκεῖ, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ ἀξιότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀκαδημαϊκὸς κ. Ἰωάννης Θεοδωρακόπουλος, σὲ κανέναν ἄλλον διάλογον τοῦ Πλάτωνος, ὁ τόπος δὲν ἔχει τόσην σημασίαν ὅσην στὸν «Φαῖδρο», γιὰτὶ τὸ δροσερὸ πνεῦμα τοῦ τοπίου διαπνέει ὀλόκληρον τὸν διάλογον.

Ὁ Πλατωνικὸς λόγος ἐδῶ, εἶναι σύμφυτος μὲ τὸν τόπο καὶ θαρρεῖς ὅτι φυτρώνει κι αὐτὸς ἀπὸ τὸ χῶμα, μαζὶ μὲ τὴν ἄλλη θλάστησι τοῦ δροσεροῦ τοπίου, ποὺ μέσα στὸ λιοπύρι τοῦ καλο-

καιριοῦ καὶ καταμεσήμερᾶ, ἀναπαύει τὸν Σωκράτη καὶ τὸν ἔφηθο, αὐτοὺς ποῦ ἄφησαν τὴν πινηρότητα τῆς Ἀθήνας καὶ ἦρθαν ἐδῶ γιὰ νὰ διαβάσουν τὸν λόγο τοῦ Λυσία καὶ νὰ ἀνοίξουν διάλογο. Ἡ ἐνθουσιαστικὴ διάθεση, ποῦ προκαλεῖ στοὺς δύο ἐπισκέπτας, τὸ ὄμορφο καὶ ἐλεύθερο τοπίο τοῦ Ἰλισοῦ, ἡ μυστηριακὴ σχεδὸν συγκίνησης, ποῦ τοὺς φέρνει τὸ ἱερὸ τῶν Νυμφῶν καὶ τοῦ Πανός, τὴν ὥρα μάλιστα τοῦ μεσημεριοῦ, εἶναι πράγματα ἀσυνήθιστα γιὰ τοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους.

Ὁ Πλάτων, τὰ γεγονότα αὐτὰ τὰ ὑπογραμμίζει ἀπαλὰ μὲ τὴν τέχνη του, γιὰ νὰ δείξῃ ἀκριβῶς, ὅτι πρόκειται γιὰ μιὰ ἐξαιρέσι ἀπὸ τὸν κάπως «πεζῶ» τρόπο τῆς ζωῆς τοῦ Σωκράτους. Τὸ ἐξαιρετο αὐτὸ τοπίο, ἀνταποκρίνεται καὶ σὲ κάποιον ἰδιαίτερο γνῶρισμα τοῦ Πλατωνικοῦ Σωκράτους, στὴ Θεϊκὴ μανία, σ' αὐτὴν ποῦ εἶναι ἀντίθετη μὲ τὴν γνωστὴ λογικότητά του καὶ ποῦ φανερώθηκε βέβαια πολλές φορές στοὺς προηγουμένους διαλόγους, τώρα ὅμως θὰ ἀποκαλυφθῆ σὲ ὅλη της τὴν πληρότητα.

Χαρακτηριστικοὶ μάλιστα, εἶναι καὶ οἱ ἀκόλουθοι στίχοι τοῦ Παλαμᾶ, ποῦ ἀναπλάθουν τὴν χαριτωμένην καὶ τόσο πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ ἀρχαίου Ἰλισοῦ γιὰτὶ στὶς ὄχθες του, κάτω ἀπὸ τὰ δροσερὰ πλατάνια, περιδιάβαζαν καὶ συζητοῦσαν οἱ Ἀθηναῖοι φιλόσοφοι, ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων.

Λέγει ὁ Παλαμᾶς:

«... Τῶν ὄλων τὰ προβλήματα, νυχτόπλεχτα γαϊτάνια,
στὴν ξαστεριά, στὸ ξέφωτο, καὶ κάτω ἀπ' τὰ πλατάνια,
νὰ τὰ ἐκπλέξω ἀφήστε με καὶ νὰ τὰ ψάξω πέρα,
στὴν ὄμορφη ἀκροποταμῶν μὲ τὸ γαλάζιο ἀέρα.

Εἶμαι Ἀθηναῖος! Τὰ κάστρα σου, τὰ σκοτεινὰ βιθλία,
τᾶκλεισα! Ἀπλῶς! Φέρνω σὲ στὸ φῶς, φιλοσοφία!
Δός μου ξανά, γιὰ νὰ τὰ εἰπῶ σάν φύλλο καὶ σάν κύμα,
τοῦ γόη τοῦ δαίμονα ἔρωτα, τὸν ἔπαινο, Διστίμα!».

Θὰ πρέπει ὅμως νὰ σημειώσουμε, ὅτι εἰδικὰ οἱ ὄχθες τοῦ ποταμοῦ, ὅπου τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀνεπτύχθη ἡ πνευματικὴ ἀκτινοβολία, καθὼς ἐπίσης καὶ αἱ μεγάλα θρησκευτικὰ μυστηριακὰ τελετουργία, δὲν ἐξετείνοντο εἰς ὄλον τὸν ροῦν τοῦ Ἰλισοῦ, ἀλλὰ σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν λοφώδη περιοχὴν, ἡ ὁποία ἐκτείνεται σήμερα, ἀπὸ τὸ Στάδιον ἕως τὴν ὁδὸν Ἀναπαύσεως καὶ ἡ ὁποία περιοχὴ ὠνομάζετο Ἄγρα ἢ Ἄγραι. Ἐκεῖ, δεξιὰ τοῦ Σταδίου καὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀρδηττοῦ, ὠρκίζοντο τότε τὸν ἡλιαστικὸν ὄρκον οἱ Ἀθηναῖοι δικασταὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Ἡλιαίαν. Ἐδῶ, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Πανός, καὶ παρὰ τὴν διὰθρῶσιν τὴν ὁποίαν ὑπέστη ἡ λαξευμένη ἐπιφάνεια τοῦ θράχου, ἀναγνωρίζεται καὶ τῶρα ἐπ' αὐτῆς, εἰς τὸ δεξιὸν μέρος της, ἡ μορφή τοῦ Πανός, εἰς στάσιν βαδίσματος. Μὲ τὸ δεξί του χέρι, κρατεῖ τὴν

σύριγγα ἐμπρός εἰς τὸ στήθος του, ἐνῶ μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι κρατεῖ πρὸς τὸν ὦμον του τὴν ποιμενικὴν ράβδον! Ποιὸς ἄραγε νὰ εἶναι ὁ παραστατικὸς τοῦτος συμβολισμὸς; Ξένοι καὶ δικοὶ μας ἀρχαιολόγοι κατέληξαν πάντως εἰς τὸ ἀσφαλὲς συμπέρασμα ὅτι ἡ τοποθεσία αὐτὴ εἶναι ὁ ἱερὸς χῶρος τοῦ Πανός, τῶν Νυμφῶν καὶ τοῦ Ἀχελώου, ὅπου ἔγινεν ὁ ὑποτιθέμενος ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος διάλογος καὶ παρέκει ὑπῆρχε καὶ ἡ περίφημος πηγὴ Καλλιρρόη.

Ἐκεῖ λοιπόν, ὁ Σωκράτης τελειώνει τὸν διάλογον μὲ τὸν Φαῖδρον, εἰς τὴν περὶ κάλλους καὶ ἔρωτος θεωρία του, τὸν τελειώνει μὲ τὴν τόσο ὠραίαν Προσευχὴν, ὅπου ὁ ἄνθρωπος εὐκολοὶ εἶναι νὰ διαπιστώσῃ τὴν ἀντιστοιχίαν τῆς Πλατωνικῆς θεωρίας πρὸς τὰ πανανθρώπινα ἀνθρωπιστικὰ ἰδεώδη.

Δηλαδή, βλέπομεν τὴν εὐχὴν τοῦ Σωκράτους, νὰ ἐπιτρέψου οἱ θεοί, ὥστε νὰ ἀρμοσθοῦν τὰ ἐντὸς αὐτοῦ εἰς ὠραῖον καλλιτέχνημα. Πρόκειται ἀσφαλῶς περὶ τῆς ψυχῆς, τὴν ὁποῖαν εὐχεται νὰ τὸν βοηθήσουν οἱ θεοὶ νὰ καλλιτεχνήσῃ ἀφοῦ τὴν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν τυραννίαν τοῦ ταπεινοῦ.

Εἰς ἄλλο πάλιν μέρος τοῦ Φαῖδρου τὴν ψυχὴν ὑπολαμβάνει συγκροτούμενην ἀπὸ τρία μέρη ἐξ ὧν τὰ δύο εἶναι ἵππομορφα, τὸ δε τρίτον εἶναι τὸ ἡνιοχικόν. Ἐκ τῶν ἵππων, ὁ μὲν ἓνας εἶναι καλὸς, ὁ δὲ ἄλλος ὄχι. Δηλ. ὁ καλὸς εἶναι τὸ θυμοειδὲς τῆς ψυχῆς, ὁ δὲ ἄλλος (ὁ ἀσχημος) τὸ ἐπιθυμητικὸν αὐτῆς. Τὸ ἡνιοχικόν εἶναι τὸ λογιστικὸν τῆς ψυχῆς. Ἡ ἀρτίωσις τῆς ψυχῆς, κατορθοῦται ὅταν ἡ σοφία, ὁ νοῦς, κατευθύνει τὴν δύναμιν καὶ τὸ κάλλος, δηλ. τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν. Γοῦτο, ἐπιτυγχάνει διὰ τῆς δικαιοσύνης, ἣτις εἶναι ἀρετὴ τοῦ νὰ πράττῃ ἕκαστον τῶν μερῶν τῆς ψυχῆς τὸ ἴδιο ἔργον καὶ νὰ μὴ διαταράσῃ τὸ ἔργον τῶν ἄλλων.

Οὕτω κινουμένη ἡ ψυχὴ κατευθύνεται ἀπὸ τὸν νοῦν, τὸ θεῖον, καὶ οὕτω ἀποβαίνει παναρμόνιος.

Αὐτὴν τὴν ὠραιότητα, ζητεῖ διὰ τῆς προσευχῆς ὁ Σωκράτης. Καὶ ἀναμφισβητήτως, μία εἶναι ἡ ψυχὴ, τὰ μέρη τῆς συναρμοζόμενα τὴν ἀρτιώνουν εἰς ὅλον. "Ἄλλως, πόλεμος καὶ ταραχὴ ἐπικρατεῖ ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου.

Τοιαύτην καλλιτέχνησιν τῆς ψυχῆς, διαπύρως εὐχεται, ἀλλὰ καὶ ἐμόχθησεν ὁ Σωκράτης. Καὶ ἡ παγκόσμιος ἱστορία, μοναδικὸν ἴσως ἄνθρωπον ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τὸν Σωκράτην, ὁ ὁποῖος εἰργάσθη διὰ νὰ φέρῃ τὴν ἀρμονίαν εἰς τὴν ψυχὴν ἑκάστου ἀνθρώπου, ἵνα οὕτω οἰκοδομηθῇ ἡ ἀρμονία τῶν ἀνθρώπων, Ἡ ΕΠΙΓΗΣ ΕΙΡΗΝΗ, διὰ τὴν ὁποῖαν τόσο πολὺ μοχθεῖ καὶ ἐπιδιώκει ὁ ἄνθρωπος, μέσῳ τοῦ Ο.Η.Ε. κ.ἄ. πολλῶν ἀνθρωπιστικῶν Συλλόγων καὶ Ὄργανώσεων...

Ὁ οὕτω ἀρτιούμενος ἐπιτυγχάνει ὅσα ἔχει ἐκτὸς αὐτοῦ, ταῦ-

τα να είναι φιλία πρὸς τὰ ἐντός, Δηλαδή ὁ ἕκτος τοῦ καλοῦ ἀνθρώπου κόσμος εἶναι, ἢ μᾶλλον ὀφείλει νὰ εἶναι, παναρμόνιος, εἰκὼν ἐκλεκτῆς ψυχῆς. Αὐτὴν τὴν εὐχὴν ἀναπέμπει ὁ Σωκράτης. «Ἐξῶθεν δ' ὅσα ἔχω, τοῖς ἐντός εἶναι μοι φίλα».

Κι εἶναι ἀλήθεια πὼς ἀγωνίζεται ἐν πολλοῖς ὁ ἄνθρωπος ὅπως χαλιναγωγήσῃ τὰ πάθη του, ὑψούμενος ὑπεράνω τῶν ποταπῶν συμφερόντων. Διδάσκεται τὴν περιστολὴν τῶν ἀντικοινωνικῶν τάσεων αὐτοῦ, τὴν βελτίωσίν του καὶ ἐθίζεται τὸ πνεῦμα του πρὸς σύλληψιν τῶν ὑψηλῶν ἰδεῶν τῆς δόξης, τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος. Μόνον οὕτω κανονίζοντες τὰ ἦθη καὶ τὰς κλίσεις ἡμῶν, θυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ψυχὴν μας τὴν ἀπαιτούμενην ἰσορροπίαν, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν σοφίαν, τούτέστι τὴν ἐπιστήμην τῆς ζωῆς.

Κι' ἂν τοῦτο ὑπῆρξε αἶτημα καὶ τῶν ἄλλων ἐποχῶν, σήμερον τὸ ἠθικὸν τοῦτο αἶτημα προβάλλει ἐπιτακτικώτερον καὶ ἀναγκαιότερον κατὰ τὴν ἐποχὴν μας, ὅποτε ἡ ψυχὴ ἔχασε τὴν ἐπαφὴν τῆς μετ' τὸ πνεῦμα, ἔχασε τὴν ἐπαφὴν μετὸν ἐσωτερικὸν κόσμον καὶ μετ' αὐτῶν τὴν ἁρμονίαν πρὸς τὸ ἀπέραντον, μετ' ἐπακόλουθον νὰ χάσῃ καὶ ἡ ζωὴ πᾶν νόημα, τὸ ὅποιον ὑψώνει αὐτὴν ὑπεράνω τῆς παροδικότητος καὶ τῆς ἀθλιότητος τοῦ καθ' ἡμέραν βίου.

Ὡς γνωστόν, διὰ τὸν μελετῶντα βαθέως τὴν ζωὴν ἄνθρωπον, ἡ εὐδαιμονία δὲν συνίσταται εἰς τὴν ὑπαρξίν τῶν λεγομένων ἐξωτερικῶν ἀγαθῶν, διότι ταῦτα προσκαίρως τέρπουν τὸ πνεῦμα ἀνθρώπου, Ἄλλὰ ἡ εὐδαιμονία συνίσταται εἰς τὴν ἀρίστην διάθεσιν ἀπὸ ἀπόψεως αἰσθηματικῆς, διανοητικῆς καὶ σωματικῆς, εἰς τὴν ἰσορροπίαν, τὴν γαλήνην καὶ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν πληρεστέραν τῆς ψυχῆς ἱκανοποίησιν, τῆς ὁποίας εἶναι δεκτικὸς ὁ ἄνθρωπος. Ἡ εὐδαιμονία ἔγκειται κυρίως οὐχὶ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἀτόμου, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ εἶναι καὶ νὰ μένη πάντοτε ἀγαθὸς καὶ καλός, ἵνα ζῆ μετ' ἐνδόμυχον διαρκῆ γαλήνην καὶ εὐχαρίστησιν.

Διὰ τῶν σκληρῶν καὶ συνεχῶν προσπαθειῶν ὁ ἄνθρωπος ἐλευθεροῦται ἀπὸ τὴν ἀπατηλὴν μαγείαν τῶν προσκαίρων τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἀναζητεῖ τὴν χαρὰν, τὴν ἡρεμίαν, τὴν εὐδαιμονίαν, εἰς τὸ πνευματικόν, εἰς τὸ Θεῖον.

Τὰ πλούτη, καὶ αἱ ταπειναὶ τέρψεις τοῦ κόσμου αὐτοῦ, δὲν αἰχμαλωτίζουν τὸν ἐκλεκτόν! Διὰ τοῦτο, εὐχεται ὁ Σωκράτης «πλούσιον δὲ νομίζοιμι τὸν σοφόν». Ἄλλὰ, κι' ἂν ἀναγκασθῆ ὁ ἐκλεκτός νὰ ζητήσῃ τὸν χρυσόν, τοῦτον θὰ ζητήσῃ μόνον, διὰ νὰ ζῆσῃ, διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ εἰς τὴν Γῆν τὸ χρέος του. Δὲν θὰ ζῆσῃ ὁ ἐκλεκτός διὰ τὸν χρυσόν (τὸ χρῆμα), ἀλλὰ τὸν χρυσόν θὰ τὸν χρησιμοποίησῃ διὰ νὰ ζῆσῃ. Διὰ τοῦτο, καὶ ἡ εὐχή: νὰ προφυλάξῃ τὴν ψυχὴν του, ὁ ἐκλεκτός, ἀπὸ τὴν μαγείαν τοῦ

πλούτου· «τὸ δὲ χρυσοῦν πλῆθος εἶη μοι, ὅσον μήτε φέρειν, μήτε ἄγειν, δύναιτ' ἄλλος, ἢ ὁ σὺ φρων».

Δηλαδή, χρειαζόμαστε καὶ τίποτ' ἄλλο ἀκόμα, Φαῖδρε; Γιατί ἐγὼ νομίζω, προσευχήθηκα ὅ,τι ἔπρεπε (ἀρκετὰ εὐχήθηκα). — Καὶ γιὰ μένα, τοῦ λέγει ὁ Φαῖδρος, τὰ ἴδια νὰ εὐχηθῆς· γιατί ὅλα εἶναι κοινὰ ἀνάμεσα στοὺς φίλους. Τοῦτο εἶναι ἔκφρασις ἢ ὁποῖα προέρχεται ἀπὸ τοὺς Πυθαγορείους. Ὁ Πυθαγόρας ἐδίδασκε τοὺς κατοίκους τῆς μεγάλης Ἑλλάδος: «ἀδία ἐμητὰ πά - τα κεκτηθῆσαι» Αὐτὸ ἐλέγετο καὶ ὡς εὐχή. — Γι' αὐτὸ κι' ὀλοφύχως εὐχομαι, ἢ τελευταία αὐτὴ θεώρησις τῶν σχεσεων μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων νὰ λάβῃ ὑπόστασιν καὶ μεταξὺ ἡμῶν. Εἶθε ὡς ἀδελφοὶ νὰ πορευώμεθα καὶ ὡς ἀδελφοὺς τοὺς συγκαθρώπους μας νὰ ἀντιμετωπίζωμεν, ἵνα οὕτω δυνάμεθα νὰ ζῶμε ἐφαρμόζοντες τὸ ἀξίωμα: κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων. Εἶθε ἢ φλόγα τῆς καρδιάς μας νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ θερμαίνῃ καὶ νὰ φλογίζῃ τις καρδιές μας ἐν τῇ πρὸς τὸν πλησίον ΑΓΑΠΗ καὶ νὰ πρωτοστατῇ αὕτη παντὸς λόγου καὶ ἔργου ἡμῶν. . "Ἄς ἀποτελοῦμεν ἕνα γνήσιον συνδετικὸν κρίκον μιᾶς παγκοσμίας καὶ αἰωνίας ΑΔΕΛΦΙΚΗΣ ΑΓΑΠΗΣ καρδιῶν καὶ ψυχῶν, πρὸς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς ἀνθρώπους τοῦ Βορρᾶ καὶ τοῦ Νότου, τῆς Ἐναντίας καὶ τῆς Μεσημβρίας, ἢ τοῦλάχιστον μεταξὺ ἡμῶν τῶν ἐν Χριστῷ βαπτισθέντων, πρὸς τὴν κοινὴν μητέρα, τὴν Ἄνθρωπότητα ..

Ἡ προσευχή, ὅπως μᾶς λέγει ἕνας σοφός, εἶναι μία κραυγὴ ἀγωνίας, τοῦ ὄντως ἀνθρώπου, καὶ δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος κατορθώνει, νὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα, καὶ νὰ διορᾷ τὸ Αἰώνιον. Καὶ δι' αὐτῆς δοξολογοῦμεν, εὐχαριστοῦμεν καὶ δεόμεθα

Ἡ Ἀτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ

Περιγράφεται στὸ ὁμώνυμο βιβλίον τῶν Ἄννι Μπέζαντ
— Τσάρλς Λεντμπήτερ.

Τέσσαρες εἶναι αἱ ἀπαιτούμεναι πρὸς εἴσοδον εἰς τὴν Ἀτραπὸν ἰδιότητες:

Ἡ Διάκρισις (μεταξὺ πραγματικοῦ καὶ τοῦ μὴ πραγματικοῦ).

Ἡ ἀπόσπασις (ἀπὸ τῆς πνευματικῶς ἀσήμαντες ἐπιθυμίας).

Ἡ ἀκαλή διαγωγή (Κυριαρχία ἐπὶ τοῦ Νοῦ καὶ τῆς Πράξεως, Ἄνοχη, Εὐδιαθεσία, Ἐνιάρια πρὸς τὸν σκοπὸν κατεύθυνσις, ἐμπιστοσύνη).

Ἡ Ἀγάπη (ὄχι τὸσον ἐπιθυμία, ὅσον θέλησις καὶ ἀποφασιστικότης).

Συναρπαστικοὶ φιλοσοφικοὶ διαλογοὶ

ΜΟΛΙΣ ΕΞΕΔΟΘΗ 400 σελίδες, 150 δρχ.

Κυκλοφορεῖ μέσω τοῦ ΙΛΙΣΟΥ

Η ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ

«Ίησοῦς Χριστὸς - Ὑπέρλαμπρο Ἄστρο»

Ἡ προβολὴ τῆς ταινίας «ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ — ΥΠΕΡΛΑΜΠΡΟ ΑΣΤΡΟ» ἔδωσε — γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ — τὸ μέτρον τῆς κρίσεως γιὰ τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν τελευταία ἐβδομάδα τοῦ Ἀπριλίου, ἡ Ἱερά Σύνοδος, με ἔγγραφό της πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐζήτησε ν' ἀπαγορευθῆ ἡ περαιτέρω προβολὴ τῆς ταινίας (εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ τὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα) διότι «θίγει καιρίως τὴν ἀμώμητον ἡμῶν πίστιν καὶ τὰ θεῖα δόγματα τῆς θρησκείας ἡμῶν», εἶναι «θλάσφημος» κλπ.

Ἡ πρώτη ἀντίδρασις προήλθε ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς Ἱεραρχίας. Ὁ Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς «ἀγίους ἀδελφούς», ἐξέφρασε τὴν ἀπορίαν του γιὰ τὴν καταδίκη τοῦ ἔργου, ἡ ὁποία ἐλήφθη — καθὼς ἀπεκάλυψε — χωρὶς κανεὶς τῶν ἀγίων Συνοδικῶν νὰ παρακολουθήσῃ τὸ ἔργον!

«Ἐρωτῶ εὐλαβῶς — εἶπε ὁ κ. Ἀμβρόσιος— ποὺ στηριχθεῖσα ἡ Ἱερά Σύνοδος προσέβη εἰς τὴν δι' ἐπισήμου ἀνακοινωθέντος καταδίκην τῆς προβαλλομένης ταινίας, ἐφ' ὅσον οὐ

Ἡ μορφή τοῦ Ἰησοῦ στο
«Ὑπέρλαμπρο Ἄστρο»

δεῖς ἐξ ὑμῶν παρηκολούθησε τὸ ἔργον; Καὶ δὲν φρονεῖ ἡ Ἱ. Σύνοδος ὅτι διὰ τῶν ἐκάστοτε ἐσπευσμένων καὶ ἐπιπολαίων ἐνεργειῶν της, ὡς ἡ περὶ ἧς πρόκειται, ἐκτίθεται ἀνεπανορθώτως, ἐνώπιον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ καταλαμβάνεται ἀπὸ δεδικαιοποιημένοι σκεπτικισμόν, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἀναγνώσῃ δημοσιευόμενα συνοδικὰ ἀνακοινωθέντα πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνόμενα;»

Περαιτέρω ὁ Μητροπολίτης

Ἐλευθερουπόλεως ἀνέφεραν ὅτι ὁ ἴδιος παρηκολούθησε τὸ ἔργον καὶ ἐχαρακτήρισε τὸ θέαμα ὡς «ἐξοχον». Naί μὲν, ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου πλανᾶται εἰς ὠρισμένα σημεῖα, δὲν εἶχεν, ἄλλως τε, σκοπὸν νὰ γράψῃ ἔργον δογματικόν, ἀλλὰ ἐν τῷ συνόλῳ τὸ ἔργον εἶναι συγκλονιστικόν καὶ «ψυχωφελές».

«Δὲν φρονῶ ἀπλῶς — προσέθεσε — ἀλλὰ ἀκραδάντως πιστεύω ὅτι οἱ θεαταὶ τοῦ ἔργου τούτου θὰ παρακολουθοῦν ἐφ' ἐξῆς τὰς ἱεράς τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν ἀκολουθίας τῶν σεπτῶν τοῦ Κυρίου παθημάτων μετὰ περισσοτέρας κατανώξεως, θαυτέρας εὐλαθείας καὶ πολλῆς συντριβῆς».

Ὁ κ. Ἀμβρόσιος ἀνεκάλεσε μεταγενεστέρως τὰς δηλώσεις του — εἰς τὰς ὁποίας εἶχεν ἀναφέρει τὸν συγγραφέα τῆς Χριστιανῶν — ἐπειδὴ, ὡς εἶπε, ἔμαθεν ὅτι εἶναι Ἑβραῖος. Ἀλλὰ, ὁ συγγραφεὺς δὲν εἶναι Ἑβραῖος, ἀλλὰ τῷ ὄντι Χριστιανός, Μεθοδιστής. Ἀλλὰ καὶ Βουδδιστής ἢ Μουσουλμάνος ἐάν ἦτο, ποία ἢ σημασία; Ὁ Μητροπολίτης εἶχεν ἰδῆ τὸ ἔργον καὶ εἶχε δηλώσει ἐπὶ λέξει:

«Ὁμολογῶ ὅτι αἱ ἐκ τῆς παρακολουθήσεως τοῦ ἔργου ἐν τυπώσεις μου ὑπῆρξαν ἀπιθάνως ἀγαθαί, ἢ δὲ συγκίνησίς μου ὑπῆρξεν ἀνάλογος πρὸς ἐκείνην τῶν ἀπειραπληθῶν θεατῶν, οἱ ὅποιοι ἐν καταυκτικῇ ἀτμοσφαιρᾷ παρηκολούθουν ἐνα ἐξόχως θρησκευτικὸν καὶ

ψυχωφελές θέαμα, στηριζόμενον ἐπὶ τῶν εὐαγγελικῶν περιμένων. Βεβαίως τὸ ἔργον παρυσιάζει ἀρκετάς ἑλλείψεις καὶ περιέχει αὐθαίρετα ἐπινοήματα. Ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς, ὁ ὅποιος κατὰ τὴν γνώμην μου, πρέπει νὰ εἶναι χριστιανὸς καὶ πιστός, δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ σκηνοθετήσῃ ἔργον στηριζόμενον ἐπὶ τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. Πλανᾶται ἀναμφισβητήτως εἰς ὠρισμένα σημεῖα. Ὅλαι ὁμῶς αἱ ἑλλείψεις καὶ τὰ τρωτὰ σημεῖα τοῦ ἔργου ξεθωριάζουν καὶ σβήνουν πρὸ τῶν συγκλονιστικῶν καὶ ἀφθάστου θεοῦ μεγαλείου δραματικῶν σκηνῶν τοῦ σταυρικοῦ πάθους τοῦ Κυρίου, αἱ ὁποῖαι θὰ παραμένουν ἀνεξάλειπτοι ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ θεατοῦ».

Λοιπόν;

Ἐξ ἄλλου, ὁμᾶς 24 θεολόγων, δικηγόρων, ἰατρῶν καὶ μηχανικῶν (!) ἐξέδωσαν ἀνακοινωθέν καταιγιστικὸν ἐναντίον τῆς ταινίας, εἰς τὸ ὅποιον ὑποστηρίζεται ὅτι «τὰ εὐαγγέλια δεινῶς πλαστογραφοῦνται, ἢ ἄχραντος εἰκῶν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκτρῶς παραποιεῖται, ὁ Κύριος τῆς δόξης ἐκ τῶν ἄστρων καταρρίπτεται εἰς τὸ τέναγος τῆς χιπτικῆς ἀκαθαρείας».

Κατόπιν καὶ ἄλλων δεινῶν χαρακτηρισμῶν, οἱ ὑπογράφωντες τὴν ἀνακοίνωσιν ἀποροῦν καὶ ἐξίστανται: «πῶς ἐκ τοιούτου ἔργου συνεκινήθησαν καὶ κατενύγησαν μέχρι δακρύ-

ων Θεολόγοι καὶ ρασοφόροι». Ὑπαινιγμὸς διὰ τὸν κ. Ἀμβρόσιον;

Καὶ ἡ κοινὴ γνώμη ἔθεσε τὸ ἐρώτημα: πῶς ἀφοῦ «συνεκινήθη», πῶς «ἔξεσυνεκινήθη»; Ἐπειδὴ ὁ συγγραφεὺς ἦτο —πού ΔΕΝ ἦτο— Ἑβραῖος; Ἡ δι' ἄλλους λόγους;

Πολὺ συνεπέστερος ὁ Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνος, ὁ ὁποῖος δὲν εἶδε τὴν ταινία, τὴν κατεδίκασε καὶ ἔμεινε ἀκλόνητος στὴν καταδίκη, μάλιστα μίλησε περὶ ἀφορισμοῦ. (Ἡ ἀσπιρίνη κατὰ πάσης ἀσθενείας καὶ αἰρέσεως)

Πάντως, ἡ ταινία ἔκαμε τὴν καριέρα τῆς μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν, ἴσως πολὺ μεγαλύτεραν τῆς φυσιολογικῆς, ἐξ αἰτίας τοῦ θορύβου. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔδωσε συνέχεια στὸ αἴτημα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ ἀπαγορεύσεως, οὔτε καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐπέμεινε.

Πέραν τῆς διαστάσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡγεσίας μὲ τὴν

ἀπλῆ λογικῆ, ὅπως τὴν ἐδίδαξε ὁ Ἰησοῦς (ὁ ὁποῖος ἐπέκρινε τὸν Ἑβραῖο ἀρχιερέα: Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ, εἰ δὲ καλῶς τί μὲ θέρεις; (Ἰω. 18, 23)), διεπιστώθη, γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, διάστασις μὲ τὴν φωτισμένη πνευματικῆ ἡγεσία τοῦ τόπου.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἀνταπόκρισις ἀπὸ τὸ Λονδίνον ἀναφέρει:

«Ἐδῶ ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία εἶδε μὲ διαφοροτικὸ μάτι τὸ ἔργο. Naί μὲν ὅλοι οἱ Ἐπίσκοποι θὰ ἤθελαν νὰ συγκινηθῆται ἡ σημερινὴ νεολαία μὲ τὰ «Ἁγία Πάθη», ὅπως τὰ ἔβλεπαν ἐκεῖνοι τὰ παλιὰ χρόνια στὸν Κινηματογράφο καὶ δάκρυζαν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, σὰν πρακτικοὶ ἄνθρωποι, ἔθεσαν στὸν ἑαυτὸ τους τὸ ἔξης ἐρώτημα:

— Τί συμφέρει καλύτερα; Νὰ μὴ βλέπουμε καθόλου τοὺς νέους στὴν ἐκκλησία ἢ νὰ τοὺς ἀφήσουμε νὰ παρακολουθοῦν ἕνα ἔργο πού ἔχει σχέση μὲ τὴν

ζωή του Χριστού, όπως το «Σούπερ Στάρ»;

«Έτσι ανέχτηκαν την προβολή του και το περίεργο είναι ότι παιδιά, που ούτε στις εκκλησίες πήγαιναν, ούτε τους άπασχολούσαν καθόλου τα θέματα της θρησκείας, άρχισαν να κουβεντιάζουν το έργο. Θέλεις με τη μουσική, θέλεις με το μοντέρνο τρόπο που εμφανίζονται οι περιπέτειες του Θεανθρώπου, τους άρεσε. Έκατοντάδες χιλιάδες δίσκοι με την μουσική του έργου έχουν αγορασθή από τη νεολαία της Αγγλίας».

Σχετικώς, ο Δημήτρης Μυράτ, πρωταγωνιστής και θιασάρχης, έδήλωσε: «Ποτέ δεν έφυγα τόσο χριστιανός από θέμα, όσο από την παράσταση του έργου αυτού στο Λονδίνο και από την προβολή του φιλμ εδώ. Και μόνον ή ιδέα του έργου, που συνοψίζεται σε τουτο: «Χριστέ μου, φύγαμε από σένα, άπογοητευθήκαμε από όλα και ξαναγυρίζουμε σε σένα», δείχνει πόσο βαθιά χριστιανικό είναι το φιλμ. Με πόση λύπη βλέπουμε την ύψηλη πνευματική στάθμη της καθολικής Έκκλησίας έναντι της δικής μας, στη φράση που είπε ο Πάπας όταν είδε το φιλμ: «Τί κρίμα, να μην έχη κάνει αυτήν την ταινία το Βατικανό»!

Είχε, όμως, και ο Πάπας τον . Καντιώτη του!

Καθώς άνεγράφη σ' έφημερίδα της Ρώμης, ένας παπάς πή-

γε στην αίθουσα όπου προεβάλλετο ή ταινία και την έράντισε μέ... άγιασμό, όπως έδήλωσε, για «να την καθάριση από τον Ρύπο του Σατανά»...

Έν πάση περιπτώσει, πάλι πιο πολιτισμένη ή έκδήλωσις του Ρωμαιοκαθολικού ιερέως (με την άγιαστούρα) από εκείνη, κάποιου όρθοδόξου χριστιανού, ο όποιος ώπλισε το χέρι ενός φανατικού με πριόνι, να κόψη την ταινία...

Έν έπιλόγω, μεταφέρουμε άποσπάσματα άρθρου του τέως Υπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Θ. Παπακωνσταντίνου («Ακρόπολις» 9 Ιουνίου), ο όποιος έγραψε άφου παρηκολούθησε την ταινία και «την σύνθεσιν, τας άντιδράσεις και το ύφος» τών θεατών:

«Από καλλιτεχνικής, λοιπόν, άπόψεως — γράφει — ή ταινία (ώς σκηνοθεσία, ως μουσική και ως ήθοποιία) είναι άνυπέρβλητος. Έγγίζει τά όρια του άριστουργήματος. Ούτε μυστικοπαθής είμαι, ούτε θιασώτης της «πόπ» μουσικής. Δέν θά λησμονήσω όμως ποτέ την καταθλιπτική με τας άντιφάσεις της εύγλωττίαν του όχλου της παρακμής (όπως ήτο ή έποχή της έμφανίσεως του Ίησού), μέσα εις αυτό τουτο το άυχημρό τοπίον τών παθών, την στυγνήν ύποκρισίαν τών άρχιερέων, την μικρότητα του έκπροσώπου τών κατακτητών, τον άνθρώπιον σπαραγμόν της Μαγδαληνης, την φοβεράν σκηνήν τών λεπρών, το θεελ-

λῶδες σαρωμα τῶν ἐμπόρων ἀπὸ τὸν ναόν, τὸν ἀγχώδη αὐτοαπαγχονισμόν τοῦ Ἰούδα, τὴν συγκλονιστικὴν μαστιγώσιν τοῦ Ἰησοῦ, τὴν πορείαν πρὸς τὸν Γολγοθᾶν, τὴν σιαύρωσιν καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θάνατον. Εἶναι τεραστία ἡ ὑποθλητικὴ καὶ ἐξαγνιστικὴ δύναμις τῆς ταινίας καὶ πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς φύσει πολὺ θρώμικος ἢ νὰ πάσχη ἀπὸ ἐγκεφαλικὴν σατυρίασιν διὰ νὰ βλέπη αἰσχροτήτας εἰς αὐτήν».

Ὁ τ. Ὑπουργὸς διαπιστώνει ἐν συνεχείᾳ ὅτι ἡ ταινία «ἄψογος δὲν εἶναι ἀπὸ δογματικῆς ἀπόψεως», καὶ ἀπαριθμεῖ τὰς δογματικὰς (καὶ ἱστορικὰς) ἀδυναμίας τοῦ ἔργου. Τομίζει, ὅμως, ὅτι οὐδαμοῦ τοῦ ἔργου παρατηρεῖται θλάσφημος διάθεσις. Ἀντιθέτως, πρόκειται περὶ εὐσεβεοτάτου, κατὰ θάσιν, ἔργου ἡ δὲ ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν θεατῶν εἶναι σοβαρά, συγκινησιακὴ, κατανωκτικὴ.

Καὶ ὁ κ. Παπακωνσταντίνου καταλήγει:

«Ἡ διεθνῶς πολὺκροτος ταινία ἔγινεν ἀφορμὴ διὰ ν' ἀποδειχθῆ — διὰ μίαν ἀκόμη φοράν — πόσον ἀποκεκοιμμένη εἶναι ἀπὸ τὴν πραγματικότητα ἡ ποιμένηουσα Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ μὲ πόσῃν σπασμωδικότητά καὶ ἐπιπολαιότητά ἀντιμετωπίζει ἐκάστοτε τὰ πνευματικὰ προβλήματα. (Ἐνταῦθα ὁ ἀρθρογράφος ἀ-

ναφέρεται εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πρῶτον, τὴν 10ην Δεκεμβρίου 1973, νὰ μὴν ἐπιτραπῆ ἡ προβολὴ τῆς ταινίας, καὶ δεύτερον, τὴν 25ην Ἀπριλίου 1974, νὰ διακοπῆ ἡ μέσως ἡ περαιτέρω προβολὴ τῆς, ΧΩΡΙΣ νὰ ἔχη ἰδεῖ τὴν ταινία ΚΑΝΕΙΣ ἐκ τῶν Ἱεράρχων).

«Τί ἔπρεπε, λοιπόν, νὰ πράξῃ ἡ Ἐκκλησία προκειμένης τῆς προβολῆς ἐνὸς ἔργου μὲ θρησκευτικὸν περιεχόμενον; Νὰ μείνῃ ἀδιάφορος; Ἀσφαλῶς, ὄχι. Ἐπρεπε, πρὸ πάσης ἄλλης ἐνεργείας, νὰ ζητήσῃ ὅπως ἡ ταινία προβληθῆ ἐνώπιον μιᾶς ἐπιτροπῆς ἀρχιερέων μὲ κάπως συγχρονισμένας ἀντιλήψεις. Κατόπιν, ἐπειδὴ ἀναμφισβητήτως ἡ ταινία ὑστερεῖ ἀπὸ δογματικῆς ἀπόψεως, ὄφειλεν ἀντι ν' ἀξίωση (ἐπακλεισθημένως μάλιστα) ἀπαγόρευσίν τῆς, νὰ πληροφορήσῃ ἡρέμα μὲ μίαν βραχείαν ἀνακοίνωσιν τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα ὅτι ἂν ἐπιθυμῆ νὰ τὴν ἴδῃ, πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τοῦ ὅτι δὲν θὰ ἴδῃ μίαν δογματικῶς ἄψογον ταινίαν. Ἐτσι, καὶ τὸ καθήκον τῆς θὰ ἔκαμνε καὶ δὲν θὰ ἐξετίθετο εἰς τὸν κίνδυνον μὴ ἀποτελεσματικῶν ἐνεργειῶν, αἱ ὁποῖα (μαζὶ μὲ πολὺς ἄλλας παρομοίας) τὴν ἀπακόπτουν ὅλον ἐν περισσότερον ἀπὸ τὰς μεγάλας μάζας τοῦ λαοῦ».

ΤΟ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟ ΔΩΡΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

“Ένα θαυμάσιο δώρο (στον έαυτό σας προπάντων)

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗΝ “ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ”

του Ντίναχ, τώρα στις διακοπές, με ήσυχία.

Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ

Λυτρωθήτε και ξεφύγετε απ' τη μονοτονία και τη ρουτίνα της πληκτικής γύρω μας καθημερινότητας, απολαμβάνοντας την συντροφιά της ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ του Ντίναχ.

Είναι η πραγματική ιστορία μιας μεγάλης κι' αληθινής αγάπης που συνεχίσθηκε πέρα απ' το θάνατο (σε άλλη ζωή). Σ'ας προσφέρουμε τους δύο τόμους (σε τιμή φθηνή: δρχ. 150 έκαστον). (Βιβλιοπωλείον Πύρινος Κόσμος, Ίπποκράτους 33).

Ο κεντροευρωπαίος (και κατά σύμπτωση φιλέλληνας) εκπαιδευτικός Ντίναχ δεν είναι δυνατό να θρέθηκε ξαφνικά προικισμένος με καταπληκτική λογοτεχνική φλέβα, ώστε να μπορή έτσι να μάς οδηγή σε τόσες πόλεις της μελλοντικής Ευρώπης του 3905 μ.Χ. και της επόμενης χρονιάς, δίνοντας τις ολοζώντανες εκείνες περιγραφές. Ούτε και προφήτης μελλοντολό-

γος είναι για να να μπορή να τα γράφει όλα κείνα έτσι συγκεκριμένα και με τόσες λεπτομέρειες. Ούτε κι' εκπληκτικές ενορατικές ικανότητες κατείχε. Πρόκειται για ένα απλό μεταψυχικό φαινόμενο, από εκείνα που στις Ίνδιες π.χ. είναι πολύ συχνότερα, αλλά σπανίζουν στην Ευρώπη έξαι αιτίας της «υλικής» ύψης του δυτικού πολιτισμού. Χάρη σ' αυτό τα «είδε» και τα «έζησε» όλα εκείνα. Φαινόμενο παραψυχολογίας, σπάνιο σε αδρότητα, με καθαρές «άναμνήσεις προϋπάρξεως». Και με την κριτική ικανότητα του «δυτικού» ανθρώπου.

Είναι «ο άνθρωπος που έζησε δυο ζωές» και έτσι μπόρεσε κι έγραψε το «λάβ στόρυ» των ευρωπαίων, που καταδειχνεται ανώτερο κι αληθινότερο απ' το «λάβ στόρυ» το αμερικανικό. Διαβάστε, στις διακοπές σας, την «Κοιλάδα των Ρόδων» (με τη σειρά, όχι αποσπασματικά) απ' την άρχη ως το τέλος. Είναι ένα άριστορηματικό κείμενο, ένα αληθινό ταξίδι στην Ευρώπη των μακρινών εκείνων μελλοντικών καιρών.

Πύρινος Κόσμος (όδος Ίπποκράτους 33 — τηλέφ. 602.883).
“Αν σ'ας πούν ότι έξηντλήθη, τηλεφωνήστε στον μεταφραστή: 717.072 και 759.247 (721.575 το βράδυ).

Σημειώσεις ΧΡΙΣΤΟΥ Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

A. Besant - C. Leadbeater

«Ἡ Ἀτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ»

(Talks on the Path of Occultism)

Μετάφρ. ΔΗΜ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ - Ἐπιμέλεια Κ. ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι μιὰ σειρά ἀπὸ συζητητικῆς μορφῆς ἐρμηνευτικὰ σχόλια τῶν ἡγετῶν τῆς θεοσοφικῆς κινήσεως Καρόλου Λεντμπήτερ καὶ Ἄννι Μπέζαντ ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῶν ἔργων «Φῶς στὴν Ἀτραπὸς», «Φωνὴ τῆς Σιγῆς» καὶ «Στὰ πόδια τοῦ Διδασκάλου», τὰ ὁποῖα ἔχει ὑποστηριχθῆ ὅτι ἐγράφησαν καθ' ὑπαγόρευσιν «Διδασκάλων τῆς Σοφίας» στὸν πνευματικὸ χῶρο, γιὰ νὰ χρησιμεύσουν στὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ ἀνθρώπου. Εἰδικώτερα, τὸ τρίτον βιβλίον, ὁ Λεντμπήτερ ἀναφέρει ὅτι ἐγράφη ἀπὸ τὸν νεαρὸ Κρισναμούρτι (τὸ 1909) βάσει ἀπομνημονεύσεων τῶν μαθημάτων τοῦ «Διδασκάλου Κουτχοῦμι», στὸν ὁποῖον αὐτὸς τὸν ὠδηγοῦσε «καθ' ἐκάστην νύκτα διὰ τοῦ ἀστρικοῦ τοῦ σώματος».

Ἀσχέτως τῆς ἐκδοχῆς αὐτῆς, ἡ ὁποία δὲν ἔχει παρὰ μόνον τεχνικὴ σημασία, τὸ σχο-

λιαστικὸ βιβλίον «Ἀτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ» εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον, διότι ἀναλύει καὶ ἐρμηνεύει τὰ λακωνικὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα περιέχουν ἐντολὰς γιὰ τὴν ἠθικὴ συμπεριφορὰ στὴ ζωὴ, προκειμένου ὁ ὑποψήφιος μαθητὴς νὰ εἰσέλθῃ στὴν «ἀτραπὸς» τῆς μυστικῆς ζωῆς. Ἡ ἀσιατικὴ αὐτὴ ἀτραπὸς δὲν εἶναι παρὰ ἡ χριστιανικὴ «στενὴ πύλη».

Αἱ ἀναλυτικαὶ συζητήσεις τῶν δύο σχολιαστῶν ἔγιναν κατὰ διαφόρους χρόνους καὶ σὲ διαφόρους τόπους, συνεδουάσθησαν δὲ καὶ ἀπετέλεσαν τὸ βιβλίον αὐτό. Ἡ ἰδιαίτερα ἀξία τῆς ἐλληνικῆς μεταφράσεως τοῦ Δημ. Κ. Εὐαγγελίδη (ἐκδομένης μεταθανατίως του, ἀτυχῶς) ἔγκειται ἀφ' ἑνὸς μὲν στὸν ἐπιτυχῆ ἐξελληνισμό μερικῶν σανσκριτικῶν ὄρων καὶ ἀφ' ἑτέρου στὰς ὑποσημειώσεις, ὅπου γίνεται παραλληλι-

σμός της άσιατικῆς αὐτῆς φιλοσοφίας με τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ κληρονομία. "Ἔτσι, τὸ βιβλίο γίνεται ἕνα πολὺ ἐνδιαφέρον ἐγκόλπιον γιὰ κάθε ἄνθρωπο με πνευματικὰ ἐσωτερικὰ ἐνδιαφέροντα.

★

Βασ. Π. Ρόζου: «Στοιχεῖα ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἐποχῆς μας» καὶ «Ἐπιστημονικὴ καὶ φιλοσοφικὴ διερεύνησις τῆς δομῆς καὶ τῆς οὐσίας τοῦ κόσμου».

Οἱ τίτλοι εἶναι εὐγλωττοι. Ἔργασία θετικὴ, με ἐκβίβεισι τῶν ἀπόψεων τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων μέχρι καὶ τῶν νεωτέρων, ἰδίως Κάντ, Ἀϊνστάϊν, Χαίζεμπεργκ καὶ Χαϊντέγκερ, με πλούσια βιβλιογραφία. Φιλοσοφικὴ χειραγώγησις διαυγής.

ΙΡΙΔΙΣΜΟΙ, Ὀδυσ. Κ. ἘΞ-αρχάκη. ποιήματα, ἐκδ. Τὸ Ἑλληνικὸ βιβλίο.

Συνήθη λυρικά ποιήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν λείπει καὶ ἡ ἀνώτερη ἀγωνία.

Στὸ «Πότε;» ἐρωτᾷ:

Πότε ὁ ἄνθρωπος θ' ἀναστήσει
το πεθαμένο Θεό του;
Πότε ὁ Ἡρώδης θὰ προσκυνήσει
τὸν Ἄνθρωπο,

Με ἀπλότητα καὶ χωρὶς
κραυγῆς ἐκφράζει τὸ κάλε-
σμα τῆς πανανθρώπινης εἰρή-
νης:

Εἶναι πιά καιρός!
«Βάρβαροι», «πολιτισμένοι»,
«Λευκοί», «κίτρινοι» καὶ «μαῦροι»

—'Αδέλφια μου!—
νὰ σώσουμε τὴν ὑπόληψη τῆς Γῆς.

**ΣΤΟΥ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΚΑΙΡΟΥ
ΤΟ ΜΕΣΑ ΜΕΡΟΣ, Δημήτρης
Σταμπούλου, ποιήματα, ἐκδ.
Δωδώνης.**

Καθὼς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν τίτλο τῆς συλλογῆς, ὁ ποιητῆς ἐκφράζεται με ἀλληγορικὴ γλῶσσα. Ὑπάρχουν ἐκεῖ ἕνα «πέτρινο γέλιο θανάτου», «πέτρινα ἐμβυτήρια», «πέτρινη θάλασσα», ἀκόμη ὑπάρχει «μιὰ πέτρα ἀνήμπορη», μνήμες «πετρώνουν», μιὰ πέτρα τοῦ «πρέπει νὰ σπάση» = ὅλα αὐτὰ σὰν νὰ θέλουν νὰ ἐκφράσουν τὴν καταθλιπτικὴ σπασιμότητα τῶν πραγμάτων, ποὺ ὁ ποιητῆς θέλει νὰ εἰσχωρήσῃ στὸ βάθος καὶ νὰ ἐρευνήσῃ. Ἄλλὰ τὸ «εὐρημα» εἶναι δεδομένον, ὅπως, τουλάχιστον, ἀφήνει νὰ ἐνηνοθῆ ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματα, μιὰ δλόκληρη κοσμοθεωρία συμπεκνωμένη:

ΞΕΚΙΝΗΣΑ ἀπ' τὸ σπέρμα,
σαρκώθηκα ἀπὸ τὴν ὕλη
κι' εἶμαι τώρα φτασμένος
στὰ μέτρα τοῦ ἀνθρώπου

Εἶμαι τώρα κάτι
ποὺ ξέχασε τὴν καταγωγή του,
Ἔνα τετραγωνισμένο ξύλο
στὸν παγκο τοῦ ξυλουργοῦ
Ἔνα λιθάρι μορφοποιημένο
σὰν ἄγαλμα κάποιου μουσεῖου.

Εἶμαι τώρα
ἕνα οὐδετερο ἀντικείμενο
μέσα σ' ἑκατομμύρια ὅμοια του.

Μόνον ὅταν ἀναπνέω
αἰσθάνομαι τὴ δόνηση
μηχανισμοῦ στὰ σωθικά μου
Κι ὅταν κλείνω τὰ ματια

όνειρεύομαι μίαν άλλη ύπαρξη στην ύπαρξη μου

Γιὰ τὸν κόσμον λέγει πῶς «εἶναι πλατύς, πέρα ἀπὸ τὴ σικέψη μας, πέρα ἀπὸ τὴν κάθε μας αἴσθηση». Εἶναι πλατύς, χωρὶς τελειωμό, κι' ἐμεῖς «ἀκίνητοι κόκκοι τῆς αἴμμου». Μὲ ὑπέροχη ἐκφραστικότητα θέτει τὸ θαῦμα — καὶ τὸ πρόβλημα μαζί — τῆς Δημιουργίας:

Ἄν ὑπῆρχε τροπὸς νὰ φτιαχναίετο ῥοδὸ

ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου,
θὰ ἔβρισκαμε τὸν Θεὸ
νὰ γινομάσταν συντροφὸι

Τὶς περισσότερες φορές ἡ ἐκφραστικὴ εἰκονογραφία εἶναι ἄκρως ἐπιτυχής. Τὸ σκοτιάδι «πολιορκεῖ τὴν φορεσιὰ τοῦ κρίνου». Οἱ ἄνθρωποι «εἶναι πέλαινο καθὼς κρατοῦν σημαία τὰ κύματα τῆς ἀγάπης». Ἄλλὰ ὄχι πάντοτε, νομίζω. Ὁ ποιητὴς λέγει σ' ἓνα σημεῖο πῶς ρέει στὶς φλέβες τοῦ «παγωμένου ἀτσάλι». Παγωμένο καὶ ρέει;

ΑΚΡΩΡΕΙΕΣ, Ἀντώνη Κυριακοπούλου, ποιήματα. ΚΛΕΨΥΔΡΑ καὶ ΑἰΩΡΗΣΕΙΣ, τοῦ ἰδίου.

Στὰ 150 περίπου ποιήματα τῶν τριῶν συλλογῶν τῆς τελευταίας τετραετίας — ποὺ εἶναι ἓνας πολύχρωμος κῆπος — ὑπάρχουν, ἀνάμεσα στὰ ἀπλῶς λυρικά στιχογραφήματα, καὶ φορεῖς μνημάτων εὐρήνης, ἀγάπης, ἀδελφοσύνης. Διακρίνονται γιὰ τὴν ἀποφυγὴ τοῦ ἐπι-

κίνδυνου σὲ τέτοιες περιπτώσεις σπόμενου. Ὁ ποιητὴς μιλάει σιγανά.

Στὴ μοναξιά γονατιστὴ μᾶς γράφει τὰ τραγουδιὰ τῆς ἡ ἀγάπη στὴν καρδιά μας
Εἶναι ὁμορφὴ, ἀδερφία, ἡ ζωνική
κι' εἶναι ὅλη ἡ γῆ δ.κ.ια μας
(Κλειψύδρα)

Καποτε ἔγραψα πολὺ, ὡς πρὸς κοῦραστικὰ

Ἐπειτα, ἀγάπησα τὸν ἄνθρωπο
τὰ κοκκίνα γαρυφύλλα
καὶ τὸν πόνον

(Ἄκρωρειες)

Καὶ νὰ ἡ αὐγὴ — ἡ φωταυγὴ!
Ξημερώματα στὴ γῆ
καινούργια ἡμέρα
Καλημέρα, ἀδερφία
— Καλημέρα!

Ἐλάτε, λοιπὸν, ἀς φιληθεῖμε!
δες τε τὸ φῶς, τὸ φῶς τὸ φῶς!
Δώστε τὰ χέρια νὰ χαροῦμε,
δικὴ μας εἶναι ἡ γῆ κι' ὁ οὐρανός

Καλημέρα, Ἡλιέ μου,
λουλούδια, καλημέρα!
Ἀδερφία, χαιρετῆστε
τὸν ἥλιο καὶ τὸ φῶς!

ΤΟ ΑΓΓΕΙΟ ΜΕ ΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑ, ποιήματα Κυριάκου Χαριλαμπιδῆ, Λευκωσία.

Ἐνας ἐλαφρὸς σαρκασμὸς διακρίνει πολλὰ ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ νέου Κυπρίου, ὅπως «ὁ ἅγιος τῶν κλεπτῶν», «ἡ ἀπονομή βραβείων» καὶ «ἡ ἀνοδος». Μερικὰ ποιήματα ἐνθουμίζουσι τὴν Καθαφικὴ τεχνοτροπία, ὅπως «Ἡ στενοχώρια τοῦ Ἀλεξάνδρου» καὶ «Τοῦ Ρήσου τ' ἄλογα».

Ξεχωρίζουν ἰδιότυπα ποιήματα γιὰ τὸ πνευματικὸ τους βάθος.

Στὸ τρίπτυχο «Ξερόφυλλο» ἀντιμετωπίζεται ἀπαλά ἢ κρυφῆ ἐνότης τῶν θρησκευτῶν καὶ τῶν φιλοσοφῶν ὡς διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος:

Μ' ἕνα πανέρι χρώματα κινᾶμε γιὰ τὸν ἥλιο.

Ἐκεῖ μᾶς καρτερᾶ τοῦ Βούδδα ἡ ἀρτιμέλεια,

ἢ γκαμήλα τοῦ Μωάμεθ, τοῦ Χριστοῦ ὁ χιτῶν.

Εἶναι κι' ἄλλοι μικρότεροι γίγαντες τῆς θρησκείας,

ὅπως ὁ Ζωροάστρης καὶ ὁ Ρασκόλνικωφ,

καθένας μὲ τὴ γούνα του καὶ μὲ μικρὴ φλογέρα.

Ἄλιμονο, δὲν εἶναι αὐτὸ σκοπὸς τοῦ ταξιδιοῦ μας

καὶ πρέπει νὰ δεθοῦμε σὲ κολῶνα γιὰ νὰ περάσουμε στὴν αἶθουσα τῶν ἐγγραφῶν.

Ἐκεῖ εὐρίσκεις τὸν Πολύγνωτο καὶ τὸ σοφὸ Σωκράτη,

τὸν Ἐξηκία, τὸ Φρόνη, τὸν Ἀλεξήνορα,

ποῦτυχε νὰ περνᾶν αὐτὴ τὴν ὥρα

Ἰδιαιτέρως ἀξιοπρόσεκτο εἶναι καὶ «Αὐτὸς ποὺ θάδισε ἀπάνω στὸ νερό», ποὺ ἐνθυμίζει ἕναν Ἰνδικὸ θρῦλο. Ἦταν λέει, ἕνας μοναχός, ποὺ ἐκκλήθη ἀπὸ τὸν Βούδδα νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ στὸν περίπατο πάνω ἀπὸ τὰ κύματα, ὅπως ὅμως ἔπιασε τὴν ἄκρη τοῦ χιτῶνος του, γιὰ νὰ μὴ θραχῆ, ἐβούλιαξε. Δὲν ἔπρεπε νὰ περισπασθῆ ἀπὸ σκέψεις ὑλικές... Καὶ ὁ ποιητὴς θέλει τὸν ἴδιον τὸν Χριστὸ νὰ θουλιάζῃ, γιατί παρυσύρθη ἀπὸ μιὰ σκέψη τῆς ἄλλης του φύσεως τῆς ἀνθρώπινης. Ἡ ἀλληγορία εἶναι πολὺ ἁμορφη:

Τὸ μήνυμα ἦρθε αὐγὴ μὲ τὸ κομπὲ σὲ κάτι ψαρόγερους με πανιά:

«Ἐρχεται ὁ Χριστὸς πάνω στὰ κύματα.

Τ' ἀρέσουν οἱ ἀχίνοι κι' ἡ σούπα ἢ καραβίσια».

...

... Λοιπὸν ἀποχαιρέτησε μὲ τὸ πλατὺ μανίκι του τὸ λίγο πλῆθος

κι' ἔφυγε πρὸς τὰ κεῖ ποῦ Αὐτὸς λογάριάζε.

Δὲν πέρασε λίγη ὥρα, καὶ τὸν φέρανε

Εἶχε παραπατήσει, λένε στὸ ποτάμι,

καθὼς κοιτοῦσε μιὰ γαλάζια πεταλούδα.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΞΟΔΟΥ, ποιήματα Γιάννη Καραβίδα, ἔκδ. Ἴωλκός.

«Σπαθὶ γυμνὸ ἢ ἀλήθεια — στάζει τὸ αἷμα τῆς καρδιάς μου» — ἔτσι ἀρχίζει ἡ συλλογὴ τοῦ νέου ποιητοῦ. Καὶ ἀκολουθεῖ ἕνα πικρὸ δεκάστιχο γιὰ τὴν ποίηση μὲ τὶς «κούφιες καὶ γυμνὲς λέξεις». Ὅχι δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ τεχνικὴ ποὺ ἐνδιαφέρει τὸν ποιητὴ. Θέλει μιὰ συμμετοχὴ στὸν καθημερινὸ προβληματισμό. Θέλει μιὰ παρουσία τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτσι, κοινωνικά προβλήματα καὶ διεθνῆς εἰδησεογραφία ἀναζητοῦν κάποια ποιητικὴ μετουσίωση. Ἀλλὰ δὲν ἀπουσιάζει καὶ ὁ ἀγνὸς λυρισμός. Ἡ «Ἐπανάληψη» εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ποιήματα τῆς συλλογῆς, συνάμα χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴν τεχνοτροπία:

Καὶ πάλι φέτος
οἱ μυγαδιές ποῦ θιάστηκαν
ν' ἀνθίσουν.

Τούτος ὁ ἄγγελος
 που φτερουγίζει στὶς κορφές
 νόθο παιδί τῆς "Ανοιξης, μὲ τὸ χιονιά
 σμίγει ξανά μὲ τὴν ψυχὴ μας

ΕΞΕΔΡΑ, ποιήματα Δημήτρη Γαλιάνη.

Πλατεῖς οἱ ὀρίζοντες ἀπὸ
 τὴν «ἐξέδρα» τοῦ ποιητοῦ, ἀλ-
 λά ὄχι καὶ θαθεῖς. Περιορίζον-
 ται στὴν σύγχρονη βίωση,
 «τῶν ὄλων», ὅπως ἔλεγε ὁ Πα-
 λαμάς. Ἡ κοινωνία, σ' ὄλα
 τῆς τὰ ἐξελεκώματα, εἶναι ὁ
 στόχος. Μιὰ κοινωνία «κωφά-
 λαλη» κι' ἄς ἀνέθηκε στὸ φεγ-
 γάρι. Μιὰ κοινωνία πού συγ-
 κεντρώνει τὸ «ᾠσαννά» καὶ τὸ
 «σταύρωσον». Μιὰ κοινωνία
 πού δονεῖται ἀπὸ μιὰ λέξη:
 Γκόολ! Μιὰ κοινωνία πού ὑπε-
 τάγη στὸν τουρίστα, πού ἐφυ-
 λακίσθηκε στὸ μπρετόν. Ἔνα
 δεῖγμα τῆς τεχντροπίας:

ΘΥΡΩΡΕΙΟ

«Στα Σαλώνα σφάζουν ἄρνα»
 τραγουδεῖσε σημερα ὁ θυρωρος μας
 Βγήκαμε ὄλοι στα μπαλκονια
 Φῶγε, τοῦ εἶπαμε δακρυσομενο
 Ἄπολύεσαι!
 Το θυρωρεῖο γεμισε φτερο
 καὶ νόστο

Ἐπάρχουν ἀκόμη ποιήματα
 γιὰ τὸ θραβεῖο Νόμπελ εἰρή-
 νης στὸν Γερμανὸ καγκελάριο
 καὶ γιὰ ἄλλα ἐπίκαιρα θέματα
 στασιαζόμενα. Ἡ λακωνικό-
 τῆς καὶ ἡ περιεκτικότης, μαζί
 μὲ τὴν διαύγεια τῶν μνηυμά-
 των εἶναι ἀρετὲς τῆς νέας
 συλλογῆς.

ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΕΠΙΣΗΣ:

Περικλῆ Ἄντ Χατζῆ, διδ Πανεπ.
 Αθηνῶν : ΝΗΣΟΣ ΣΑΛΑΜΙΣ
 Ἐκδ Ἰωλκός. Ἐκτυπωσις δύο δια-
 λεξεων: Ἡ ἐπίδρασις τῆς ναυμα-
 χιας τῆς Σαλαμινος στὴν ἐξελιξη
 τοῦ πολιτισμοῦ Εἰς αἰώνιαν μνημν
 τῶν Σαλαμινιων τοῦ 1821

Δημ Π Ηλια Ο ΚΟΜΗΤΗΣ
 ΚΟΧΟΥΤΕΚ Ἄνάτυπον εκ τοῦ π.
 «Αναπαλμοι»

ΜΝ Τσιρμη ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ
 ΑΙΓΙΟΥ «Προσεγγισις» στο ἔργον
 τῶν Αργυρη Εφταλιωτη, Φῶτη
 Κοντογλου, Στρατη Μυριβηλη, Ἡ-
 λια Βενεζη, Γιώργου Σεφερη Θρασ
 Σταύρου καὶ Γ Βαλέτα

Μάχης Μουζάκη ΣΕ ΟΣΕΣ ΜΑ-
 ΝΑΔΕΣ ΔΕ ΘΑ ΞΑΝΑΚΟΥΣΟΥΝΕ
 ΤΟ ΑΗΔΟΝ! Ποιητικη εργασία μὲ
 σαφεῖς κοινωνικες προσεκτασεις

Κώστα Καραχαλιου ΤΟ ΑΛΛΟ
 Ομοιως

Κατερίνας Τασσοῦλα ΙΣΤΟ-
 ΡΙΕΣ ΣΟΤΤΟΒΟΤΣΕ Διηγήματα,
 εκδ «Νέα Σκέψη»

Στεφάνου Δ Εὐαγγελιδῆ ΤΟ
 ΜΥΣΤΙΚΟ ΕΝΟΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ
 Ἄστυνομικο

Νίκου Ἄ Τέντα· ΑΚΕΛΑ Ποή-
 μα Ἄνάτυπον ἐκ τῆς «Ἠπειρ Ἐ-
 στίας»

Κούλη Κασση ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΧΩΣ
 ΗΛΙΟ Ποιητικο επος για τον πο-
 λεμο τοῦ 40 καὶ την Κατοχή

Τριανταφύλλου Πίπτα ΓΥΜΝΑ-
 ΣΤΙΚΗ Ὁ ποιητῆς ἐξομολογεῖται
 οτι δὲν εἶχε «τίποτε νά πῆ» Εἶχε
 μονον τὸ «μεράκι τῶν λεξεων»
 Πῶς λοιπόν, συντεθῆσαν τὰ ποιη-
 ματα, «Φυσικά παιζοντας» Μᾶς
 ενθυμίζει τὸ ἀνέκδοτο τοῦ Γάλλου
 Ζωγραφοῦ καὶ γλύπτου Ντεγκά
 (1834-1917), ὁ ὁποῖος ἐρώτησε τὸν
 ποιητη Μαλλαρμέ (1842-1898), τὸν
 πρωταγωνιστη τοῦ συμβολισμοῦ,
 γιατί δὲν μπορούσε κι' αὐτὸς νὰ
 γράψῃ ενα ποιήμα, ἐνῶ εἶχε «τό-
 σες ιδέες» Ὁ Μαλλαρμέ ἀπήντη-
 σε: «Ἀλλὰ, φιλε μου Ντεγκά, τὰ
 ποιήματα γράφονται μὲ λέξεις, ὄχι
 μὲ ιδέες»

Ἰω Α Κόντου· ΤΑ ΑΙΘΗΜΑΤΑ
 ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
 Γεωργ. Χαλατσᾶ· ΝΕΟΕΛΛΗΝΙ-

ΚΗ ΡΑΤΣΑ. Έκδ «Δωδεκάτη ωρα».

Σταύρου Βασαρδάνη: ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ. Έκδ. «Προμηθέως», Βόλος. Ένα ωραίο χρονικό, κείμενο και φωτογραφίες.

Ιω. Μαργαρίτη Ίωαννίδη: ΑΛΛΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ, έκδ. τής Στῆς «Δ. Μαργαρίτης», Θεσσαλονίκη. Τεκτονικού περιεχομένου, πολύ ενδιαφέρον.

Κώστα Παπαπάνου: ΟΙ ΠΟΙΗΤΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ (1851-1873) και η Δημοτική μας γλώσσα. Έκδ Ίδρύματος Δραγάν Πώς οι διαγωνισμοί, που εξεκίνησαν για τήν καλλιέργεια τής καθαρευούσης στήν ποίηση, εφθασαν ν' αποτελέσουν ιαναγνώριση τής Δημοτικής

Ίω Αθ Αδάμου: Ο Όλυμπος διά μέσου τῶν αἰῶνων, ανέκδοτα ιστορικά έγγραφα περί τής Έλασσόνας, η Έλασσών εις τον αγώνα του 1821 κ ἄ έκδ ἐφημερίδος «Ἡ Μικρά» τής Έλασσόνας, κείμενα σημαθητικά, στοιχειοθετημένα ἀπο φοιητάς και μαθητάς

Σταύρου Ρωμανί: Η ΚΑΒΑΛΛΑ ἄλλοτε και τώρα. Ιστορικό και περιγηγική δοκίμιο, με πολλές φωτογραφίες

Έλενης Π Δρομάζου: ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ Ἡ ποιήτρια δηλώνει οτι τά ποιήματά της «δέν ἔχουν τήν παραμκρή τεχνική, δέν φιλοδοξοῦν νά φιγουράρουν στό λογοτεχνικό στερέωμα, δέν ἀπευθύνονται στό πνεῦμα, ἀλλά στήν καρδιά» Ὅλα σωστά, ἰδίως τό τελευταῖο

Γιολάντας Πέγκλη. ΑΓΚΑΘΙ ΤΟ ΑΜΑΡΑΝΤΟ, ποιήματα Ἀπόσπασμα ἀπό τό «Μνημόσυνο»: Χειμῶνας, ντενεκεδένια μπόλικα, μέ λύσα νά τά κλωτσῶς, νά ξεδίνεις Ἕνας τζιτζίκας σκασμένος τ' ἀνάσκελα Στο'χημα πώς και φέτο αὐτή ἡ ἀγσθή ἀρκούδα, ἡ πέτρα ἡ ἅγια τής ὑπομονῆς κι' ὅ,τι ἄλλο μπορεί νά πῆ.. θά παίξῃ τό παιγνίδι τοῦ πα-

ραωνένου ἀβγοῦ... Βάστα καρδιά, θά τή βρούμε τήν πλατύφυλλη μόλοχα, ποῦ θά πάει;». Γιατί ἡ ποιήτρια ἐφυγε ἀπό τόν παλιό ὄπλο δρόμο;

Διονύση Μαγκλιβέρα: Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ. Ἄνάτ.

Νίκου Ε. Μηλιῶρη: Η ΒΑΘΥΤΑΤΗ ΤΟΜΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. Ἕνας ἐπίλογος στα πενηντάρχρονα τοῦ Μικρασιατικοῦ ὀλέθρου Ἕκδ. Ἰωλκός.

Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Κυριῶν Θεσσαλονίκης: 100 ΧΡΟΝΙΑ 1873-1973

Γερ Κασόλα ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ Β' έκδ.

Μανῶλη Πράτσικα: ΔΥΟ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΑ. Ἕκδ. «Νέα σέκη».

Στέλιου Κάστανου Μέδους. ΑΙ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ Μελέτη.

Ὀδυσσεῶς Λαμφιδῆ. ΜΙΚΡΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Ἄνάτυπον.

Ἀντιγόνης Κ. Γασφαλλίδου: ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΕΙΣ. Ποιήματα.

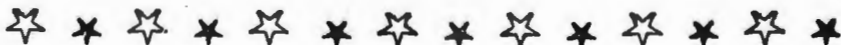
Νίκης Κατσούνη: ΤΟ ΛΥΚΟΦΩΣ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ Ποιήματα

Κωνστ Χρ. Μπλαχούρα: ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΤΑΞΙΔΙ. Ποιήματα

Έλενης Σπανοπούλου. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ Ποιήματα.

Ἄνδρ Σώκου: «Φιλίστορος τοῦ Αἰτωλικοῦ»: Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ Ἱστορική μελέτη γά τήν «ἀποκατάσταση» τοῦ ὡς Προδότου χαρακτηρισθέντος Ἀγωνιστοῦ τοῦ 1821

Σαράντου Παυλέα: LABYRINTHΟΙ Ποιήματα Θεσσαλονίκη, 1974 (Προσεχῶς θά δημοσιευθῇ ἀνάλυσις και τῶν δύο προηγουμένων συλλογῶν ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ τοῦ 1972 και ΤΟ ΚΗΤΟΣ τοῦ 1973)

Τὸ φαινόμενον τῆς πυροβασίας

ὑπὸ ΧΡ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

Κάθε χρόνο τὴν 21ην Μαΐου, ἑορτὴν τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης τελεῖται σὲ μερικὰ χωριά τῆς Μακεδοῦν πυροβασία (πάτημα σὲ ἀνθρακιά).

Οἱ πυροβάται, οἱ «Ἀναστενάρηδες», ἦλθαν ὡς πρόσφυγες ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴ Θράκη καὶ ἐκ παραδόσεως τηροῦν τὸ ἔθιμον τῆς πυροβασίας — παρεφθαρμένα ἀπομεινάρια, φαίνεται, τῶν Ὀρφικῶν μυστηρίων — ἀφοῦ προηγουμένως προετοιμάζονται, ἐξαγνίζονται μὲ προσευχάς, διαλογισμούς, νηστείες.

Τὰ Ἀναστενάρια ἀποτελοῦν ἰδίαν ἀδελφότητα, «θίασον» καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν εἶναι ὁ Ἀρχιαναστενάρης.

Ὁ Ὀρφεύς, ἦρωσ καὶ ποιητῆς, ἦτο ἰδρυτὴς μυστηρίων. Θεωρεῖται «τῆς Θεογονίας τοῖς Ἑλλησι πατήρ». Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται οἱ θαυτέρες ἀποκαλύψεις, «περὶ γενέσεως τῶν κόσμων καὶ Θεῶν».

Σὺν τῷ χρόνῳ ὁ ἦρωσ οὖτος ἀποβάλλει τὴν Θρακικὴν κατα-

γωγὴν του καὶ ἀποβαίνει καθαρῶς Ἑλληνικὴ προσωπικότης.

Κατὰ μίαν ἐκδοχὴν, γυναῖκες ἐφόνευσαν τὸν Ὀρφέα, ἐπειδὴ τὸν ἀκολουθοῦσαν οἱ ἄνδρες τῶν, καὶ γι' αὐτὸ τὶς παραμελοῦσαν. «Ἐκ γυναικὸς ἐρρῦει τὰ φαῦλα», (Ὁ Θεόφιλος, βασιλεὺς τοῦ Βυζαντίου πρὸς Κασσιανήν).

Αὐτὸ εἶναι ἀπόδειξις, τοῦ ὅτι ἐδίδασκε κάτι τὸ πολὺ ἔλκυστικώτερον, ἀπὸ τὴν ἡδονὴν ποῦ χαρίζει ἡ γυναῖκα.

Ἐπομένως, ἡ πυροβασία εἶναι ἔθιμον Ἑλληνικῆς προελεύσεως, καὶ εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποῦ διαγιωρίζεται ἡ παράδοσις τῶν προγόνων μας.

Οἱ ἀναστενάρηδες ἔχουν ψυχοναμικὰς ιδιότητες καὶ τηλεπαθητικὰς δυνάμεις.

Πυροβασία γίνεται στὴν Ἰνδία καὶ Νότιον Ἀφρικὴν, ὅπου τὴν μετέφερον ἐκεῖ Ἰνδοὶ μετανάστες. Ἡ πυροβασία εἶναι ἕνας ἄγνωστος νόμος τῆς Φύσεως. Ἀπεκαλύπτοντο δὲ οἱ ἄ-

πόκρυφοι νόμοι τῆς φύσεως στίς σχολές τῶν Προφητῶν, Μαντείων καὶ λοιπῶν μυστηρίων.

Κατὰ τὴν ἐπιστήμη «Γιόγκα» τῆς Ἀνατολῆς, ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ μέσα του του ἐξαιρετικὲς ἰκανότητες καὶ νὰ ἐπιτύχῃ ἀσύλληπτα πράγματα.

Τὴν παράδοσιν τῶν Μυστηρίων ἐπικαλεῖται πολλὲς φορὲς ὁ Πλάτων, ὅταν ὁμιλεῖ γιὰ θέματα ποὺ βρῖσκονται πέραν τοῦ ἀνθρωπίνου ἐπιστητοῦ, πέραν τῆς γνώσεως τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ νοῦ. Ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Ἐπιστήμη ἐρευνᾷ τὸ ὕλικόν σύμπαν μὲ ὕλικά μέσα, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ τὸ ἀντίστοιχον πνευματικόν μέρος, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται μυστήριον.

Μερικοὶ λέγουν, ὅτι ἡ πυρβολασία εἶναι «ἀντιχριστιανικόν» ἔργον, ὅτι οἱ ἀναστενάρηδες «καθυβρίζουν» μὲ τὴν πυρβολασίαν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας, ὅτι εἶναι «ἔργον τοῦ Σατανᾶ», εἰδωλολατρεία καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ὅτι στοιχειοθετεῖται τὸ ἀδίκημα τῆς περιϋβρίσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Ἄς ἀκούσωμε τί λέγει γιὰ κάποιον παρόμοιον ζήτημα ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς: «Ἐπιστάτα (Διδάσκαλε) — λέγει ἕνας μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ — εἶδομεν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἄκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. Καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς: μὴ κωλύ-

ετε· ὅς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἔστιν». (Λουκᾶ Κεφ. Θ'. 49, 50).

Τὸ εἶπε καθαρὰ ὁ Ἰησοῦς: μὴν τὸν ἐμποδίζετε· διότι ἐκεῖνος ποὺ δὲν εἶναι ἐναντίον μας εἶναι μὲ τὸ μέρος μας.

Ἐτέρᾳ περικοπῇ. «Οἱ Ἰουδαῖοι εἶπον εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὅτι διὰ τοῦ Βεελζεβούλ ἐκβάλλει δαιμόνια. Ὁ Ἰησοῦς ἀπαντᾷ: ἔάν ἐγὼ διὰ τοῦ Βεελζεβούλ ἐκβάλλω δαιμόνια, οἱ ἰδικοὶ σας διὰ τίνος τὰ ἐκβάλλουν;» (Λουκᾶ Κεφ. ΙΑ' 19, 20).

Σύμφωνα μὲ τὶς Εὐαγγελικὲς περικοπές, δὲν περιϋβρίζεται ἡ Ἐκκλησία μας καὶ συνεπῶς δὲν στοιχειοθετεῖται ἀδίκημα.

Ἄλλως θὰ εἶχε τὸ ζήτημα, ἔάν ἔκαμνον μαύρην μαγείαν προξενούντες κακόν, ἀλλ' αὐτοὶ κρατοῦν τὴν εἰκόνα τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, καὶ τὸ κάνουν φανερὰ καὶ ἡμέρα μεσημέρι οἱ ἀναστενάρηδες. Οὔτε τύχες, οὔτε πεπρωμένα λέγουν, ὅπως οἱ καφετζοῦδες καὶ οἱ χαρτομάντισσες, οὔτε χρηματίζονται. Εἶναι οἰκογενειακοὺς μυστικὸ ἀπὸ παράδοσιν τριῶν χιλιάδων ἐτῶν.

Τὸ ζήτημα τῆς ἀκαΐας τῶν ἀναστενάρηδων εἶναι ἀπάτη ἢ πραγματικότης; Ἄν εἶναι ἀπάτη, οὐδεμία συζήτησις. Ἄν εἶναι ὅμως πραγματικότης, θὰ τὸ ἐρευνήσωμε μὲ τὶς πενιχρὲς μας γνώσεις καὶ ἐμπειρίες.

Φαίνεται ὅτι μεταξύ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀνθρακιάς, σχηματίζεται ἕνα κενόν, ἕνας μονωτήρ. Ὅπως ἐπὶ παραδείγματι, ὁ ἠλεκτρολόγος προκειμένου νὰ συνδέσῃ ἕνα ἠλεκτρικὸν σύρμα, πατᾶ σὲ σανίδα — κακὸν ἄγωγὸν ἠλεκτρισμοῦ — μονωτήρα μεταξύ σώματος καὶ Γῆς. (Ἐξήγησις φυσικῆ).

Ὁμοίως ἡ στάχτη εἶναι μονωτήρ. Ἄν ἔχουμε στῆ χούφτα μας στάχτη καὶ θέσωμε ἐπάνω κάρβουνο ἀναμμένο, δὲν μεταδίδεται ἡ καύσις στὸ χέρι. Σάκκον μὲ στάχτη — «ἐν σάκκῳ σποδῶν» — ἔβαζον οἱ Ἑβδομήκοντα στὰ κεφάλια τους. Ποιὸς ξέρει, γιατί!!

Στὴν πυροβασία, ὅπως βλέπομε ἀπὸ τίς φωτογραφίες, θαδίζουν μὲ πηδήματα στὴν ἀνθρακιά, πατᾶνε δυνατὰ μὲ τὸ ἕνα πόδι καὶ ἀνυψώνουν τὸ ἄλλο ἀνταλλακτικῶς. Ἡ ἀνθρακιά φαίνεται νὰ ἔχη πολλή στάχτη, καὶ πατώντας δυνατὰ, τὸ πόδι δὲν ἔρχεται σὲ ἐπαφή μὲ τὴν ἀνθρακιά ἀπ' εὐθείας, ἀλλὰ μέσον τῆς στάχτης, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μονωτήρα. Νὰ συμβαίνει ἄραγε ἔτσι;

Ἄς ἔλθωμε τώρα στὸν πνευματικὸν νόμον. Οἱ φυσικοὶ νόμοι ἔχουν καὶ τοὺς ἀντιστοίχους πνευματικούς νόμους. Ὁ ἀνθρώπος εἶναι πνεῦμα καὶ ὕλη, καὶ τὸ πνεῦμα ἐξουσιάζει τὴν ὕλη. Ὁ πνευματικὸς νόμος ἐξουσιάζει τὸν ὕλικόν, χωρὶς νὰ τὸν καταργῇ. Ὁ νόμος τῆς θαρύτητος ὑπάρχει, ἀλλὰ τὸ

ἀεροπλάνον ἀνέρχεται, δὲν καταργεῖ τὴν θαρύτητα, ἀλλὰ τὴν ἐξουσιάζει μὲ μηχανικὰ μέσα. Τὰ μηχανικὰ μέσα ἀντικαθίστανται στὸν ἀνθρώπο μὲ τὴν δύναμιν τῆς σκέψεως. Ἡ σκέψις εἶναι δύναμις καὶ δημιουργεῖ κενόν, μονωτήρα, μεταξύ τοῦ σώματος καὶ τῆς πυρᾶς. Ἐπιβάλλεται τὸ πνεῦμα στὴν ὕλη, μὲ τὴν μεσολάβησιν μαθητικῶν δυνάμεων, μὲ τὴν κινητοποιήσιν τῶν πνευματικῶν ἐνεργειῶν.

Ὅπως ἕνας μαθηματικὸς τύπος στὸν φυσικὸν τομέα, ἔτσι καὶ ἕνας πνευματικὸς τύπος (κλειδί) ἐφαρμόζεται στὸν πνευματικὸν κόσμον. Ὁ τύπος αὐτὸς εἶναι ἀποδέσμευσις τῆς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς. Ἡ ὅπως λέγει ὁ Γιούγκ: «Ἡ ἀχρησιμοποίητη ἀνθρώπινη ἐνέργεια ἀντιπροσωπεύει δύναμιν ἀνεκτίμητον».

Οἱ πυροβάται προτοῦ εἰσελθῶν στὴν ἀνθρακιά, ἀπὸ ἡμέρες πρὶν προσεύχονται, διαλογίζονται, νηστεύουν, ἐνδυναμώνουν τὴν πίστιν γιὰ τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα, καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς πυροβασίας καταλαμβάνονται ἀπὸ κατσηψίαν, ὑστερίαν, ἐκβάλλον ἀναρθρες κραυγές, ὅπως τὴν ἰαχὴν (κραυγὴν) «ἔχ ἔχ, ἴχ ἴχ, οὐχ οὐχ», ρυθμικῶς, ὅπως ἀκριβῶς οἱ στρατιῶται κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐφόδου στὴν μάχη ὅλοι δυνατὰ ἐκφέρουν τὴν πολεμικὴν κραυγὴν «ἀέρα», καὶ ὁ στρατὸς στὴν περίπτωσιν αὐτὴν οὐδέποτε ὑπεχώρησεν. Μὲ τὴν λέξιν «ἀέρα» ἀπεδέσμευσαν μί-

αν ψυχικὴν δύναμιν καὶ τὴν ἔθεσαν εἰς κίνησιν. Καὶ ὁ χορευτῆς πρακειμένου νὰ κάμῃ πηδήματα, λέγει δυνατὰ τὴν λέξιν «ὄπα», πού τοῦ δίνει δύναμιν.

Ἔνα παρόμοιον σύνθημα ἐφηρμοζον καὶ οἱ στρατιῶται τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Κατὰ τὴν ἔφοδον ἐν ὥρᾳ μάχης ἐκραύγαζον ὅλοι μαζί μὲ οὐρανομήκη φωνὴν τὴν πολεμικὴν ἰαχὴν «Ἄ - λὲ - λὰ - λὲ» καὶ μὲ τὴν κεραυνοβόλον ἐπίθεσιν ἔφερον τὸν πανικὸν καὶ διέλυον τὸν ἀντίπαλον στρατόν.

Αὐτὴ ἡ «ἰαχὴ» εἶναι ἕνας ἠχητικὸς κραδασμὸς καθωρισμένης συχνότητος γιὰ νὰ φέρῃ τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα. Δημιουργεῖ γιὰ τοὺς ἐπιτιθεμένους ὑπέρτατον ἐνθουσιασμόν καὶ ἠθικὴν κατάπτωσιν διὰ τὸν ἐχθρόν. Ἡ ἰαχὴ ἐπρόφέρετο ρυθμικῶς καὶ μελωδικῶς, ὅπως ἄλλοτε, ἐπιπτον τὰ τεῖχη τῆς Ἱερικοῦς ὑπὸ τὸν ἦχον τῶν σαλπύγγων. Εἶναι πραγματικῆς καὶ οὐχὶ μῦθος.

Τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα δρᾷ ἐπὶ τῶν ἀτόμων τῆς ὕλης μιᾶς σιδηρᾶς ράβδου. Προτοῦ διέλθῃ τὸ ρεῦμα, τὰ ἄτομα ὕλης στὴν ράβδον ἀδρανοῦν, ἐστραμμένα πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις, ἀλλ' ὅταν ἡ ράβδος μαγνητισθῇ ὑπὸ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, πάντα τὰ ἄτομα στρέφονται καὶ κλίνουν πρὸς μίαν κατεύθυνσιν.

Ἔτσι φαίνεται μὲ τὴν κραυγὴν «ἔχ ἔχ ...» τῶν πυροβατῶν, ἀποδεσμεύεται ἡ ἐνέργεια τοῦ πνεύματος καὶ δημι-

ουργεῖ κενὸν μεταξὺ σώματος καὶ πυρᾶς (Ἡ φύσις φράττει τὸ κενόν, καὶ ἔχει τὸν σκοπὸν τῆς προστατευτικῆς).

Ἐὰν ἔχετε πίστιν, ἔλεγε ὁ Χριστὸς στὴν παντοδυναμίαν τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης, καὶ ὄρη (δυσχερεῶν) δύνασθε νὰ μετακινήσετε, νὰ μετατρέψετε.

Ἔνα μέντιουμ τοῦ Τανάγρα ἠδύνατο ἐξ ἀποστάσεως νὰ μετακινήσῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς μαγνητικῆς θελόνης, ἢ νὰ ἀνυψώσῃ ἀντικείμενα ἀνευ φυσικῆς ἐπαφῆς. Ὁμοίως ἔχομε τὸ «μάτιασμα», τὸ ὅποῖον παραδέχεται καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἔχει τοὺς ἐξορκισμοὺς γιὰ θεραπείαι.

Ἔνα ἄλλον ἔθιμον πού διακινῶνται ἐπὶ δύομισυ χιλιάδες χρόνια. Στὶς 24 Ἰουνίου τοῦ Ἄη - Γιάννη τοῦ Ρηγανᾶ ἀνάβουν στοὺς δρόμους φωτιές καὶ τίς πηδοῦν. Τότε πού εἶναι ἡ μεγαλύτερη ζέστη καὶ ἡ μεγαλύτερη ἡμέρα τοῦ ἔτους. Καὶ ἀντὶ νὰ ἔχωμε ψυχρολουσία, ἔχομε θερμολουσία. Τοῦτο συμβολίζει ὅτι, ὅπως ἡ φωτιὰ καθαρίζει τὴν σκουριά ἀπὸ τὸ σίδηρο καὶ τὸ μετατρέπει εἰς χρήσιμον ἐργαλεῖον, ἔτσι καὶ τὸ πῦρ τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου μετατρέπει τὰ ἐλαττώματα εἰς ἀρετάς. Εἶναι καὶ αὐτὸ εἰδωλολατρεία;

Ἔνας 26ετής Ἰσραηλινὸς Γιούρι Γκέλερ ἔχει ἐξαιρετικὰς ψυχοδυναμικὰς ιδιότητες καὶ τηλεπαθητικὰς δυνάμεις. Ἐνεφανίσθη στὴν Ἀγγλικὴ τηλεόρασι καὶ μὲ μόνην τὴν δύ-

ναμιν τῆς ὑποβολῆς, ἐλύγισε μεταλλικά ἀντικείμενα, μα χαίρια, κλειδιά καὶ ἄλλα. Ὅταν ἦτο ἐπτά ἐτῶν καὶ πήγαινε σχολεῖο, κοίταζε σταθερὰ τοὺς δείκτες τοῦ ρολοιοῦ του καὶ αὐτοὶ ἄρχιζαν νὰ γυρίζουν τρελλά.

Τὸν Αὐγουστο τοῦ 1971 τὸν ἐπεσκέφθη ὁ δόκτωρ Πούχαριτς, ἓνας Ἀμερικανὸς Φυσικὸς μὲ 25 χρόνια πείρα στὴν παραψυχολογία. Ἐνα πείρα μα τελικά, τὸν ἔπεισε ὅταν ὁ Γιούρι ἔσπασε σὲ δυὸ κομμάτια μὴ μεγάλη καρφίτσα πού κρατοῦσε στὸ χέρι του, χωρὶς νὰ τὴν ἀγγίξη καθόλου.

Μὲ μίαν λύπη, μίαν στενοχώρια, τὸ ἄδειο στομάχι ἀρνεῖται νὰ λάβῃ τροφήν. Ἐνας τρόμος σταματᾷ τὴν κίνησιν τῆς καρδιάς. Ἐνας ἰσχυρὸς ὑπνωτιστὴς μπορεῖ νὰ κρατῆ στὴν ἐξουσία του ἓνα ἄτομον καὶ νὰ τὸ κἀνῃ ὅ,τι θέλει. Μία πυρκαϊὰ σ' ἓνα σπίτι κάμνει γίγαντα τὸν ἀνάπηρον, ὅταν πρόκειται περὶ τῆς σωτηρίας του, ἢ τῆς σωτηρίας προσφιλῶς του ἀτόμου. Ὁ ἥρωας εὐρίσκεται ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ἡ πυρκαϊὰ ἀπλῶς τὸν ἔκαμε νὰ ἐκδηλωθῇ. Ἐντὸς μας κάτι τὸ ἀθάνατον ὑπάρχει, κάτι τὸ Θεῖον. Ἡ δύναμις, ἢ ὁποία μᾶς ἔπλασε, πού κάθε νύχτα στὸν ὕπνο μας, μᾶς ἀνανεώνει.

Πέρυσι στὸν Λαγκαδᾶ - Μακεδονίας στὶς ἐπιδείξεις πυροβασίας, ἔφεραν Ἐλβετοὶ καὶ Ἀμερικανοὶ ἐπιστημονικὰ ὄργανα. Εἰς τὸν Ἀρχιαναστενάρην καὶ τὸ γιό του ἔθεσαν τρία

ἠλεκτρόδια στὸ κεφάλι τοῦ καθενός, δύο θρεγματικά καὶ ἓνα μετωπικόν, μὲ τρεῖς διπολικές ἀπαγωγές καὶ δύο προκάρδια ἠλεκτρόδια. Καὶ οἱ δύο εἶχον ἐπάνω τους πομπό. Γύρω τους δημιουργήθηκε μίαν γκάμα συχνοτήτων, γιὰ νὰ προχωρήσῃ ἄριστα ἡ ὄλη ἐπισημονικὴ ἐργασία. Οἱ πομποὶ ἔστειλαν τὶς νευροφυσιολογικὲς ἀντιδράσεις τῶν δύο ἀναστενάρηδων σ' ἓνα παρκαρισμένο, κοντὰ στὸ χῶρο τῆς πυροβασίας, αὐτοκίνητο, ὅπου μίαν τηλεμετρία κατέγραφε αὐτὸ πού ἀπεδείκνυαν τὰ ἐγκεφαλογραφήματα καὶ τὰ καρδιογραφήματα

Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν ἐπρόκειτο νὰ ἀνακοινωθῇ στὸ Διεθνὲς Συνέδριον νευρολογίας τὸν Ὀκτώβριον 1973 στὴ Βαρκελώνη τῆς Ἰσπανίας. Ἀλλὰ αἱ ἐφημερίδες δὲν ἀνέγραψαν, τί ἀπεφάνθη ἐπ' αὐτοῦ τὸ Συνέδριον. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα διὰ τὴν πυροβασίαν, ἴσως μᾶς ἀποκαλύψει ἓνα μυστικὸν Νόμον τοῦ Πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης, τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τῆς ἀκαΐας καὶ θὰ φέρῃ στὴν ἐπιφάνεια κάποιον ἄγνωστον μέχρι τοῦδε φυσικὸν ἢ πνευματικὸν νόμον.

Διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἀναστενάρηδων, ἀπλῶς εἰκασίαν ἐκφράζομεν, οὐδὲν τὸ ἀκριβὲς γνωρίζοντες περὶ τούτου Ὁ καθένας μας, ἄς δώσῃ τὴν ἀπάντησιν μόνος του.

Καλαμάτα, Μάϊος 1974

'Αναστένάρια 1974

'Ετελέσθησαν καὶ ἐφέτος τὰ 'Αναστένάρια στὸν Λαγκαδᾶ καὶ τὴν 'Αγία 'Ελένη τῶν Σερρῶν.

Τὴν ὀργάνωσι τῶν ἐκδηλώσεων εἶχε ἀναλάβει ἡ τοπικὴ 'Λαογραφικὴ 'Εστία.

Δύο ὥρες πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Πυροβασίας στὸν Λαγκαδᾶ — τὸ βράδυ τῆς Τρίτης 21 Μαΐου — στὸ κέντρον τῆς πλατείας εἶχε δημιουργηθῆ ἕνας μεγάλος σωρὸς καυσοξύλων, ὃ ὁποῖος ἀργότερα μετεβλήθη σὲ «ἀνθρακιά». 'Επὶ τῆς «ἀνθρακιάς» αὐτῆς ἐχόρευαν γυμνόποδες οἱ ἀναστένάρηδες, ὑπὸ τοὺς ἦχους τῶν λαϊκῶν ὀργάνων.

“Ὅπως συμβαίνει κατ' ἔτος, πρῶτος εἰσηλθε στὴν πυρὰ ὁ ἀρχιαναστένάρης κ. Σ. Λιοῦρος καὶ τὸν ἀκολούθησαν οἱ ἄλλοι ἀναστένάρηδες καὶ ἀναστένარიσες, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ οἱ δύο υἱοὶ του. Δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀναστένάρηδες ἐθρυμμάτιζαν τὰ ἀναμμένα κάρθουνα καὶ μὲ τὰ χέρια των. 'Εχόρευαν ἐπὶ τῆς πυρᾶς περὶ τοὺς εἴκοσι, ἐνῶ ἄλλοι ἐξ αὐτῶν ἐχόρευαν γύρω ἀπὸ αὐτήν. 'Η τελετὴ τῆς πυροβασίας διήρκεσε λιγώτερο ἀπὸ μία ὥρα. “Ὅταν ἡ «ἀνθρακιά» μετεβλήθη σὲ στάχτη, οἱ ἀναστένάρηδες ἐσημάτισαν καὶ πάλι πομπὴν καὶ ἐπέστρεψαν στὸ «κονάκι», ὅπου ἐναπέθεσαν εἰς

τὰς θέσεις των τὰς εἰκόνας καὶ ἀρχισαν νὰ προσεύχωνται.

Σχετικῶς, ἡ συνεργάτις τῆς ἐφημερίδος «Βῆμα τῆς Γενεύης» κ. Γενεβιέθη Οὐγκιερ γράφει σὲ ἀνταπόκρισί της:

«Θαῦμα ἢ ἀπάτη; Εἰς αὐτὸ τὸ ἐρώτημα προσεπάθησε νὰ ἀπαντήσῃ μία ὁμάς 'Ελληνοελβετῶν ἱατρῶν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἱατρῶν Μπαλλῆ καὶ Μπενμανουάρ, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἀνεκοίνωσαν τὰ πορίσματα τῶν πειραμάτων των. Τὴν 20ὴν, 21ην, 22αν καὶ 23ην Μαΐου τοῦ περυσينوῦ ἔτους, οἱ ἐκστατικοὶ χοροὶ ἐπὶ τῆς πυρᾶς ἐγένοντο κατ' ὄλως ἰδιόμορφον τρόπον, διότι αἱ ἐγκεφαλικαὶ λειτουργίαι τῶν τεσσάρων χορευτῶν κατεγράφησαν διὰ τοῦ συστήματος τοῦ ραδιοτηλεγεφυλογράφου. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτελεῖ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἕν κατόρθωμα. Τὰ ὄργανα τὰ ὅποια ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κέντρον ἠλεκτροεγκεφαλογραφίας τοῦ νοσοκομείου τοῦ Καντονίου τῆς Γενεύης, εἶναι πράγματι ἐκ τῶν τελειότερων τοῦ εἴδους των. 'Επιτρέπουν νὰ καταγράφεται ἐξ ἀποστάσεως καὶ χωρὶς σύρματα ἡ λειτουργία τοῦ φλοιοῦ τοῦ ἐγκεφάλου τῶν χορευτῶν καὶ ἐχρηιάσθη νὰ πειθοῦν οἱ ἀπλοῖοι αὐτοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς μίαν ἀρχαϊκὴν θρησκευτικὴν αἵρεσιν νὰ ἀφήσουν νὰ τοὺς τοποθετήσουν ἡ-

λεκτρόδια, τὰ ὁποῖα ἔφερον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τελετουργίας των.

»Οἱ χορευταὶ εἶναι χωρικοὶ, τεχνῖται, ἐργάται, φοιτηταί, ἐργάτες μετανάστες εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, οἱ ὁποῖοι ἐπανέρχονται συχνὰ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς. Τοῦτο ἐπιτρέπει ν' ἀντικρούση κανεὶς τὸ ἐπιχείρημα τῶν «δυσπίστων» οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν ὅτι πρόκειται περὶ «κόλπου». Πῶς ὁμως νὰ ὑποθέση κανεὶς ὅτι δὲν ἐγένοντο ποτὲ «διαρροαί», προδίδουσαι τὴν «κομπίναν», ἐνῶ οἱ πιστοὶ τῆς αἰρέσεως ζοῦν κατεσπαρμένοι εἰς τὴ Μακεδονίαν. Καὶ μάλιστα, ἐνῶ ἡ θρησκευτικὴ ὁμάς, ἡ ὁποία ἔχει κάθε χρόνο καινούργιους πιστοὺς ἀποδιώχνει ἐκείνους οἱ ὁποῖοι χάνουν τὴν πίστιν. Καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν τελευταίων αὐτῶν ἐμαρτύρησε τίποτε ἐναντίον των.

»Ἴσως θὰ ὑπέθετε κανεὶς μίαν μύθην, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει εἰς τοὺς νεοφώτιστους νὰ ἐπιτελοῦν ἀπὸ 18 ἐτῶν τὸ «θαῦμα», ἀλλ' ὁ ἀρχιαναστενάρης ὅστις ἠρωτήθη ὑπὸ τῶν ἱατρῶν ἀρνεῖται ὅτι ὑπάρχει οἰαδῆποτε μύθης, ὅπως ἀρνεῖται ὅτι οἱ πιστοὶ λαμβάνουν φάρμακα ἢ διεγερτικά, τὰ ὁποῖα προκαλοῦν τὴν ἔξαρσιν. «Ὅσον διὰ

τὴν ὁμάδα τῶν ἱατρῶν διεπίστωσαν ὅτι τὰ πέλματα τῶν ποδῶν παραμένουν ἄθικτα μετὰ τὸ πέρασμα ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ἐνῶ αἱ τηλεγκεφαλογραφικαὶ ἐγγραφαὶ καταγράφουν κατὰ τὴν στιγμήν τῆς εἰσόδου εἰς τὴν ἔξαρσιν, ἐγκεφαλικάς δραστηριότητας συγγενεῖς πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ὑπνωτισμοῦ.

»Συμπερασματικὰ οὐδὲν νεώτερον διὰ τοὺς ἐπιστήμονας εἰς τοὺς ὁποίους ἡ ἀρχίατρος Μπενμανουάρ, διευθύντρια τῆς ὑπηρεσίας ἐγκεφαλογράφων τοῦ νοσοκομείου τοῦ Καντονίου τῆς Γενεύης, παρουσίασε τὸ φιλμ τῆς ἐταιρείας «Χόφμαν - Λὰ Ρός». Τίποτε τὸ ἀποφασιστικόν, θεθαίως: Δὲν ὑπάρχει ἄλλη ὀριστικὴ ἐξήγησις τοῦ φαινομένου «Ἀναστενάρηδες», παρὰ μόνον τὸ ἐξαιρετικὸν ὄραμα τῶν πιστῶν αὐτῶν χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους ἡ εἰκὼν μυστικὴ σύντροφος τῆς ἐκστάσεως καὶ τοῦ χοροῦ των καλεῖ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν πυρᾶν. Δὲν ἀρμόζουν ἄλλα αἰσθήματα ἀπὸ τὸν θαθὺ σεβασμὸν δι' αὐτοὺς τοὺς ἄνδρας, τὰς γυναῖκας — ἦσαν πέρυσι 24, ἡλικίας 18—68 ἐτῶν, — οἱ ὁποῖοι ἐξετέλουν μίαν λειτουργίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ πνεῦμα φαίνεται νὰ περιφρονῇ τοὺς φυσικοὺς νόμους»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΠΥΡΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ,"

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 33 ● ΑΘΗΝΑΙ ● ☎ 602.883

Στο βιβλιοπωλείο μας θα βρῆτε ὅ,τι βιβλίο κυκλοφορεῖ στα ἑλληνικὰ γύρω ἀπό:

- Ἀνατολικές θρησκείες
- Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία καὶ Μυθολογία
- Παραδοσιακὰ κείμενα
- Γιόγκα
- Ἀποκρυφισμὸ καὶ Μυστικισμὸ
- Κείμενα καὶ μελέτες χριστιανικῶν βιβλίων
- Σύγχρονες ἀπόψεις τῆς νεωτέρας ψυχολογίας.

Μερικὲς ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις μας:

1) «ΦΥΛΛΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΗΠΟ ΤΟΥ ΜΟΡΥΑ» Βιβλίο πρῶτο: Τὸ Κάλεσμα. 1924.

«Εἶναι τὸ πρῶτο βιβλίο τῆς σειρᾶς ΑΓΚΝΙ ΓΙΟΓΚΑ, μιᾶς νέας διδασκαλίας ποὺ δόθηκε στὶς ἀρχές τοῦ αἰῶνα μας γιὰ νὰ φωτίσει καὶ νὰ θερμάνει τὴν ἀνθρωπότητα κατὰ τὴν κρίση μιῆς εἰσοδῆς τῆς στῆ Νέα Ἐποχῆ.

2) Μπόρις Μουράθβιεφ «ΓΝΩΣΗ» Τόμος πρῶτος, δεύτερη ἐκδοση μὲ ἐντελῶς νέα μετάφραση.

«Στὴ σύγχρονη καμπὴ τῆς Ἱστορίας, ὅπως καὶ στὴν ἐποχὴ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ, ἓνα τμῆμα τῆς αὐλαίας ἔχει ἀνοίξει. Ἔτσι δίνεται ἡ δυνατότης νὰ μνηθεύῃ στῆ Θεῖα Σοφία, τὴν «μυστηριώδη καὶ ἀποκεκρυμμένη» ὅσοι θέλουν νὰ προχωρήσουν πέρα ἀπὸ τὴ γνώση ποὺ προσφέρουν τὰ βιβλία, ὅσοι πραγματικὰ ζητοῦν νὰ συλλάβουν τὸ νόημα τῆς ζωῆς καὶ θέλουν νὰ κατανοήσουν τί σημαίνει ἀποστολὴ τοῦ χριστιανισμοῦ στῆ Νέα Ἐποχῆ!».

3) «Η ΘΙΒΕΤΑΝΙΚΗ ΒΙΒΛΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ». Ψυχολογικὲς παρατηρήσεις: Κάρλ Γιούνγκ.

«Μιὰ καὶ εἶναι ἀναπόφευκτο γιὰ τὸν ἄνθρωπο νὰ ἐγκαταλείπει τὸ σῶμα του καὶ νὰ δοκιμάζει τὴν ἐμπειρία τοῦ θανάτου, εἶναι ἀφάνταστα πολύτιμο νὰ γνωρίζει πῶς νὰ συναπαντήσει σωστὰ τὸν θάνατο, ὅταν αὐτὸς ἔρθει. Ἡ Θ.Β.Τ.Ν. μᾶς γωρῖζει, ὅπως ἔκαναν τὰ Ἀρχαία Μυστήρια κι' ὅπως διακηρῖσσουν οἱ Οὐπανισάδες, ὅτι ὁ ἀφώτιστος ἄνθρωπος συναντᾷ τὸν ἓνα θάνατο μετὰ τὸν ἄλλον, ἀσταμάτητα...».

Ἐπίσης:

4) «ΠΕΝΤΕ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΗ ΝΕΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ» τοῦ Πῆτερ Οὐσπένσκι.

5) «ΑΜΜΟΣ ΚΑΙ ΑΦΡΟΣ» τοῦ Καλὶλ Γκιμπράν.

6) «ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ ΛΟΥΛΟΥΔΙΟΥ» Μετάφραση ἀπὸ τὸ Κινέζικο πρωτότυπο: Ρίχαρντ Βίλχεμ.

7) «Ο ΦΑΡΑΩ ΑΧΕΝΑΤΟΝ» τοῦ Ἀγγελου Προκοπίου.

8) «ΑΘΗΝΑ» Ἱστορία Πολιτισμοῦ, τοῦ ἰδίου.

Συνάντησις τῶν Τεκτονικῶν Στοῶν «ΔΕΛΦΟΙ» τῶν Παρισίων καὶ Ἀθηνῶν

Γαλλόφωνος Στοὰ δὰ ἰδρυθῆ εἰς Ἀθήνας

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἦλθαν ἀπὸ τὸ Παρίσι Ἑλληνες Τέκτονες, μέλη τῆς ἀρτισυστάτου Στοᾶς «Δελφοί», τελούσης ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Grande Loge Nationale καὶ ἐργαζομένης ἐλληνιστί.

Ἡ Στοὰ «Δελφοί» ὑπ' ἀρ. 158 ἐγκατεστάθη ἐπισήμως τὴν 17ην Νοεμβρίου 1973, ὑπὸ Σεβάσμιον τὸν διακεκριμένον ὁμογενῆ κ. Ἐμμ. Δραπανάσκη, τέως Μέγαν Ἐπαρχ. Διδάσκαλον τῆς Γαλλίας, μὲ συμμετοχὴν ὄχι μόνον τῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν πρωτεύουσαν Ἑλλήνων Τεκτόνων, ἀλλὰ καὶ διακεκριμένων Φιλελλήνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων τοῦ πρίγκιπος Roland Roux de Lusignan, τοῦ κ. Maurice Basan κ.ἄ.

Τὴν Ἑλληνόφωνον Στοᾶν τῶν Παρισίων ἐδεξιῶθη στὰς Ἀθήνας ἡ ὁμώνυμος Στοὰ «Δελφοί» ὑπ' ἀριθ. 86 τῆς Ἑλληνικῆς δικαιοδοσίας, εἰς εἰδικὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν προσῆλθον καὶ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ἐν Ἀθῆναις Στοῶν.

Ὁ πρῶτον Μεγ. Διδάσκα-

Αὐτοῦ τοῦ ἔργου ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν ἵνα ἡμεῖς ἐπισημώσωμεν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Στοᾶς «Δελφοί» τῶν Παρισίων.

Responsable Loge DELPHES N° 158

Σ. Σ. ΔΕΛΦΟΙ

Ἡμεῖς ἐπισημώσωμεν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Στοᾶς «Δελφοί» τῶν Παρισίων.

Φωτοτυπία τῆς προσκλήσεως τῆς Ἑλληνοφώνου Στοᾶς «Δελφοί» τῶν Παρισίων

λος τῆς Γαλλίας καὶ ἤδη Σεβάσμιος τῶν Παρισινῶν «Δελφῶν» κ. Ἐμμ. Δραπανάσκη ὠμίλησε περὶ τῶν λόγων ἰδρύσεως Ἑλληνοφώνου Στοᾶς στὸ Παρίσι.

«Ὁφειλῆ ἱερά, διὰ κάθε εἰλικρινῆ ἐλευθεροτέκτονα — εἶπε — εἶναι ἡ ἐργασία ὥστε ἡ

ἀδελφότης μεταξύ ὄλων τῶν ἀνθρώπων καὶ ὄλων τῶν λαῶν νὰ καταστήθῃ συνειδησις καὶ οἱ φραγμοὶ τῶν φιλοσοφικῶν, θρησκευτικῶν, ἐθνικῶν, κοινωνικῶν, γλώσσης καὶ χρώματος νὰ καταρρεύσουν διὰ νὰ προβάλλῃ ἡ μία ἀνθρωπότης ἐνωμένη μὲ τοὺς δεσμοὺς τῆς εὐκρινούς καὶ ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης. Τοιοῦτοτρόπως, ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν πάντοτε τὸ πνεῦμα τοῦ Γαλλικοῦ καὶ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ τὰς ὀρθὰς λύσεις εἰς τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα γεννῶνται εἴτε ἐν Στοᾶ εἴτε εἰς τὴν ζωὴν ἐν γένει καὶ νὰ ἐπιλέξῃ τὸν τομέα τῆς ἰδικῆς του προσφορᾶς καὶ νὰ ἐργασθῇ».

Ἄνεφερον ἐν συνεχείᾳ ὅτι ἡ «Μεγάλη Ἐθνικὴ Στοὰ τῆς Γαλλίας», ἡ μόνη «κανονικὴ» δύναμις εἰς τὴν χώραν αὐτήν, ἔχει συνάψει σχέσεις μὲ ὅλας τὰς κανονικὰς Τεκτονικὰς Δυνάμεις ἐπὶ τοῦ πλανήτου μας, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τῆς Ἑλλάδος. Αἱ σχέσεις μὲ τὴν Ἑλλάδα ἐνισχύθησαν μὲ τὴν ἐγκαθίδρυσιν Ἑλληνοφώνου Στοᾶς εἰς τὸ Παρίσι.

Ὡς πρὸς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ τίτλου τῆς Στοᾶς ταύτης ὁ κ. Δραπανάσκη εἶπε:

«Τὸ ὄνομα τῆς Στοᾶς μας θὰ διαδηλώσῃ καὶ θὰ ἐκφράξῃ «εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα» τὸ πνεῦμα τῶν ἀθανάτων ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν παραδόσεων, αἱ ὁποῖαι ἐκφράζονται διὰ τῶν τελεουργιῶν καὶ τῶν συμβόλων τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν

ἰσχὺν τῆς διδασκαλίας μας καὶ ἀνυψώνουν τὰς ἐργασίας μας εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς μυσταγωγίας. Οἱ Δελφοὶ ὑπῆρξαν διὰ μακρὸν χρόνον τὸ θρησκευτικὸν κέντρον ἄλλης τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ἡ Πρυτανίς τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου. Οὕτω ἀπεκαλεῖτο τὸ Μαντεῖον τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος. Ὅπως, μεταγενέστερα, ἡ Ρώμη ὑπῆρξε τὸ θρησκευτικὸν κέντρον διὰ τοὺς Χριστιανούς καὶ ἡ Μέκκα διὰ τοὺς Μωαμεθανούς. Οἱ Δελφοὶ ἐθεωροῦντο τὸ κέντρον τοῦ Κόσμου ἢ ἄλλως πῶς ὁ ὀμφαλὸς τῆς Γῆς. Σύμβολον τῆς τοιαύτης παραδοχῆς εἰς τὸ Μουσεῖον τῶν Δελφῶν εἶναι ἡ ὑπάρχουσα πέτρα. Μὲ τὴν παραδοχὴν αὐτὴν καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν ὅπως ἡ Σεπτῆ μας Στοὰ ἀποβῆ τὸ κέντρον τῶν ἀπανταχοῦ Τεκτονικῶν δυνάμεων καὶ καταστήῃ ἡ χοάνη ὅπου αἱ πάσης φύσεως ἀντιθέσεις θὰ εὐρῶσι τὴν ἐξισορροπήσιν των, μεταστοιχειούμεναι, συμβολικὰ μιλώντας, εἰς πνευματικὸν χρυσὸν καὶ ἠθικὸν ἄργυρον, θὰ χρησιμοποιήσωμεν ὡς καταλύτην διὰ τὸ ἀλχημικὸν μας ἔργον τὰς ἀθανάτους ιδέας τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ καὶ Λατινικοῦ Πνεύματος».

Ὁ κ. Παναγ. Ἡλ. Χρονόπουλος, Σεβάσμιος τῆς ἐν Ἀθῆναις Στοᾶς «Δελφοὶ» ὑπ' ἀρ. 86, προσφωνῶν τοὺς Ἑλληνας καὶ Φιλέλληνας Τέκτονους τῶν Παρισίων, εἶπε μεταξύ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Ἑλληνικὴ μας καρδιά αἰσθάνεται βαθεῖαν συγκίνησιν

καὶ ἡ τεκτονικὴ μας ψυχὴ σκιρτᾷ τὴν ἐσπέραν ταύτην, διότι παρίστανται καὶ τιμοῦν τὰς ἐργασίας μας ἀδ.: τῆς Μεγάλῃς Ἐθνικῆς Στοᾶς τῆς Γαλλίας. Πράγματι ὁ Ἀνθύπατος Μέγας Ταξιάρχης τοῦ Ὑπάτου Συμβουλίου τῆς Γαλλίας, φίλτατος ἀδ.: Ντάμας, ὁ Ἐπίτιμος Μέγας Διδάσκαλος νῦν δὲ Μέγας Τελετάρχης τοῦ Ὑπάτου Συμβουλίου τῆς Γαλλίας καὶ Σεβάσμιος τῆς Στοᾶς «ΔΕΛΦΟΙ» ὑπ' ἀριθ. 158 Παρισίων, Φίλτατος ἀδ.: Ἐμμ. Δραπανάσκη, ὁ Σεβάσμιος τῆς Γαλλοφώνου Στοᾶς «THEBAH» Παρισίων ἀδ.: Humbert μετὰ ἀδελφῶν τῶν Στοῶν «ΔΕΛΦΟΙ» καὶ «THEBAH» Παρισίων, εὐρίσκονται μεταξύ ἡμῶν, κοσμοῦν τὰς στήλας καὶ λαμπρύνουν τὴν Ἀνατολήν.

»Ὁμιλῶν ὁ φίλτατος ἀδ.: Δραπανάσκη, τὴν 17ην Νοεμβρίου 1973, κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Ἑλληνοφώνου Στοᾶς «ΔΕΛΦΟΙ» τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁ κύριος ἰδρυτῆς, ἔμπνευστὴς καὶ πρωτεργάτης, εἶπε μεταξύ ἄλλων τὰ ἐξῆς:

«Εἰς ἐκ τῶν λόγων οἱ ὁποῖοι ἐνίσχυσαν τὴν ἐπιθυμίαν μας νὰ ιδρύσωμε μίαν νέαν Στοᾶν ὑπῆρξεν κυρίως ἡ ἀντίληψις νὰ καταστῶμεν ἱκανοὶ νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ ἀμετάβλητον ἐσωτερικὸν τοῦ ἰδανικοῦ μας, ποῦ ἀποτελεῖ καὶ ἱερὰν ὀφειλὴν τοῦ ἐλευθεροτέκτονος, ὥστε ἡ ἀδελφότης μεταξύ ὄλων τῶν λαῶν νὰ καταστή συνείδησις ἡ ὁποία θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν

παραμερισμὸν τῶν φραγμῶν ποῦ μᾶς χωρίζουν καὶ εἰς τὴν προβολὴν μιᾶς ἠνωμένης ἀνθρωπότητος μετὰ τοὺς εἰλικρινεῖς καὶ ἀνιδιοτελεῖς δεσμούς τῆς ἀγάπης».

»Διὰ τῶν λόγων τούτων τοῦ Κραταιοῦ ἀδελφοῦ Δραπανάσκη διαγράφεται πῶς τὸ αἰώνιον Ἑλληνικὸν Προφητικὸν πνεῦμα ἀκολουθῶν τὴν τροχίαν ἐνὸς φωτοβόλου ἄρματος ἀνεδείχθη ἐντολοδόχος τῆς πρώτης ἀρχῆς καὶ ἀπεκατέστησε τὴν τάξιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἠθικῆς ἐκ τοῦ χάους.

»Δικαίως λοιπὸν ἐπισημαίνονται καὶ ἐξηγοῦνται οἱ λόγοι οἵτινες ὠδήγησαν εἰς τὴν ὀνομασίαν τῆς Στοᾶς τῶν Παρισίων. Διότι εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ θαύματος ἡ συμβολὴ τῶν Δελφῶν ὑπῆρξε μεγίστη.

»Αὐτὸν τὸν κατ' ἐξοχὴν κοσμοπολιτικὸν χαρακτηῖρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Τεκτονικοῦ πνεύματος — τὸ ὁποῖον ἐξελιχθέν κατὰ τὸν σταθερὸν νόμον τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, δὲν ἐγκατέλιπε ποτὲ τὴν ἐκπολιτιστικὴν ἀποστολήν— ἐκπροσωπεῖτε σεῖς Φίλτατοι ἀδελφοὶ τῆς Στοᾶς τῶν «Δελφῶν» Παρισίων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Γαλλικοῦ Πολιτισμοῦ, τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Δύσεως.

»Καλῶς ἤλθατε λοιπόν, φίλτατοι ἀδελφοὶ τῶν Παρισίων καὶ εὐχομαι ὅπως αἱ Στοαί μας καταστοῦν κέντρα ὄλων τῶν τεκτονικῶν δυνάμεων ἐν τὸς τῶν ὁποίων θὰ παραμερισθοῦν αἱ τυχὸν ὑπάρχουσαι ἀν-

τιθέσεις καὶ διχογνωμίας καὶ μετὴν γλώσσαν τῶν συμβόλων καὶ τῶν ἀλληγοριῶν, τὴν γλώσσαν ποῦ ὑποκρύπτει τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν, καταστῶμεν ἀληθῆ τέκνα τοῦ Φωτὸς ἐπ' ἀγαθῷ Ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος».

Κατόπιν ἀντηλλάγησαν ἀναμνηστικὰ μετάλλια καὶ δῶρα μεταξὺ τῶν ὁποίων ὠραιότα

τος πίναξ ζωγραφικῆς τοῦ ἐκλεκτοῦ καλλιτέχνου κ. Γεωρ. Μούγιου, δῶρον πρὸς τὴν Παρισινήν Ἑλληνόφωνον Στοάν.

Ἐπροτάθη καὶ ἐγένετο ἐν θουσιωδῶς δεκτὸν ὅπως ἰδρυθῆ καὶ ἐν Ἀθήναις Στοὰ Γαλλόφωνος.

Ἡ ἑορτὴ ἔληξε μετ' οἰκογενειακῆν δεξιῶσιν.

Ἡ Λαχτάρρα τοῦ χρέους

Τοῦ χρέους δός μου τὴν λαχτάρρα,
τῆς πόλης καὶ τῆς μάχης τὴν ἀντάρρα,
κί' ἂν εἶμαι χρήσιμος γιὰ μιὰ φορά,
δέν θά ζητήσω ἄλλη χαρά.

Ἄλλη ἠθικὴ ἀμοιβὴ δέν περιμένουν
οἱ τὸν χώρο τῶν Ἰδεῶν πλαστίνουν.

EDGAR A. QUEST

Ἡ οὐσία τῆς Ἀλήθειας

Ἡ ἀκέραιη οὐσία τῆς Ἀλήθειας δέν δύναται νὰ μεταβιβασθῆ ἀπὸ στόμα σὲ αὐτί, οὔτε μπορεῖ καμμία πέννα νὰ τὴν περιγράψῃ. Ὁ ἴδιος ὁ ἀνθρώπος θά εὑρῆ τὴν ἀπάντησιν στὸν ἱερόν τῆς δικῆς του καρδιάς, στὰ μύχια τῆς θείας του ὑποστάσεως.

(Secret Doctrine IV 85)

ΕΛΕΝΑ ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

Χαρωπὸ σφύριγμα

Ὅσους θά συναντήσω στὸν μακρὺ τὸν δρόμο
τῆς ζωῆς μας θά τοὺς ἀγαπῶ

καὶ θά ἐλαφρύνω τὸ φορτίο τους στὸν ὦμο
καὶ θά σφυρίζω σὲ χαρούμενο σκοπὸ.

Τὸν δρόμο τῆς Ἀλήθειας γιὰ νὰ βρῶ,
ἐλεύθερος καὶ Εἰγνοιαστος θά προχωρῶ.

A. C. HANLON

(Ἀπὸ τὸ «Τραγαῦδι τοῦ Ὀδοιπόρου»)

Τὸ Βιβλίον τῆς Σοφίας

Μ Η Τ Ι Σ

ΠΕΡΙΕΧΕΙ 1450 ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Ἀρχαίων Ἑλλήνων σοφῶν (Θαλῆς, Πιπτακός, Βίας, Σόλων, Περίανδρος, Κλεόβουλος, Χίλων), Πυθαγόρεια, Ἡρακλείτου, Δημοκρίτου, Πινδάρου, Τραγικῶν (Αἰσχύλου, Σοφοκλῆ, Εὐριπίδου), Ἀντισθένης, Διογένης, Ἴσοκράτους, Πλάτωνος, Ἀριστοτέλους, Δημοσθένους, Πύρρωνος, Μεγάνδρου, Ἐπικούρου, Πλουτάρχου, Ἐπικτήτου, Μάρκου Αὐρηλίου, Πλωτίνου, Πρόκλου καὶ πολλῶν ἄλλων.

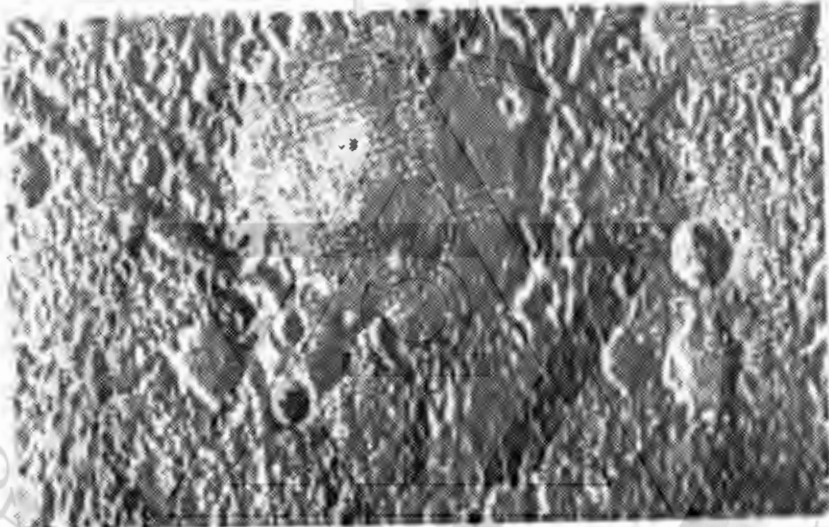
Ξένων: Ἀνατολικῶν (Λάο-Τσέ, Κομφουκίου, Βούδδα), Ἑρμητικά, Καινῆς Διαθήκης, Ἰνδικῶν, Σασδῆ, Ἐράσμου, Θερβάντε, Σαίξπηρ, Καρτεσίου, Σπινόζα, Βολταίρου, Ρουσσώ, Κάντ, Τζέφφερσον, Γκαίτε, Σοπενχάουερ, Καρλάϊλ, Ἴγκερσολ, Ρενάν, Ἴψεν, Τολστόϊ, Μπλαβάτσκι, Συρέ, Νίτσε, Φλαμμариών, Μπέζαντ, Μπερξόν, Ταγκόρ, Βίβεκανάντα, Μαίτερλικ, Καρέλ, Σβάϊτσερ, Τοβάιχ, Σρι Ράμ, Κρισμαμούρτι καὶ ἄλλων.

Νεοελλήνων: Κοραῆ, Ρήγα Φεραίου, Δημ. Γαλανοῦ, Θ. Καίρη, Διον. Σολωμοῦ, Ἀ. Λασκαράτου, Ἐμ. Ροΐδου, Πλ. Δρακούλη, Σπ. Νάγου, Ἀντ. Ἀδριανοπούλου, Π. Γιωτοπούλου, Ν. Καρβούνη, Κ. Βάρναλη, Ν. Καζαντζάκη, Ἰω. Βασιλῆ, Θρ. Βλησίδη, Ν. Λούβαρι, Φ. Πολίτη, Δ. Ἰωαννίδη, Κ. Κιτρινάρη, Ἰω. Θεοδωρακοπούλου, Ε. Παπανούτσου, Ἰ. Μ. Παναγιωτοπούλου, Π. Κανελλοπούλου καὶ ἄλλων.

Τιμᾶται Δρχ. 120

Φωτογραφίες από τὸν Ἑρμῆ

Ἰπὸ τοῦ ἐν Πασαδένα κέντρου διαστημικῶν ἐρευνῶν, ἐδόθη εἰς τὴν δημοσιότητα, ἡ πρώτη σειρά φωτογραφιῶν τοῦ Πλανήτου Ἑρμοῦ, τὰς ὁποίας ἔλαθε τὸ διαστημόπλοιο «Μάρινερ 10» ἐξ ἀποστάσεως 21.700 μιλίων. Ἡ ἀνωτέρω φωτογραφία, καλύπτουσα ἑκτασιν 180X136 μιλίων τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου, παρέχει ἐναργῆ ὄψιν τοῦ τοπίου του, τὸ ὁποῖον, καλυπτόμενον ὑπὸ κρατήρων πάσης διαμέτρου, εἶναι ἐν πολλοῖς ὅμοιον πρὸς τὸ Σεληνιακὸν τοιοῦτον. Δὲν χρειάζεται, βεβαίως, νὰ προστεθῆ ὅτι αὐδεμία μορφὴ ζωῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχη καὶ ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ...

Τὸ διαστημόπλοιο «Μάρινερ 10», τὸ ὁποῖον προσήγγισε τὸν πλανήτην Ἑρμῆν — εἰς ἀπόστασιν 720 χιλιομέτρων — διεβίβασε θεαματικὰς φωτογραφίας τῆς ἐπιφανείας τοῦ μικροτέρου πλανήτου τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος. Ἡ ἐπιφά-

νεὶά του ἐμφανίζεται ὡς ἔρημος διάσπαρτος ἀπὸ χιλιάδας κρατήρων ὁμοίων μὲ ἐκείνους τῆς Σελήνης. Οἱ ἐπιστήμονες ἐσημείωσαν ἴχνη ἀτμοσφαιρας, πυκνότητος ἐνὸς δεκάτου τοῦ δισεκατομμυρίου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῆς Γῆς. Διεξα-

χθέντα πειράματα κατέδειξαν την παρουσίαν αερίων ὡς εἶναι τὸ Ἄργον, τὸ Νέον καὶ τὸ Ἡλίου. Τὸ συμπέρασμα τῶν ἐπιστημόνων εἶναι ὅτι καμμία φωτογραφία δὲν ἐφανέρωσε ἴχνη ζωῆς. Τώρα, τὸ διαστημόπλοιο εὐρίσκεται καθ' ὁδὸν εἰς τροχιὰν πέριξ τοῦ Ἡλίου καὶ θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν Ἑρμῆν τὸν Νοέμβριον, ὅποτε ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἀποστείλῃ νέας φωτογραφίας.

Στάσις ἀναμονῆς

Στὴν τελευταία συνέλευσι τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου, ὁ καθηγητὴς Κάρλ Σέιγκαν, τοῦ Ἑργαστηρίου Διαπλανητικῶν Μελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κορνουάλης καὶ σύμβουλος τῆς ΝΑΣΑ γιὰ τὰ προγράμματα «Μάρινερ», μιλώντας γιὰ τὴν πιθανότητα ὑπάρξεως ζωῆς πέραν τῆς Γῆς, ἀντέστρεψε τὸ πρόβλημα καὶ ἐπρότεινε νὰ φαντασθοῦν οἱ ἐπιστήμονες τί θὰ συνέβαινε π.χ., μὲ νοήμονα ὄντα τοῦ Ἄρεως πού θ' ἀναζητοῦσαν τεκμήρια ὑπάρξεως ζωῆς στὴ Γῆ. Ἀπλούστατα, ἐὰν οἱ Ἄρειανοὶ ἦσαν ἐφωδιασμένοι μὲ φωτογραφικὲς μηχανὲς παρόμοιες μ' ἐκεῖνες πού χρησιμοποιοῦσαν οἱ πρῶτοι γήινοι δορυφόροι γιὰ γεωλογικοὺς, γεωγραφικοὺς κ.ἄ. σκοποὺς, θὰ κατέληγαν στὸ συμπέρασμα ὅτι ζωὴ στὴ Γῆ δὲν ὑπάρχει! Πράγματι καθὼς ἀνέφερε ὁ καθηγητὴς Σέιγκαν, αἱ διὰ τῶν πρώτων δορυφόρων ληφθεῖσαι φωτογραφίαι τῆς Γῆς,

οὐδὲν σαφὲς σημεῖον ζωῆς ἐδείκνυον. Τοῦτο ἐπετεύχθη μόνον ὅταν οἱ φακοὶ ἐτελειοποιήθησαν τόσον, ὥστε νὰ φωτογραφίζουσαν ἀντικείμενα μεγέθους ἑκατὸ μέτρων, ὅποτε ἐπὶ τῶν φωτογραφιῶν τῶν ἐνεφανίσθησαν αἱ πόλεις καὶ οἱ καλλιεργημένοι ἀγροί.

Ὁ καθηγητὴς Σέιγκαν προσέθεσε, ὅτι μὲ τὰ τεράστια ραδιοτηλεσκοπία, τὰ ὁποῖα διαθέτει σήμερα ἡ ἀνθρωπότης, ὡς ἐκεῖνο τοῦ Ἄρεσίμπο, εἰς τὸ Πόρτο Ρίκο, τὸ ὁποῖον ἔχει σχῆμα λεκάνης, διαμέτρου 300 μέτρων, εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ ἐπαφή μεταξὺ ἐλλόγων ὄντων ἀνὰ τὸ σύμπαν. Συνέστησε ὅμως ὅπως ἡ Γῆ, ἡ ὁποία εἶναι τεχνολογικῶς καθυστερημένη, ἀρκεσθῇ, πρὸς τὸ παρόν, εἰς τὸ νὰ ἀναμείνῃ μηνύματα ἀπὸ ἄλλα σημεῖα τοῦ σύμπαντος.

Ἱερά τῆς Θάσου

Αἱ ἐπὶ δεκαετίας προσπάθειαι τῶν ἀρχαιολόγων νὰ ἀνεύρουν στοιχεῖα προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ εἰς τὴν Θάσον — τὰ ἀρχαιότερα ὀνόματα τῆς ὁποίας (Ἡδωνίς, Ἄερία, Αἰθρία, Ὠλυγία, Χρυσῆ), ὡς καὶ οἱ πολιτιστικοὶ καὶ θρησκευτικοὶ δεσμοὶ τῆς μὲ τὴν Σαμοθράκην καὶ τὴν λατρείαν τῆς Μεγάλης Θεᾶς, (μετονομασθείσης ἀργότερον εἰς Κυβέλην) τὴν καθιστοῦν, κατὰ τὰς παραδόσεις, ἀρχαιότατον θρησκευτικὸν κέντρον ἀπὸ τῶν Νεολιθικῶν ἤδη χρόνων — ἐστέφθη-

σαν, διὰ πρώτην φοράν, ὑπὸ ἐπιτυχίας.

Εἰς τὴν Νότιον Θάσον, καὶ ἤδη εἰς τὴν ὀρεινὴν περιοχὴν, ἣ ὁποῖα μεσολαθεῖ μεταξὺ Θεολόγου καὶ Ποτοῦ, παρὰ τὴν κορυφὴν τοῦ ἀποκρήμνου λόφου «Καστρί», ἐνετοπίσθη προϊστορικὸς συνοικισμὸς τοῦ τέλους τῆς Νεολιθικῆς Ἐποχῆς, ὅστις συνεχίζεται περίπου μέχρι τοῦ 1000 π.Χ.

Εἰς τὸν οἰκισμὸν, ὅστις κατὰ τοὺς ἀνασκαφεῖς, ἀρχίζει περὶ τὸ τέλος τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς (3500 — 3000 π.Χ.), αἱ ἀνασκαφαὶ ἀνακαλύπτουν λείψανα πρωτογόνων κατοικιῶν, ἔκτισμένων μὲ κλάδους δένδρων καὶ σκεπασμένων μὲ σχιστολίθους. Ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἐξῆς — καὶ τὸν ὁποῖον αἱ Ἑλληνικαὶ παραδόσεις ὀνομάζουσι Σαῖτους καὶ, ἀργότερον, Ἰδωνεῖς Θράκας — ἐπλαθάνει χειροποίητα ἀγγεῖα καὶ πήλινα εἰδῶλια ἀνθρώπων καὶ ζώων, κατεσκεύαζον λίθινα καὶ, ἀργότερον, χαλκᾶ ἀγγεῖα, εἶχον ἐξημερώσει πολλὰ κατοικίδια ζῶα, πιθανώτατα δέ, ἐγνώριζον τὴν γεωργίαν. Εἰς τὰς καλύβας τῶν, οἱ προϊστορικοὶ αὐτοὶ Θάσιοι εἶχον ἐγκατεστημένας ἐστίας, ἐτρέφοντο δὲ μὲ καρπούς, ζῶα καὶ θαλάσσια ὄστρακα.

Μεσσιῶν !

Κώδων κινδύνου ! Τὸν «κρούει» ὁ Λούις Μάνφορντ, ἱστορικὸς συγγραφεὺς, ἀρχιτέκτων — πολεοδόμος καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς σημαντικώτερους «φιλο-

σόφους τῆς σύγχρονης κοινῶνίας», στὴν Ἀμερικὴ.

«Δὲν προσβλέπω —εἶπε— τὴν ἔλευσιν ἐνὸς νέου Μεσσιῶνα. Πιστεύω ὅτι ἤδη εὐρισκόμεθα ἐν τῷ ὄριον μεσαιωνικῆς ἐπιστροφῆς. Ὁ πολιτισμὸς μας κατακρημνίζεται. Ὁριστικᾶ: Οἱ δύο παγκόσμιοι πόλεμοι ἔφεραν μαζί τους τόση θῖα ὅση δὲν εἶχε γνωρίσει ποτὲ ὁ κόσμος. Καὶ τοῦτο συνεχίζεται. Ἐμεῖς, τὰ πολιτισμένα κράτη, χρησιμοποίησαμε τὰ πιὸ θάρβαρα μέσα γιὰ νὰ προκαλέσωμε πολέμους καὶ νὰ ἐμποδίσουμε τοὺς λαοὺς ποὺ δοκιμάσθηκαν ἀπὸ αὐτούς, νὰ σταθοῦν καὶ πάλι στὰ πόδια τους, καταστρέφοντας τὶς προμήθειες τροφίμων τους. Κάνουμε ἀκριβῶς, ὅτι ἔκαναν οἱ Ἀσσύριοι τὰ παλιὰ χρόνια: Κατέστρεφαν, ἔσφαζαν καὶ κατόπιν ἐρριχναν στὴν γῆ τοῦ πολιορκημένου κράτους, ἄλατι γιὰ νὰ μὴ μporέσῃ ν' ἀναπτυχθῇ τίποτε πιά. Αὐτὸ ἀκριβῶς κάναμε κι' ἐμεῖς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου τοῦ Βιετνάμ.

Τελικὰ τὸ πρόβλημά μας εἶναι ὅτι ἡ τεχνολογία μας, γιὰ τὴν ὁποῖα ἐλπίσαμε ὅτι θὰ μᾶς ἔδινε τὰ μέσα νὰ γίνουμε πιὸ εὐτυχισμένοι καὶ πλούσιοι, μᾶς ὀδηγεῖ στοῦ ἀντίθετου.

Ὁ φιλόσοφος κηρύσσει τὴν ἀνάγκη δραστηρικῆς ἀλλαγῆς. Δὲν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσουν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐλέγχωνται ἀπὸ τὶς μηχανές. Ν' ἀπορρίψουν τὴν θῖα καὶ τὴν πορνογραφία, νὰ γίνουν ἔναντι τῶν ἄλλων ἀδελφοὶ συνάνθρωποι...

Κούγκ - Φού

Οί «Τάιμς» του Λός "Αντζελς γράφουν ότι χιλιάδες Άμερικανοί ξοδεύουν εκατομμύρια δολλαρίων για να μάθουν την Κινεζική πάλη Κούγκ - Φού και ένας επιχειρηματίας της Καλιφόρνιας πουλάει 10.000 ρόπαλα κινεζικού τύπου την εβδομάδα. Έξ άλλου, οί κινηματογράφοι κατακλύζονται όταν παίζονται ταινίες του Κούγκ - Φού, όπου τον Κινέζο ήρωα ένσαρκώνει ο άποθανών πέρυσι Άμερικανός ήθοποιός Μπρους Λή Γιατί αυτή ή μανία;

Ο Κούγκ Φού μās γυρίζει 2.000 χρόνια πίσω, σε μιά περίοδο κατά την όποία οί στρατηγοί άπαγόρευαν στους χωρικούς να έχουν όπλα. "Ετσι επινόησαν με την πάροδο του χρόνου μεθόδους μεγάλης επιδεξιότητος για συμπλοκές σώματος προς σώμα που είναι γνωστές σήμερα με τον χαρακτηρισμό «Κούγκ Φού». Ο Κούγκ Φού είναι βουδδιστής μοναχός. "Ετσι ή αναπόφευκτη θία έρχεται με κάποια καθυστέρηση γιατί ο ήρωας, σαν μοναχός, έξαντλεί πρώτα κάθε ειρηνικό μέσο στην αντιμετώπιση των δυσκολιών μέχρι να διαπιστώση ότι ο μόνος τρόπος για να λογικέυση τους κακούς είναι να τους κτυπήσει σκληρά.

"Επειτα άπομακρύνεται μόνος, καθώς, δύο ή ήλιος και ρίχνει ένα τελικό άπόφθεγμα όπως τó άκόλουθο λόγου χά-

ρη: «Ο σοφώτερος αντίπαλος είναι εκείνος που νικάει χωρίς να μετέχη στη μάχη».

Σχετικώς, τó περιοδικό της Θ.Ε. της Νέας Ζηλανδίας γράφει ότι ή τεχνική του Κούγκ - Φού άνεπτύχθη πρό 2000 έτων από Βουδδιστάς μοναχούς, τóσον ως φυσική άσκησης και διανοητικός στοχασμός, όσον και ως μέθοδος άμύνης έναντίον άγρίων ζώων, που έλυμάνοντο τά θουνά των μοναστηριών.

Υπάρχουν άκόμη στο Χόγκ Κόγκ μόνον τρεις παλαιοί δάσκαλοι της δίχως όπλα έξουδετερώσεως αντίπαλου, έστω και ένόπλου "Ενας από αυτούς, ο Σεβάσμιος Σίγκ - Σούγκ, είναι Βουδδιστής μοναχός, ήλικίας 82 έτων. Ξυπνάει στις 3 τó πρωί και άσκεΐται μέχρι τάς 6 μέσα σε αίθουσα του ναού λιθανισμένη. Η πρώτη άρχή — λέγει— είναι ή παραίτησις. Κυριαρχείσαι από την τάσι της άποφυγής. Δέν πρέπει να παλαίψης, παρά μόνον για αυτόάμυνα και πάλι εάν δέν θά ύπάρχη άλλη διέξοδος. Έάν ένα άτομον χρησιμοποιή τó Κούγκ - Φού για να παλαίψη ή να πλήξη τόν αντίπαλο, όφείλει να άποσυρθή σε άπομόνωσι και να επιδοθή σε μετάνοια.

Κατεψυγμένη Ζωή

Μικρο-οργανισμοί που παρέμειναν κατεψυγμένοι επί δέκα χιλιάδες χρόνια τουλάχιστον, στους πάγους της Άνταρκτίδος, επανήλθαν στην ζωή

καὶ ἄρχισαν νὰ πολλαπλασιάζονται μόλις ξαναθρέθηκαν στὶς κατάλληλες γιὰ τὴ ζωὴ τοὺς συνθήκες.

Ἡ ἀνακάλυψις τῶν μικροσκοπικῶν αὐτῶν ὀργανισμῶν ποὺ κατῴρθωσαν νὰ ἐπιβιώσουν ἐπὶ πολλὰς χιλιετηρίδες στὶς ἀντίξοες συνθήκες τοῦ περιβάλλοντός των, παρέχει τὴν ἐλπίδα στοὺς βιολόγους ὅτι ἴσως καὶ στὸν Ἄρη, παρὰ τὸ ψῦχος ποὺ ἐπικρατεῖ σήμερα στὸν πλανήτη αὐτόν, θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἀνακαλυφθοῦν παρόμοιοι μικροοργανισμοί, διατηρούμενοι στὴ ζωὴ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ γειτονικὸς αὐτὸς κόσμος προσέφερε εὐνοϊκότερες δυνατότητες γιὰ μιὰ ἔστω καὶ ὑποτυπώδη ζωὴ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του.

Οἱ δειγματοληψίες διενεργήθησαν κοντὰ στὴν ἀμερικανικὴ θάσι ἐρευνῶν Μὰκ Μπρουντο, ἐπὶ τῆς νησίδος Ρόζ. Ἡ πενταμελὴς ὄμας βιολόγων ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ δάκτορος Κάμερον, μετέφερε τὰ δείγματα στὰ ἐργαστήρια τοῦ Ἰνστιτούτου Δάρβιν, στὴν Καλιφόρνια. Τὰ ἀναθιώσαντα βακτηρίδια ἔχουν διάφορα σχήματα, ἀπὸ ραβδίσκου μέχρι σφαιρικοῦ ἔνα εἶδος ἐξ αὐτῶν ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ κινῆται καὶ συνεπῶς ἢ ἀναθιώσῃς του ἀπὸ μίαν κατάστασιν λανθανούσης ζωῆς δὲν ἐπιδέχεται ἰκαμίαν ἀμφισβήτησιν.

Ἄντινομία

Στὸ 14ον ἐτήσιον συνέδριον τῶν ἐν Ἑλλάδι Ροταριανῶν μίλησε ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ἰω. Θεοδωρακόπουλος, μὲ θέμα: «Ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν». Ὁ κ. Θεοδωρακόπουλος ἐτόνισε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπετέλεσε μεγίστην πρόοδον στὸν τεχνικὸ πολιτισμὸ, ἀλλὰ ἡ πρόοδος περιορίσθη μόνον σ' αὐτὸ τὸ σημεῖον καὶ δὲν ἐπεξετάθη στὴν αἰσθητικὴ ἢ τὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ σφαῖρα.

«Υπάρχει, ὑπεγράμμισε, βαθεῖα ἀντινομία καὶ ἀσυνέπεια εἰς τοὺς τομεῖς τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τεχνικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ. Ἰκανοποιεῖται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος μόνον ἀπὸ τὴν τεχνικὴν διαμόρφωσιν τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἡ αἰσθητικὴ καὶ πνευματικὴ διαμόρφωσις ἔχει διαθρωθῆ ἐπικινδύνως μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταστοῦν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν δυτικὸν κόσμον αἰσθητικῶς ἀνάπηροι. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχασε τὴν μνήμην τοῦ παρελθόντος καὶ ἀπεκόπη σχεδὸν ἀπὸ τὴν παράδοσιν, γεγονός ποὺ ὀδηγεῖ εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἀντιμεταφυσικὸς ἄνθρωπος χάνει τὴν δημιουργικὴν ὄρμηን καὶ φαντασίαν πρὸς πνευματικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ ἐπιτεύγματα, μὲ ἀποτέλεσμα τὰ πάντα νὰ ἰσοπεδοῦνται καὶ νὰ βιομηχανοποιοῦνται».

Ὁ Χρονογράφος

Θώρακας εἶσαι

Ἄναρωτιέμαι, ποιά λύπη σέρνεις πίσω σου
 χαρά, πού τώρα σέ γεύουμαι...
 Θώρακας εἶσαι καὶ σέ ντύνομαι
 κ' εἴμ' ἔτοιμη γι' ἀποκρούσεις.
 Φτάνει νὰ ξέρεις, νάχεις ζήσει ἴδιες καταστάσεις.
 Ἐθισμὸς πού μ' ἔτοιμάζει μ' ἀντοχή!

Εὐκόλη ποῦναι ἢ χαρὰ ὅταν τὴν κλείνεις μέσα σου!
 Ὅλοι οἱ σίφουνες νὰ τὴ διώξουνε
 κείνη πάλι στὴ θέση της θὰ γυρίσει...
 Κάθεταί κεῖ μέσα κι' ἀπλώνει χέρι
 στὴν καρδιά καὶ στὸ σῶμα.
 Αὐτὴ τὸ κεφάλι. Τὸ σῶμα ζῆ ἀπ' αὐτήν.
 Τὴ ντύνεται σὰ θώρακα καὶ θγαίνει στὴ μάχη...

Ἐνας καθρέφτης πάντα ἀκολουθᾷ τὴν ψυχὴ.
 Ὅ,τι κάνει ἐκείνη, ὅποια κινήματα,
 ὅποιες ἐκφράσεις παίρνει,
 σ' αὐτὸν τὸν καθρέφτη ἀποτυπώνονται ὅλα...
 Ὁ καθρέφτης εἶναι τὸ πιὸ ἔγκυρο πρόσωπο τῆς ψυχῆς!

Εἶν' ἓνα θρέφος, μαζὺ κι' ἓνα θεριό,
 ὁ ἀκατάλυτος κι' ὁ μέγας τοῦτος πόνος
 πού ὅλο κερδίζει στὰ ἐδάφη τῆς ψυχῆς μας
 — σὰν ἓνας στρατηγὸς σὲ ὦρα μάχης.

Στὸν πόλεμον αὐτόν, λέω νὰ νικήσω,
 τὴ φτέρνα τὴν ἀχίλλειο ἂν τὴ βρῶ!

Μήνυμα

Πάντα νά πολεμᾶς καί ν' ἀντιστέκεσαι,
κι ἄς μένεις μόνος.
Μονάχος, ἔρημος, γαλήνιος,
νά πολεμᾶς γιά τὸ καλὸ τοῦ Ἀνθρώπου.

Καὶ στοὺς πολλοὺς, στοὺς λίγους, ν' ἀντιστέκεσαι
κρατώντας τὴν ψυχὴ σου φλεγόμενη βᾶτο
γιά φῶς, πάντα γιά φῶς, γιά τὸ καλὸ τοῦ Ἀνθρώπου.

Στοὺς δυνατοὺς ἐνάντια, στοὺς σκληρόκαρδους,
καὶ στοὺς δειλοὺς, στοὺς χωματένιους.
Ἐνάντια καὶ τοῦ ἀφέντη τοῦ ἀνελεύτερου,
καὶ τοῦ τρεμόκαρδου τοῦ δούλου ἐνάντια.
Καὶ νά πονᾶς, καὶ νά γελᾶς, καὶ νά ὄνειρεύεσαι,
πάντα γιά τὸ ἀγαθὸ καὶ τὸ καλὸ τοῦ Ἀνθρώπου.

Νά πολεμᾶς μέ τὸ γνωστὸ καὶ τὸ ἄγνωστο,
μέ τὴν κακὴ καὶ τὴν καλὴ τὴ μοίρα.
Καὶ μέ τοὺς ἄπονοὺς θεοὺς
καὶ τοὺς ἀπάνθρωπους ἀνθρώπους
πάντα νά πολεμᾶς καὶ ν' ἀντιστέκεσαι.
Κι ὄλο γιά τὸ καλὸ — τὸ φῶς τοῦ Ἀνθρώπου.

Ι. Π. ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑΣ

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Ι Η Σ Ο Υ Σ

Ποῖος ὑπῆρξεν ὁ Ἰησοῦς; ● Αἱ διάφοροι περὶ αὐτοῦ
ἀπόψεις, ἐκτιθέμεναι ἀμερολήπτως. ● Ὁ Ἰησοῦς κατὰ
τὸν Ρενάν. ● Ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὸν Συρέ. ● Ἡ διδασκα-
λία τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΜΟΝΟΝ Δρχ. 60

Ένα βιβλίο που έλειπε

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

άνθολογία από τις όμιλίες και τὰ βιβλία του
1926 — 1966

Έπιλογή ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο φιλόσοφος τῆς έσωτερικῆς
ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀτόμου
γιά μιὰ νέα Ἀνθρωπότητα

εἶναι τώρα στή διάθεσι ὅλων τῶν πνευματικῶν
Ἑλλήνων μέ τό νέο αὐτό βιβλίο

Ἀποστέλλεται ἐλεύθ. ταχ. τελῶν
ἀντί δρχ. 70 καί (χρυσοσπανόδετο) δρχ. 120

Ο Κρισναμούρτι ὑποδεικνύει τήν ὁδὸ τῆς Ἀλήθειας

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τὰ Γραφεία τοῦ «Ίλισοῦ», Δραγατσάνιου 6, ἔσφος 6ος, (Πλατ. Κλαυθμώνος), εἶναι ἰκανοικτὰ μόνον κάθε Δευτέρα, Τετάρτη καὶ Παρασκευή 9,30 — 12,30 π.μ. Τηλέφ. Γραφείων 3246.837.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλοῦμεν ἀποστέλλετε με ταχυδρομικὴν ἐπιταγὴν εἰς τὴν διεύθυνσιν: «Κωστὴν Μελισσαρόπουλον, Δραγατσάνιου 6, Ἀθήνας, 122». Ἀποστολαὶ με τραπεζιτικὰς ἐπιταγὰς ἢ ἐντολὰς μᾶς δυσκολεύουν. Νὰ ἀναγράφεται καθαρὰ τὸ ὄνοματεπώνυμον καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀποστολέως.

ΠΑΛΑΙΑ ΤΕΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟΜΟΙ

Δὲν ὑπάρχουν μεμονωμένα τεύχη ὑπ' ἀριθ. 1 - 9, 11 - 19, 21 - 23, 25 - 26, 29 - 33, 43 - 44, 49 - 50, 54 - 60, 67 - 70, 79 - 80, 85, 92, οὗτε τόμοι 1959, 1962, 1963. Οἱ λοιποὶ ὑπάρχουν.

ΑΛΛΑΓΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Τεύχη ἀποσταλέντα στοὺς κατωτέρω συνδρομητὰς μᾶς, ἐπεστράφησαν ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖον με τὴν σημείωσιν: «μετώκησε» ἢ «ἀγνώστος». Παρακαλοῦνται ὅσοι τοὺς γνωρίζουν νὰ τοὺς εἰδοποιήσουν ἢ νὰ μᾶς δώσουν τὰς διευθύνσεις των.

ΑΘΗΝΩΝ:

Σπ. Καπνιάς, Σ. Τριανταφύλλου 10. Σταῦρος Κατσαρέας, Λακωνίας 32. Ἀναστ. Ἀμπατζίδης, Νηρέως 34, Π. Φάληρον. Νικ. Κουζῆς, Κεφαλληνίας 63. Θεοδ. Κουνενιώτης, Σμύρνης 18. Ἐλ. Σιάτρα - Λαζαρά, Σπ. Τρικούπη 53—55. Σπ. Πέτρου, Ματρώζου 10. Δημ. Χρήστου, Δροσποῦλου 59.

Ἰδιοκτῆτης: Ἐκδόσεις «Ίλισός» Συν. Π. Ε., Δραγατσάνιου 6. Ἐκδότης - Διευθυντής: Κωστὴς Ν. Μελισσαρόπουλος, Πλατ. Ἐθνικῆς Τραπεζῆς 3, Φιλοθέη. Προϊστάμ. Τυπογραφείου: Ἰορδ. Α. Ὀρφανίδης, Ποσειδῶνος 51, Π. Φάληρον. Στοιχειοθεσία - Ἐκτύποισις: «Ἐπτάλοφος» Ε.Π.Ε., Ζαλοκώστα 5, τηλέφ. 631.675. Ἀθήναι, Μάιος - Ἰούν. 1974
Τιμὴ τεύχους δρχ. 20

ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΑΝ

ΤΟΝ ΓΗ'ΙΝΟΝ ΒΙΟΝ

Σπ. Κολοκούρης, Ἀθήναι
Κ. Γονατᾶς, Πάτραι
Δημ. Χτενάς, Κασδύλα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἡπειρωτικὴ Ἑστία (Ἰαν. - Φεβρ.)
Λαογραφικὴ Κύπρος (Γεν. - Ἀπρ.)
Ἡ Πρωτότυπη (Α' τριμ., Β' τριμ.)
Σμύρνα (Μάρτ., Ἀπρ.)
Νέα Σύνορα (Μάρτ., Ἀπρ.)
Περιοδικὸ Ἑλληνίδων Βορ. Ἑλλάδος (Μάρτ. - Ἀπρ.)
Ἀρχαῖκά Χρονικά (Μάρτ. - Ἀπρ.)
Πνευματικὴ Κύπρος (Μάρτ., Ἀπρ., Μάης)
Βιβλιογραφικὴ Ἐπιθεώρησις (Μάρ. - Ἀπρ.)
Δελτίο Πρακτορείου Πνευματικῆς Συνεργασίας.
Ὁ Κόσμος τῆς Ψυχῆς (Μάρτ. - Ἀπρίλ.)
Κρίκος (Ἀπρ., Μάιος)
Ἡ Φιλολογικὴ (Πύργου) (Μάιος)

Μας γράφουν:

Κύριε διευθυντά,

Μετά μεγάλης χαράς, αμα και απαισιόδοξας εκπλήξεως, ελαβον σημερον την έννημερωτικην επιστολην σας σχετικῶς με τὸ περιοδικον «ΙΛΙΣΟΣ» τοῦ οποιου, ατυχῶς, ἠγνοουον την υπαρξιν. Λεγω δε «μετ' εκπληξεως», διότι ακριβῶς το προηγουμενον βραδυ ανέγνωσα το τεῦχος τῶν μηνῶν Ιανουαριου—Φεβρουαριου, το οποιον τυχαίως εἶδον εις χεῖρας φιλου και τὸ εδανεισθην πρὸς ανάγνωσιν τοῦ άρθρου «Ο Πλάτων περι τοῦ ἀγαθοῦ»

Διεξήλθον ὀλοκλήρον σχεδόν το περιεχόμενον τοῦ τεύχους, το οποιον κυριολεκτικῶς με απερροφησε μέχρι τῶν πρώτων μεταμεσονυκτικῶν ὥρῶν, οπότε σημερον τὸ πρωτὶ ἀπέστειλα την ταχυδρομικην επιταγήν, πρὶν ἀκόμη λαβῶ την ἐπιστολήν σας, πληροφορηθεῖς οὕτω την κοινωνικην προσφορὰν τῆς ἐκδοσεως, τὸ μεγεθος τῆς ὁποιας εἶναι πραγματικῶς συγκινητικόν και αξιον πάσης βοηθείας, χωρὶς νὰ υπολειπεται εις μέγεθος ἢ εκ τῶν σελίδων της εκπληγάζουσα πνευματικὴ προσφορὰ

Περαιων, παρακαλῶ θερμῶς διὰ την ἔγγραφὴν μου εἰς συνδρομητοῦ δι' ὀλοκλήρον τὸ ετος 1974

Φιλικώτατα
Ζ Ζαχαράκος
Μηχανολόγος

ΣΗΜ· Εὐχαριστοῦμεν τὸν φίλον ἐπιστολογράφον γιὰ τὰ καλὰ του λόγια, ποῦ μᾶς ἐνθαρρύνουν στήν κοπιώδη ἀποστολή μας, και περισσότερο γιὰ την ἔγγραφὴν του ὡς συνδρομητοῦ

Τὴν περίπτωσιν τοῦ ὑπογραμμίζομε σ' ὄλους τοὺς φίλους μας: Πόσοι ἀπὸ τὸ περιβάλλον σας δὲν γνωρίζουν τὸν ΙΛΙΣΟ; Δὲν εἴσθε ὑπεύθυνοι και σεις; Δὲν πρέπει νὰ δείξετε στὸ περιβάλλον σας ἀληθινὴ φιλία, διαδίδοντας τὸν ΙΛΙΣΟ. Δὲν θα σᾶς εὐχαριστήσουν οἱ φίλοι σας, ἐὰν τοὺς εἰσαγάγετε στον «κόσμον» μας, ὁ ὁποῖος εἶναι, ἀτυχῶς, ἄγνωστος ἀκόμη σε πολλούς,

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ «ΙΛΙΣΟΥ»

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Δράμα: Φίλ. Τζάλλας

Ζάκυνθος: Ν. Ταμπαλῆς

Ἡράκλειον: Λ. Κουντῆς

Καθάλα. Σ. Ρωμανιάς

Καλαμάτα Ἰρ Παρασκευοπουλος

Κέρκυρα: Ἀχ. Ἀθραμίδης

Λαμία: Ε. Παπαντωνίου - Κ. Φαλιδας

Λάρσα: Ἐσδράς Μωυσῆς

Μυτιλήνη: Ἡλ. Κουκέλλης

Ξάνθη: Εὐελπις Ράνος

Πάτρα: Ἀθ. Κοντοσάκης

Ρόδος: Μ. Φωστιέρης

Σῶρος: Π. Ζαραφωνίτης

Χαλκίς: Θεόδ. Οἰκονάμου

Χανιά: Ν. Βαρδάκης

Ἀμμόχωστος: Ἀνδ. Τοόκκος

Λεμεσός: Ἀντ. Στυλιανοῦ

Λευκωσία: Ἀχ. Ζαβαλλῆς

Πάφος: Κ. Καθητζιώτης

Ἰσταμποῦλ. Γ. Βακαλόπουλος.

ΚΥΠΡΟΣ

Τεύχη «Ἰλισοῦ», τομοι και βιβλία στο βιβλιοπωλεῖον Ἀντωνίου Στυλιανοῦ, Λεμεσός.

ΖΕΥΓΟΣ συνταξιούχων, εὐπολήπτων και μορφωμένων, ζητεῖ ἀπασχολησιν εις ἐξοχικην οἰκίαν ἢ κτήμον (φυλαξίαν, ποτισμα, ἐπιμέλεια) Γραψατε Τ.Θ. 823, Ἀθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	Σελ.
Κώδιξ Ἐλευθερίας	161
Ἄλεξ. Κοκόλη: Περί Ἀληθείας	162
Νανᾶς Κουντούρη: Ψάλμοι	163
Σαρ. Παυλέα: Ξέρω μιὰ δρῦ	165
Χρ. Πολάτωφ: Οἱ Ὀμηρικοὶ ἥρωες καὶ τὸ ὑπερπέραν	166
Βύρωνος (μετάφρ. Ἰωάννας Δρίθα): Ὡ Παρνασσέ!	169
Ἄνωνόμου (μετάφρ. Βασ. Λαζανᾶ): Ἡ Ἀμαζονία	170
Πλάτ. Δρακούλη: Αἱ Ἐπιστολαὶ Ἰακώβου - Πέτρου - Ἰω- άννου καὶ ἡ Ἀποκάλυψις	171
Ὅμιλεῖ ὁ Δαλαΐ - Λάμα	176
Ζαν. Γουγυτᾶ: Ἡ φιλοσοφία τοῦ Ζενισμοῦ	179
Ἡ 98η Διεθνῆς Σύνοδος τῆς Θεοσ. Ἐταιρίας	181
Ἐπάρχει Θεός;	187
Πλουτάρχου: Παραμυθητικὸς	190
Κ. Τσοῦτσουρα: Ἡ προσευχὴ τοῦ Σωκράτους	199
Ἰησοῦς Χριστὸς - Ὑπέρλαμπρο Ἄστρο	205
Χρίστ. Α Ριζοπούλου: Τὰ Νέα Βιβλία	211
Χρ. Παρασκευοπούλου: Τὸ φαινόμενον τῆς πυροβασίας	217
Ἀνασπενάρια 1974	222
Αἱ Στοαὶ «Δελφοὶ» Παρισίων - Ἀθηνῶν	225
Ἡ λαχτάρα τοῦ χρέους κ.ἄ.	228
Χρονικὰ	230
Ἀντιγόνης Γαλανάκη: Θώρακας εἶσαι	235
Ι. Π. Κουτσοχέρα: Μήνυμα	236
Μεταξύ μας	238

Τὸ ὠραιότερο δῶρο

ΕΝΑ ΚΑΛΟ ΒΙΒΛΙΟ

Βλέπε Τιμοκατάλογον Βιβλίων
εἰς σελ. 2 ἐξωφύλλου

(Ἐποστέλλονται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελευτῶν)

ΕΓΓΡΑΨΑΤΕ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Συνδρομή 1974 δρχ. 100 (ἐξωτερικοῦ \$ 5.00)

Ὅλοι οἱ συνδρομηταὶ ἐσωτερικοῦ ἔχουν δικαίωμα
νὰ ἀγοράζουσι τοὺς τόμους ἐπιλογῆς

Α' Τριετίας 1956—1957—1958

Β' Τριετίας 1959—1960—1961

ἕκαστον πρὸς δρχ. 100 ἀντὶ δρχ. 120

ΒΙΒΛΙΑ ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἄποκρυφισμὸς καὶ Μυστικισμὸς ἄδ. 40 δεμ. 70

Μελετήματα ἄδ. 90 δεμ. 120

Εἰσαγωγή στὴ Θεοσοφία ἄδ. 100 δεμ. 140

Τὰ Βήματα τῆς Φιλοσοφίας ἄδ. 70 δεμ. 100

ΜΗΤΙΣ (Τὸ βιβλίον τῆς σοφίας) Β' ἐκ-

δοση ἀναθεωρημένη 1971 δεμ. 120

Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισιναμοῦρτι . ἄδ. 70 δεμ. 120

Ὁ Ἰησοῦς χαρτόδ. 60

Βραβεία Ένδξεων
ΛΟΝΔΙΝΟΥ · ΒΟΛΩΝΙΑΣ · ΝΙΚΑΙΑΣ

“ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΒΡΕΛΛΟΠΟΙΙΑ”

- ΟΜΒΡΕΛΛΕΣ
- ΜΠΑΣΤΟΥΝΙΑ
- ΕΙΔΗ ΕΞΟΧΗΣ

ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ: ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ-ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΑΙΟΛΟΥ 70

ΑΙΟΛΟΥ 70 · ΤΗΛ. 32.12.322 · ΑΘΗΝΑΙ
ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ 25 · ΤΗΛ. 831.768 · ΑΘΗΝΑΙ
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗΣ 289 · ΤΗΛ. 968.467 · ΚΑΛΛΙΘΕΑ